اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

سه‌شنبه
• ۲۳ اسفند ۱۴۰۱
• ۲۱ شعبان ۱۴۴۴
• ۱۴ مارس ۲۰۲۳

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۶۰۵ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۸۷ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

اهدای تندیس سه‌ستاره اجلاس ۱۰۰ واحد مشتری مدار به فولاد هرمزگان

۶

گفت‌وگو

لیتیوم میانبر پیشرفت و توسعه

۶

گزارش‌های روز

سونامی خودروهای فرسوده در راه است

۴

بانک‌ها، بازنده رقابت بازارهای موازی

۴

آتش‌بازی پرسود و زیان

برگ آخر تقویم همین روزها ورق می‌خورد و این موضوع نوید بهار ۱۴۰۲ را می‌دهد. ایرانیان در هفته آخر اسفند جشنی را برپا می‌کنند که گویی استقبال از بهار خانم است. چهارشنبه‌سوری یکی از جشن‌های اصیل ایرانیان است که در شب آخرین سه‌شنبه سال با آداب و رسوم خاصی برگزار می‌شود. این جشن در هر شهر یا منطقه با آداب و رسوم خاصی برپا می‌شود و حتی اسم خاصی دارد. این جشن در بین مردم گیلان باعنوان گول گوله چهارشنبه، در کردستان باعنوان چورشمه کوله، در اصفهان باعنوان چارشنبه‌سرخی و در قزوین باعنوان کوله‌چهارشنبه شناخته می‌شود. اما این سنت دیرینه در سال‌های اخیر شکل و شمایل جدیدی به خود گرفته و در برخی موارد اتفاقات عجیب و غریبی در برپایی آن رخ داده که یکی از این دگرگونی‌ها آتش‌بازی و استفاده از مواد محترقه است. بر همین اساس بسیاری از دستفروشان در هفته پایانی سال اقدام به فروش وسایل آتش‌بازی می‌کنند تا نان بیشتری نصیب‌شان شود. چند روز مانده به آخرین شب چهارشنبه سال بازار لوازم این شب با تقاضای زیادی همراه است؛ بازاری که وسایل آن تنوع زیادی دارد و عمدتا به‌صورت قاچاق از چین می‌آید که گردش مالی چندمیلیاردی دارد و متقاضیان آن هم جوانان و نوجوانان هستند.

۹

ابهام در جزئیات بخشنامه جدید بانک مرکزی برای محاسبه حقوق گمرکی

کاغذبازی‌های دولت ادامه دارد

فعالان حوزه تجارت سال ۱۴۰۱ را با افت‌وخیزهای بسیاری پشت سر گذاشتند. تغییر نرخ ارز محاسباتی حقوق گمرکی منجربه افزایش هزینه‌های تجاری شد. در ادامه این افت‌وخیزها چند روز پیش، بانک مرکزی برای محاسبه حقوق گمرکی بخشنامه جدید صادر و ابلاغ کرد. سیاست‌های ارزی گمرکی جدید بازهم با اماواگرهای زیادی همراه است و ابهام در جزئیات بخشنامه جدید بانک مرکزی فعالان تجاری را با مشکل در برنامه‌ریزی برای آینده مواجه کرده است.

تغییرات مستمر قوانین و مقررات مربوط به تجارت، یکی از معضلات اصلی اقتصاد در سال‌های اخیر به‌شمار می‌رود. چنانچه طی یک سال گذشته، صدور بخشنامه‌های مکرر باعث تغییر هزینه‌های صادرات و واردات شد؛ این هزینه‌ها در نهایت بر نرخ نهایی کالاها اعمال شد و در بازارهای داخلی و خارجی تبعات منفی داشت. حال مشخص نیست بخشنامه جدید بانک مرکزی چه پیامدهایی خواهد داشت. بر همین اساس به‌نظر می‌رسد کاغذبازی‌های ناتمام دولت ادامه دارد.

۸

صمت دلایل تاخیر در اجرای پروژه‌های عمرانی را بررسی کرد

فرش قرمز برای مشکلات شهری!

۱۰

« آگهی فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای همراه با ارزیابی کیفی »
" خرید و تحویل ۶،۰۰۰ (شش هزار) نمک بادامی با دانه‌بندی ۲ الی ۷ سانتیمتر "
ZAR SHOURAN
شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی فلزی زرشوران
شناسه آگهی: ۱۴۶۸۹۰۰ م الف / ۴۹۷۸ شرح در صفحه ۳

فراخوان مناقصه
صبانور
شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی خاص)
شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور در نظر دارد جهت «انجام خدمات نظافت ساختمان‌های صنعتی، نیمه‌صنعتی و غیرصنعتی، معابر و تجهیزات کارخانه‌های تولید کنسانتره آهن و گندله» در دو استان همدان و کردستان از طریق مناقصه اقدام به انتخاب پیمانکار نماید.
محل دریافت اسناد: تهران، سعادت‌آباد، خیابان سعادت‌آباد، خیابان شهید حق‌طلب غربی (۲۶ غربی)، پلاک ۴۹ - طبقه سوم واحد بازرگانی شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور - کدپستی: ۱۹۹۷۹۶۹۱۳۸
مهلت دریافت اسناد: از تاریخ انتشار آگهی تا ساعت ۱۶ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۸
مهلت تحویل اسناد: ساعت ۱۶ روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۶
مدارک لازم جهت دریافت اسناد: معرفی‌نامه رسمی همراه با کارت شناسایی و نامه اعلام کتبی نام مسئول، شماره تماس مستقیم و پست الکترونیک سازمانی مناقصه‌گر جهت دریافت و ارسال مکاتبات.
شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور

جناب آقای دکتر علی محمدی
مدیرعامل محترم شرکت فولاد اکسین خوزستان
انتصاب شایسته جنابعالی را به‌عنوان
مدیرعامل شرکت فولاد اکسین
تبریک عرض می‌نماییم.
امید است به واسطه‌ی خوشنامی، تعهد، تخصص و تجربه گوهربار حضرتعالی در صنعت فولاد کشور، مجموعه فولاد اکسین بیش از پیش در مسیر رشد، توسعه و بالندگی قرار گیرد.
جواد خدابخشی، مدیرعامل و نایب‌رئیس هیات‌مدیره شرکت نورد و لوله اهواز

تبلیغات با قیمت استثنایی
کسترش نیوز پایگاه خبری
صمت سنعت معدن تجارت
سایت ها
WWW.SMTNEWS.IR
WWW.GOSTARESH.NEWS
WWW.ROUZEGAREMADAN.COM
ایمیل
ADS.SMTNEWS@GMIL.COM
شماره بازرگانی ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲-۰۲۱
جشنواره کریستال
درج ۲ نوبت اگهی ۴ گادری در پر تیراژ ترین روزنامه صنعتی کشور
تولید ۲ عدد محتوای ۸۰۰ کلمه ای و انتشار در پایگاه خبری گسترش نیوز
باز نشر ۲ عدد محتوای ۸۰۰ کلمه ای در روزنامه ی صمت
درج بنر ۳۰ روزه در پایگاه خبری گسترش نیوز
درج یک صفحه پوستر در اولین ویژه نامه صمت
درج بنر در سایت صمت و روزکارمعدن و روزکارما

خبر

امضای ۸ سند همکاری بین ایران و بلاروس

ایران و بلاروس روزگذشته در تهران ۸ سند همکاری به امضا رساندند که رسیدن به حجم تجارت ۱۰۰ میلیون دلار در سال از جمله مهم‌ترین محورهای ترسیم شده است.

به گزارش ارتقای همکاری‌های دوجانبه در زمینه‌های مختلف صنعتی، کشاورزی و حمل‌ونقل و بررسی مسائل منطقه‌ای و جهانی از جمله محورهای مذاکرات آیت‌الله رئیسی و رئیس‌جمهوری بلاروس بود.

آیت الله رئیسی با بیان اینکه امروز توافقنامه‌های خوبی در زمینه‌های صنعت، معدن، تجارت، کشاورزی و راه بین دو کشور به امضا رسید، ابراز امیدواری کرد که امضای این اسناد گام‌هایی در جهت توسعه روابط بین دو کشور باشد.

رئیس جمهور تاکید کرد: ما مصمم هستیم روابط منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای خود با بلاروس را افزایش دهیم؛ در این ارتباط مذاکرات خوب و ثمربخشی با رئیس جمهور بلاروس داشتیم و به نظر می رسد می‌توانیم در قالب سازمان همکاری شانگهای و اوراسیا نیز همکاری‌های مناسبی داشته باشیم.

آیت الله رئیسی با ابراز امیدواری به اینکه توسعه روابط تهران و مینسک با توجه منافع مشترک به همکاری بین‌المللی منجر شود، گفت: اراده دو کشور بر توسعه روابط در همه حوزه‌هاست.

رئیس جمهور بلاروس نیز با اشاره به امضای اسناد همکاری و تفاهم‌نامه میان ایران و بلاروس اظهار داشت: اگر بتوانیم همه موارد مطرح در تفاهمات را اجرا کنیم، می‌توانیم به هدف حجم تبادلات تجاری دوجانبه که ۱۰۰ میلیون دلار در سال است، دست یابیم.

لوکاشنکو ادامه داد: ما با رئیس جمهور ایران موافقیم که تحریم دوره و زمان فرصت‌هاست و این فرصت کنونی که برای دو کشور ایجاد شده را نباید از دست داد.

چهارمین نشست خبری رئیس سازمان بورس برگزار شد

کارنامه قبولی سازمان بورس

عکس: آیدا فریدی

مرضیه احقاقی: چهارمین نشست خبری رئیس و اعضای هیات مدیره سازمان بورس با اصحاب رسانه دوشنبه ۲۲ اسفند در سازمان بورس و اوراق بهادار برگزار شد. در ابتدای این نشست خبری مجید عشقی رئیس سازمان بورس به ارائه عملکرد این سازمان در سال ۱۴۰۱ پرداخت و به سؤالات خبرنگاران پاسخ داد.

به گزارش مجید عشقی در این نشست تاکید کرد: سال ۱۴۰۱ با فرازوفرود در متغیرهای کلان اقتصادی همراه بود که عملکرد تالار شیشه‌ای را هم تحت تاثیر قرارداد. به علاوه ریسک‌های سیستماتیک نیز عملکرد بازار را با تاثیرات منفی مواجه کرد، بااین‌وجود صندوق‌های بازارگردانی و صندوق تثبیت بازار موفق به حمایت از عملکرد سازمان بورس شدند.

وی بااشاره به اقدامات انجام شده در این مدت افزود: در این بازه زمانی شکست انحصار در صدور مجوز برای تاسیس نهادهای مالی، به‌خوبی ادامه یافت. همچنین مجوزهای متعددی برای تاسیس شرکت‌های کارگزاری، سبدگردان، سرمایه‌گذاری و.... صادر شد. به علاوه شاهد توسعه صندوق‌های سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه با حمایت بخش خصوصی بودیم که می‌توانند پاسخگوی نیاز سلیقه‌های مختلف فعالان بازار باشد.

وی درباره فرایند عملکرد صندوق‌های سرمایه‌گذاری افزود: صندوق‌های سرمایه‌گذاری به‌عنوان یک واسط بین محل سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذار وارد حیطه عمل می‌شوند و آغاز به معامله می‌کنند. صندوق تضمین اصل سرمایه، اهرمی، املاک و مستغلات، صندوق اوراق دولتی و... از جمله این صندوق‌های سرمایه‌گذاری هستند که عمدتا توسط بخش خصوصی طراحی و راه‌اندازی شدند.

■ دریافت سود از سجام

عشقی پرداخت سود به ۳۰ میلیون نفر از سهامداران بورسی با تکیه‌بر ظرفیت‌های سامانه سجام را از دیگر موفقیت سازمان بورس و اوراق بهادار عنوان کرد و افزود: امسال تمام سودهای نقدی از طریق سجام پرداخت شد. این تجربه خوبی بود که سهامداران در کمترین زمان به سود خود رسیدند.

عشقی افزود: روند بررسی و داوری پرونده‌های در دست بررسی در بازار سرمایه نیز سرعت گرفته، تاجایی‌که ۳۵۰ پرونده بررسی و مختومه شده است. به علاوه انباشت پرونده‌ها به کمترین میزان رسیده و مدت پیگیری پرونده‌ها نیز به کمتر از ۱۰۰ روز کاهش‌یافته است.

رئیس سازمان بورس درباره برنامه‌های پیش روی این سازمان نیز گفت: سال آینده سال اجرای حاکمیت شرکتی خواهد بود. علاوه با آموزش مدیران ناشران، اقدامات ویژه‌ای برای رعایت حقوق سهامداران اقلیت، اجرایی می‌شود.

■ راه‌اندازی ابزارهای جدید بورسی

رئیس سازمان بورس درباره دیدگاه‌های بازار سرمایه گفت: سازمان بورس و اوراق بهادار نسبت به بازگشایی نمادهای معاملاتی که از سال‌ها قبل بسته مانده، بی‌تفاوت نخواهد ماند. چنانچه طی یک سال گذشته، بسیاری از این نمادها بازگشایی شدند. علاوه بر این با افتتاح معاملات شمش طلا در بازارهای مالی و مشتقه بورس کالای ایران، سرمایه‌های خرد جذب بازار سرمایه خواهند شد. براساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته نیز در آینده ابزارهای متنوع‌تری در بحث بازار مشتقه راه‌اندازی خواهد شد.

وی افزود: افتتاح معاملات گواهی سپرده نفت خام و میعانات گازی نیز اقدام مثبت دیگری بود که در روزهای گذشته با همکاری وزارت نفت اجرایی شد. بدون شک پیش‌روی و توسعه این ابزار جدید، نیازمند همراهی و مراقبت وزارت نفت است. عشقی گفت: ارزش معاملات بورس کالا امسال به ۱۰۰۰ هزار میلیارد تومان رسیده و بیش از ۱۱۰ میلیون کالا در این بازار معامله می‌شود. روند رو به رشد ارزش معاملات بورس کالا از یک‌سو بر اعتبار بورس کالا می‌افزاید و از سوی دیگر از عملکرد شرکت‌های بازار سرمایه حمایت می‌کند. انتظار می‌رود روند ورود محصولات به بورس کالا در سال آتی نیز افزایشی باشد.

■ پیگیر درخواست‌های بودجه‌ای هستیم

وی افزود: در ماه‌های پایانی سال موضوع بودجه و اثرگذاری آن بر عملکرد بازار سرمایه موردتوجه جدی است. قبل از تدوین لایحه بودجه، سازمان بورس کمیته‌ای با همکاری کانون‌ها، نهادها، اتاق بازرگانی، صاحب‌نظران و فعالان بازار سرمایه تشکیل داد و دغدغه‌های اصلی فعالان بازار در جلسات این کمیته مطرح و بررسی شد. در ادامه دغدغه‌های فعالان بازار در فرآیند بررسی لایحه بودجه توسط کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی موردتوجه قرار گرفت.

عشقی با بیان اینکه هنوز برخی از موارد مطرح از سوی فعالان بازار موردتوجه کافی قرار نگرفته گفت: به‌طور جداگانه به دنبال بررسی این طرح‌ها بوده و به دنبال تعیین سازکاری برای تسهیل شرایط و رفع دغدغه سرمایه‌گذاران و سهامداران هستیم. بدون تردید تمامی درخواست‌های فعالان بازار ازسوی سیاست‌گذاران موردقبول قرار نخواهد گرفت. بااین‌وجود در خصوص نرخ خوراک صنایع یا مالیات شرکت‌های تولیدی، نتایج مثبتی حاصل‌شده است.

■ عرضه خودرو در بورس کالا منتفی نشده است

رئیس سازمان بورس درباره سرنوشت عرضه خودروهای پرتقاضا در بورس کالا گفت: در طول ۲ سال اخیر نرخ خودرو درب کارخانه ثابت مانده بود که همین موضوع به زیان انباشته قابل‌توجه شرکت‌های بورسی منتهی شد. بدون تردید فروش خودرو در بورس کالا، راهکار منطقی در شرایط عادی و باثبات نیست، اما درحال‌حاضر تنها راهکار منطقی برای تداوم فعالیت خودروسازان کشور به نظر می‌رسد.

وی افزود: بی‌توجهی به رشد نرخ خودرو، مانع اجرای طرح‌های توسعه‌ای در این صنعت شده است. بدون تردید ایجاد مانع در مسیر واقعی‌سازی نرخ خودرو زمینه‌ساز شکست این صنایع خواهد بود.

■ پذیرش شرکت‌های متقاضی ورود به بورس

عشقی درباره عمق‌بخشی به بازار سهام نیز گفت: عمده شرکت‌هایی که در آستانه ورود به بازار قرار داشتند پذیرش شده و تنها بخش کوچکی از متقاضیان هنوز موفق به اخذ پذیرش برای ورود به بازار سرمایه نشده‌اند. به عنوان نمونه پالایشگاه ستاره خلیج‌فارس ازنظر ابعادی، شرکت بزرگی محسوب می‌شود که هنوز به بازار سرمایه ورود نکرده، پالایشگاه شازند نیز هنوز وارد بورس نشده است و در آینده سهام این دو شرکت نیز عرضه خواهند شد.

عشقی درباره بورسی‌شدن دانش‌بنیان‌ها نیز گفت: شرکت‌های دانش‌بنیان ابعاد بزرگی ندارند اما تعداد زیادی از این شرکت‌ها در صف ورود به بازار سرمایه هستند.

وی بااشاره به روند پذیرش دانش‌بنیان‌ها افزود: با توجه به شرایط بازار، روند پذیرش طی دو سال اخیر کُند شد که البته با توجه به وضعیت بازار، امری منطقی بود. برای تسهیل پذیرش شرکت‌های دانش‌بنیان با دولت و مسئولان ذی‌ربط در حال مذاکره هستیم تا با همکاری مشترک شفافیت لازم به وجود بیاید و عرضه آنها در بورس تسهیل شود.

گسترش صنعت
سه‌شنبه
۲۳ اسفند ۱۴۰۱
۲۱ شعبان ۱۴۴۴
۱۴ مارس ۲۰۲۳
شماره ۲۲۸۷
پیاپی ۳۶۰۵

سونامی خودروهای فرسوده در راه است

نخبه‌های بی‌پشتوانه

بانک‌ها، بازنده رقابت بازارهای موازی

شهرک‌های صنعتی در فاز توسعه

عکس: صمت

هیات مدیره سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی گفت: ایجاد اولین شهرک صنعتی تخصصی شیشه کشور در استان هرمزگان و ایجاد و توسعه ۵ ناحیه صنعتی در استان‌های سیستان و بلوچستان، آذربایجان شرقی و یزد در دستور کار قرار گرفت و براین اساس، هزار و ۱۳ هکتار به مساحت اراضی شهرک‌ها و نواحی صنعتی افزوده می‌شود.

هیات مدیره سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی گفت: ایجاد نخستین شهرک صنعتی تخصصی شیشه کشور در استان هرمزگان و ایجاد و توسعه پنج ناحیه صنعتی در استان‌های سیستان و بلوچستان، آذربایجان شرقی و یزد در دستور کار قرار گرفت و براین اساس، هزار و ۱۳ هکتار به مساحت اراضی شهرک‌ها و نواحی صنعتی افزوده می‌شود.

به گزارش بازارکار از صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، در آخرین نشست هیات مدیره سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، ایجاد نخستین شهرک صنعتی تخصصی شیشه در استان هرمزگان و ایجاد و توسعه ۵ ناحیه صنعتی در استان‌های سیستان و بلوچستان، آذربایجان شرقی و یزد به تصویب مجمع عمومی شرکت شهرک‌های صنعتی استان‌ها رسید.

بر این اساس، شهرک صنعتی تخصصی شیشه در شهرستان خمیر استان هرمزگان به وسعت ۸۳۰ هکتار و ناحیه صنعتی تفتان در شهرستان تفتان استان سیستان و بلوچستان به وسعت ۴۹.۸ هکتار ایجاد می‌شود.

ایجاد ناحیه صنعتی قصرقند در شهرستان قصرقند استان سیستان و بلوچستان به وسعت ۲۹.۹۹ هکتار و ایجاد ناحیه صنعتی خواجه در شهرستان هریس استان آذربایجان شرقی به وسعت ۳۵.۱۴ هکتار نیز از دیگر مصوبات هیات مدیره سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران بوده است..

همچنین توسعه ناحیه صنعتی مروست در شهرستان مروست استان یزد به وسعت ۴۹.۵۸ هکتار و توسعه ناحیه صنعتی پشتکوه در شهرستان تفت استان یزد به وسعت ۱۹ هکتار از جمله شهرک‌ها و نواحی صنعتی هستند که در جهت پاسخ به نیازها و تقاضاهای موجود با تصویب هیات مدیره سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران در سال جاری به میزان مساحت‌های یادشده توسعه داده می‌شوند.

به‌دنبال اشتغال پایدار

با ایجاد و توسعه این شهرک‌ها و نواحی صنعتی جدید، هزار و ۱۳ هکتار به مساحت اراضی در اختیار شهرک‌ها و نواحی صنعتی کشور افزوده می‌شود تا شرکت‌های استانی تابعه سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران بتوانند نسبت به جذب سرمایه‌گذاران و به‌تبع آن ایجاد شغل پایدار در سطح کشور اقدام کنند.

از ابتدای سال ۱۴۰۱ تا پایان بهمن ماه ایجاد یا توسعه ۲۷ شهرک و ناحیه صنعتی در ۱۵ استان کشور به وسعت بیش از ۵۵۰۰ هکتار به تصویب هیات مدیره سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران به‌عنوان مجمع عمومی شرکت شهرک‌های صنعتی استان‌ها رسیده که برای طی فرآیند تصویب نهایی به مراجع قانونی ذی‌ربط ارسال شد.

در سال ۱۴۰۰ نیز ایجاد یا توسعه ۴۸ شهرک و ناحیه صنعتی در ۲۳ استان کشور به وسعت بیش از ۷۰۰۰ هکتار به تصویب هیات مدیره سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران به‌عنوان مجمع عمومی شرکت شهرک‌های صنعتی استان‌ها رسیده که برای طی فرآیند تصویب نهایی به مراجع قانونی ذی‌ربط ارسال شد.

در راستای تحقق شاخص مصوب افزایش سطح اراضی صنعتی در اختیار؛ با مجموعه اقدامات انجام شده در شرکت‌های استانی و ستاد سازمان، در طول سال ۱۴۰۰ با رشد بیش از ۲۸۸ درصد نسبت به عملکرد سال ۱۳۹۹ این شاخص، بیش از ۷۰۰۰ هکتار به مجموع سطح اراضی صنعتی در اختیار در شهرک‌ها و نواحی صنعتی کشور افزوده‌شده که متعاقبا برای واگذاری این اراضی به متقاضیان سرمایه‌گذاری و کارآفرینی، در چارچوب ضوابط و مقررات مربوطه و برنامه‌های مصوب نسبت به آماده‌سازی و واگذاری این اراضی اقدام خواهد شد.

با تهیه و ارسال گزارش ضرورت ایجاد و مکان‌یابی شهرک یا ناحیه صنعتی به لحاظ فنی و اقتصادی توسط شرکت شهرک‌های صنعتی هر استان و پس از بررسی و بازدید میدانی کارشناسان معاونت فنی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، گزارش اظهارنظر کارشناسی به هیأت مدیره ارائه می‌شود و در صورت تأیید مورد تصویب قرار می‌گیرد.

مطابق ضوابط و مقررات قانونی و مفاد بند ۸ قانون تاسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران، مجمع عمومی شرکت شهرک‌های صنعتی ایران موظف است با توجه به سیاست‌های دولت جمهوری اسلامی ایران و با تصویب هیات دولت برای افزایش تعداد شهرک‌های صنعتی اقدام لازم را انجام دهد. همچنین مجمع عمومی شرکت‌های تابعه (هیات مدیره سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران) می‌تواند با توجه به نیاز و ضرورت نسبت به توسعه شهرک‌ها و نواحی صنعتی مصوب اقدام کند.

همچنین به استناد مفاد قانون حمایت از ایجاد نواحی صنعتی روستایی، مصوبه هیات مدیره سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران به‌عنوان مجمع عمومی شرکت‌های استانی تابعه، شرط لازم برای تصویب نواحی صنعتی جدید با وسعت زیر ۵۰ هکتار است و درعین‌حال تصویب نهایی آن مشروط به تایید و اخذ مصوبه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان است.

سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و شرکت‌های استانی تابع آن، اکنون با دارا بودن ۵۱۰ شهرک و ۳۴۱ ناحیه صنعتی و ۵ منطقه ویژه اقتصادی درحال بهره‌برداری، ۸۶ شهرک و ناحیه صنعتی تخصصی، ۶ شهرک فناوری، ۴۰ مرکز خدمات فناوری و کسب‌وکار، ۲ مجتمع فناوری اطلاعات و خدمات نرم‌افزاری، ۱۰۰ هزار و ۵۸ قرارداد منعقدشده و بهره‌برداری از ۴۹ هزار و ۸۸۲ واحد صنعتی و ۳ هزار و ۲۷۰ واحد کارگاهی، زمینه اشتغال مستقیم ۹۹۸ هزار و ۵۹۵ نفر را در سراسر کشور فراهم کرده است.

از ابتدای سال ۱۴۰۱ تا پایان بهمن ایجاد یا توسعه ۲۷ شهرک و ناحیه صنعتی در ۱۵ استان کشور به تصویب رسید

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

دریچه

نحوه تعریف حساب وکالتی برای خرید خودرو

نحوه تعریف حساب وکالتی و واریز وجه برای شرکت در طرح یکپارچه عرضه خودروهای داخلی، به‌ویژه در رابطه با افراد دارای حساب وکالتی به‌نام ایران‌خودرو، شفاف‌سازی شد. به‌گزارش برنا، با توجه به اینکه قرعه‌کشی شرکت ایران‌خودرو با ثبت‌نام در سامانه یکپارچه تخصیص خودرو همزمان شده و به‌دلیل ابهام پیش آمده درباره افتتاح حساب وکالتی از سوی متقاضیان خرید خودرو، امید قالیباف، سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام کرد «متقاضیانی که در طرح اخیر فروش فوق‌العاده ایران‌خودرو ثبت‌نام کرده‌اند اما تا زمانی که نتیجه قرعه‌کشی آن مشخص شود، می‌خواهند، فرصت ثبت‌نام اولیه در طرح یکپارچه خودروهای داخلی را هم از دست ندهند، (البته به شرطی که در طرح ایران‌خودرو برنده اعلام نشوند) می‌توانند از همان حساب وکالتی تعریف‌شده برای طرح ایران‌خودرو خود هم استفاده کنند و ضروری نیست که دو حساب افتتاح کنند، اما باید حتما موجودی دو طرح معادل ۲۳۰ میلیون تومان (۱۳۰ میلیون برای ایران‌خودرو و ۱۰۰ میلیون تومان طرح یکپارچه خودروهای داخلی) را در حساب خود داشته باشند. ضمن اینکه، آن حساب وکالتی را علاوه بر اینکه وکالت با ایران‌خودرو است، با سازمان حمایت تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان نیز وکالتی کنند.» به‌گفته وی، متقاضیان باید نزد بانک عاملی که حساب وکالتی تعریف کرده‌اند، درخواست دهند که برای سازمان حمایت هم حساب یادشده را وکالتی کنند. قالیباف تاکید کرد: ثبت‌نام در طرح یکپارچه تنها در صورتی به قوت خود باقی خواهد ماند که افراد برنده طرح فروش فوق‌العاده اخیر ایران‌خودرو اعلام نشوند. چنانچه افراد جزو برندگان طرح ایران‌خودرو باشند، به هیچ‌وجه امکان ثبت‌نام در طرح یکپارچه خودروهای داخلی را نخواهند داشت و به‌طور اتوماتیک حذف خواهند شد، اما اگر افراد در طرح ایران‌خودرو برنده نشده باشند، می‌توانند ۱۳۰ میلیون تومان (ویژه حساب وکالتی ایران‌خودرو) را برداشت کنند و ۱۰۰ میلیون تومان ویژه طرح یکپارچه را در حساب وکالتی همچنان مسدود نگه دارند.

«آگهی فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای همراه با ارزیابی کیفی»
"خرید و تحویل ۶،۰۰۰ (شش هزار) نمک بادامی با دانه‌بندی ۲ الی ۷ سانتیمتر"
ZAR SHOURAN
شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران

شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران در نظر دارد با عنایت به قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳ و آیین‌نامه اجرایی بند «ج» ماده (۱۲) قانون برگزاری مناقصات، برگزاری فرآیند ارجاع کار و انتخاب تأمین کننده ذیصلاح جهت "خرید و تحویل ۶،۰۰۰ (شش هزار) نمک بادامی با دانه‌بندی ۲ الی ۷ سانتیمتر" را از طریق مناقصه عمومی یک مرحله‌ای همراه با ارزیابی کیفی انجام دهد لذا از کلیه شرکت‌های ذیصلاح که مایل به شرکت در مناقصه فوق می‌باشند دعوت به عمل می‌آید جهت دریافت اسناد مناقصه با مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به نشانی www.setadiran.ir به شماره فراخوان ۲۰۰۱۰۹۲۴۱۰۰۰۰۰۵۲ و واریز مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ (دو میلیون ریال) به شماره حساب ۴۰۰۱۰۵۴۲۰۴۰۵۰۷۱۸ به شناسه واریز ۳۲۳۰۵۴۲۷۴۲۹۵۷۳۰۴۰۰۰۱۴۰۰۵۲۶۶۰۳۰ در وجه شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران نزد بانک مرکزی شعبه مرکزی اقدام نمایند. .خاطر نشان می‌نماید این فراخوان هیچگونه تعهدی برای کارفرما جهت دعوت به مناقصه شرکت‌های دریافت کننده اسناد مناقصه ایجاد ننموده و تنها شرکت‌هایی که دارای شرایط مندرج در اسناد بوده و حایز حداقل امتیاز لازم (ارزیابی کیفی) شوند با تشخیص کارفرما به مرحله بعدی مناقصه راه خواهند یافت.

۱ـ **نام و نشاني كارفرما:** شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران به نشاني: تهران، میدان ولیعصر (عج)، خیابان شهیدان سازش، پلاک ۵ و ۷

۲ـ **محل اجراي پروژه:** استان آذربایجان غربی، شهرستان تکاب، کیلومتر ۳۸ جاده تخت‌سلیمان، روستای زرشوران، شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران.

۳ـ **موضوع مناقصه:** خرید و تحویل ۶،۰۰۰ (شش هزار) تن نمک بادامی طبق شرح مندرج در اسناد مناقصه.

۴ـ **نوع مناقصه:** یک مرحله ای عمومی همراه با ارزیابی کیفی

۵ـ **مدت زمان اجراي پروژه:** هفت ماه کامل شمسی.

۶ـ **مدت اعتبار پیشنهادها:** از آخرین روز مهلت تحویل پیشنهادها به مدت سه ماه (قابل تمدید برای یک دوره سه ماه دیگر) معتبر باشد.

۷ـ **گواهي نامه صلاحیت:** متقاضی می‌بایست؛

ـ دارای توانایي مالي لازم و كافي و توانايي ارايه ضمانتنامه بانکی شرکت در فرآیند ارجاع کار و حسن انجام تعهدات (در صورت برنده شدن) باشد.

ـ کلیه الزامات مراجع ذیصلاح در اجراي فعالیت هاي مرتبط با موضوع مناقصه را رعایت نمایند.

ـ دارای تخصص و تجربه کاری مفید و مرتبط با موضوع مناقصه باشد.

ـ توانمندی در تامین به موقع کالای موضوع مناقصه

ـ عدم داشتن سابقه منجر به فسخ قرارداد یا عدم توانایی در اجرای تعهدات مرتبط با موضوع مناقصه

ـ دارای شخصیت حقوقی باشد.

۸ـ **تامین مالی:** از منابع داخلی شرکت

۹ـ **مبلغ ضمانت‌نامه‌ونوع تضمین:** نوع تضمین براساس آیین‌نامه تضمین معاملات دولتی موضوع تصویب‌نامه‌شماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹ه مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیأت محترم وزیران به مبلغ ۳،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ (سه میلیارد) ریال به عنوان تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار خواهد بود و تضمین ارائه شده می بایست برای مدت سه ماه از تاریخ آخرین مهلت قبول پیشنهادات معتبر و قابل تمدید باشد.

۱۰ـ **زمان دریافت اسناد:** از اشخاصی که تمایل به شرکت در مناقصه مزبور را دارند دعوت به عمل می آید جهت دریافت اسناد مربوطه از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به نشانی www.setadiran.ir از تاریخ درج آگهی حداکثر تا پایان وقت اداری (ساعت ۱۶) روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۰۵ مراجعه نمایند.

۱۱ـ **زمان و محل تحویل اسناد:** متقاضیان مکلفند پیشنهادهای خود را حداکثر تا پایان وقت اداری (ساعت ۱۶) روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۹ در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به نشانی www.setadiran.ir بارگذاری نمایند.

۱۲ـ **زمان گشایش پاکت ارزیابی کیفی:** ساعت ۹ صبح روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۰ در نشانی مندرج در بند «۲» از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت

شناسه آگهی: ۱۴۶۸۹۰۰ م الف / ۴۹۷۸ شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران

یادداشت

افول جان مردم در چرخه قانون هوای پاک

عباس مجیدی‌نژاد
رئیس هیات مدیره انجمن مراکز معاینه فنی خودرو

هر سال هنگام برودت هوا و ایجاد وارونگی دما، دولتمردان به یاد پیشگیری از آلودگی هوا افتاده، جلسات متعدد برگزار می‌کنند و پیگیری قانون هوای پاک در صورت جلسات منعکس می‌شود، اما بعد از فصل سرما، باز هم این سرفصل به فراموشی سپرده می‌شود تا سال بعد.

به‌راستی از چه مرجع و نهاد متولی باید دلیل این احوالات را پرس‌وجو کرد. به‌هنگام اوج گرفتن آلودگی هوا و چالش برانگیز شدن آن و بروز پیامدهای جانی و مالی این پدیده، هر یک از نهادهای متولی توپ را در زمین دیگری خواهد انداخت و عاقبت این مردم هستند که باید پیامدهای این بی‌مسئولیتی را به‌دوش بکشند.

ارسال لایحه بودجه ۱۴۰۲ به مجلس شورای اسلامی و تخصیص منابع مالی برای این ماده قانونی خود موجب اظهارنظرهای متفاوتی در این حوزه شده است. در شرایط حاضر با تخصیص بودجه به این قانون، تمامی نقدها متوجه همین حوزه شده و بس. نگارنده بر این عقیده است که منبع مالی یکی از ارکان مهم برای اجرای قانون هوای پاک است، اما تنها مورد برای نقد و بررسی نیست. در ماده (۳۲) قانون هوای پاک آمده است که «برای رسیدگی به تخلفات و جرائم موضوع این قانون، به تشخیص رئیس قوه قضاییه، شعبه‌ای تخصصی در هر حوزه قضایی اختصاص می‌یابد.»

تاکنون اقدام موثری در حوزه قضایی برای تخلفات در این قانون انجام نشده و شکواییه‌های مربوطه به دادگاه عمومی و کیفری ارجاع داده می‌شود و به‌صورت تخصصی مورد بررسی قرار نمی‌گیرد. بدون شک ورود به این حوزه در اجرای قانون هوای پاک نیازمند قضاتی خواهد بود که با این قانون و دستورالعمل‌های تابع آن، آشنایی لازم و کافی را داشته باشند که این خلأ در دستگاه قضایی مشهود است. در ماده (۳۳) قانون یادشده درآمدهای حاصل در اجرای قانون در قالب بودجه سنواتی آورده شده، اما دو علت عدم ارجاع به دادگاه و نبود دادگاه تخصصی در حوزه منابع مالی، این قانون را دچار چالش کرده است.

نهادهای متولی در این قانون در حوزه‌های گوناگون محیط‌زیستی بیشتر از آنکه به فکر کاهش آلودگی هوا و آلاینده‌های محیط‌زیستی باشند، با دیدگاهی انتفاعی به‌دنبال کسب منابع مالی در بخش‌های این قانون هستند؛ از این‌رو نهاد بازرسی باید با ورود مستقیم و بدون رعایت روابط و بادر نظر داشتن ضوابط، امور را پیگیری کند که مغفول واقع شدن این مورد منابع مالی مقرر در این قانون را با چالش جدیدی روبه‌رو کرده است. صدالبته تیم اقتصادی دولت در بودجه ۱۴۰۱ مبلغ ۳۲۰ میلیارد تومان را برای این قانون اختصاص داده بود که در مجلس در نهایت با ۲۸۸ میلیارد آن موافقت شد، اما باوجود افزایش سقف ۴۰ درصدی بودجه در سال آینده، مبلغ تخصیص‌یافته به این قانون ۱۶۰ میلیارد تومان کاهش یافته که کاهش بودجه، اولویت نبخشیدن دولت به این بخش را نمایان می‌کند. در صورتی که در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس درباره الزامات اجرایی قانون هوای پاک با تاکید بر اعتبارات در بهمن ۱۴۰۰ آمده است: «معضل آلودگی هوا سال‌هاست کلانشهرهای کشور را درگیر کرده است. این معضل به‌قدری توسعه یافته که می‌توان گفت به بزرگ‌ترین آسیب شهرنشینی در شهرهای بزرگ کشور بدل شده است. مسئله آلودگی هوا، خسارات فراوانی را از منظر اقتصادی، سلامتی و روانی بر شهروندان و همچنین اکوسیستم شهری بر جا می‌گذارد. براساس برآوردهای بانک جهانی، خسارت آلودگی هوا فقط در شهر تهران برابر با ۶٫۲ میلیارد دلار در سال است. مطابق آمار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز مرگ ۱۲۰۰۰ نفر در سال مستقیم به آلودگی هوا مربوط می‌شود؛ بنابراین با توجه به این وضعیت وخیم، مقابله با آلودگی هوا باید یکی از اولویت‌های کلان در مدیریت کشور باشد. کلید مقابله با آلودگی هوا اجرای قانون هوای پاک است که آخرین و جامع‌ترین قانون مشتمل بر راهکارهای کاهش آلودگی هواست.»

این گونه رفتارهای تناقض‌آمیز بین گفتار تا رفتار را چگونه می‌توان توجیه کرد. مورد دیگری که این مجال می‌توان به آن اشاره کرد این است که در تبصره (۲) ماده (۶) قانون هوای پاک آمده است: «در صورتی که متصدیان و کارکنان مراکز مجاز معاینه فنی یا ماموران و ناظران بر عملکرد آنها، خلاف مقررات موضوع این ماده، اقدام به صدور گواهی معاینه فنی کنند، به حداکثر مجازات جرم صدور گواهی خلاف واقع، موضوع ماده (۵۴۰) قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم؛ تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ و اصلاحات و الحاقات بعدی) محکوم می‌شوند.»

سؤالی که باید در ذهن هر یک از نهادهای متولی و دست‌اندرکاران در فرآیند معاینه فنی به‌وجود بیاید که البته نمی‌آید باید این باشد که چرا تاکنون ماموران و ناظران بر عملکردها در این فرآیند و نهادهای متولی بنا بر قصوری که درباره آن مورد خطاب قرار گرفته‌اند، به هیچ‌یک از دادگاه‌ها ارجاع داده نشده‌اند؟

اعتبار اجرای طرح LEZ نیز در لایحه بودجه ۱۴۰۲ با کاهش مواجه شده است. دولت در بودجه ۱۴۰۰ برای اجرای این طرح حدود ۱۰۰ میلیارد تومان از بخش تملک دارایی‌ها در نظر گرفته بود که به ۹۰ میلیارد تومان کاهش یافت و بعد نیز به ۸۱ میلیارد تومان رسید. دولت برای بودجه پیشنهادی ۱۴۰۲ هم همین رقم ۸۱ میلیارد تومان را برای طرح کاهش در نظر گرفته است.

درست این است که درباره قانون هوای پاک، کارشناسان گوناگون اظهارنظر کنند. ما در این فرصت فقط به‌قاعده بضاعت قلم و مجال در کلام نگاشته و در شماره آتی عدم‌رعایت اصول کارشناسی در این قانون را مورد تحلیل قرار خواهیم داد.

ریزش لاک‌پشتی قیمت خودرو

به‌گفته رئیس اتحادیه نمایشگاه‌داران و فروشندگان خودرو با ریزش قیمت دلار، قیمت خودروهای داخلی نیز بین ۷ تا ۱۳ درصد و خودروهای مونتاژی مانند هایما و لاماری بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ میلیون تومان افت کرد.

سعید موتمنی در گفت‌وگو با مهر درباره وضعیت بازار خودرو، اظهار کرد: زمانی که قیمت دلار از کانال ۳۲ هزار تومان فراتر رفت، قیمت خودرو بسیار نجومی شد، اما با ریزش قیمت دلار، قیمت خودروهای داخلی نیز بین ۷ تا ۱۳ درصد و خودروهای مونتاژی مثل هایما و لاماری بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ میلیون تومان افت کرد.

وی گفت: طی چند روز گذشته قیمت پژو ۲۰۶ تیپ ۲ از ۵۵۵ به ۵۰۰ میلیون تومان، قیمت پژو پارس ساده از ۵۵۰ به ۵۰۰ میلیون تومان، قیمت تارا دنده‌ای از ۷۵۰ میلیون تومان به ۶۹۰ میلیون تومان، قیمت تیبا صندوق‌دار از ۳۵۵ به ۳۲۷ میلیون تومان، قیمت تیبا هاچبک از ۳۶۵ به ۳۳۷ میلیون تومان، قیمت کوییک آر دنده‌ای از ۳۷۰ به ۳۴۲ میلیون تومان و قیمت هایما S۷ از یک میلیارد و ۷۲۰ میلیون تومان به یک میلیارد و ۵۷۰ میلیون تومان رسیده است.

رئیس اتحادیه نمایشگاه‌داران و فروشندگان خودرو تهران افزود: نکته مهم درباره این بازار این است که همواره افزایش قیمت خودرو خیلی سریع اتفاق می‌افتد، اما کاهش آن به صورت لاک‌پشتی است.

بررسی صمت از وضعیت اسقاط خودروهای فرسوده

سونامی خودروهای فرسوده در راه است

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

به‌تازگی وزارت صنعت، معدن و تجارت، دستورالعمل طرح یکپارچه فروش خودرو را ابلاغ و اجرای آن را آغاز کرده است. در این دستورالعمل، سهمیه‌ای برای خودروهای فرسوده در نظر گرفته نشده و این‌گونه بیان شده که چون قرعه‌کشی حذف می‌شود، این سهمیه منظور نشده، این در حالی است که تعداد خودروهای فرسوده‌ای که در کشور تردد دارند به عددی بحرانی نزدیک می‌شود و به‌گفته کارشناسان، اگر اقدام عاجلی در این زمینه انجام نشود، به‌زودی شاهد سونامی تردد خودروهای فرسوده در سطح کشور خواهیم بود؛ از این‌رو انتظار می‌رفت این سهمیه همواره باقی بماند یا وزارت صنعت، معدن و تجارت برای مالکان خودروهای فرسوده امتیازات دیگری در نظر بگیرد. صمت به این بهانه وضعیت اسقاط خودروهای فرسوده را از کارشناسان این حوزه جویا شده که در ادامه می‌آید. با صمت همراه باشید.

درباره خروج خودروهای فرسوده قانون کم نداریم، اما به‌جرأت می‌توان گفت هیچ‌کدام از این قوانین به‌طور کامل اجرایی نشده است

هیچ نهادی پاسخگو نیست

سید امیر احمدی، دبیر انجمن صنفی مراکز اسقاط و بازیافت خودرو کشور در گفت‌وگویی با صمت درباره وضعیت اسقاط خودروهای فرسوده اظهار کرد: طبق قانون بودجه ۱۴۰۱ باید ۱۰ درصد از پیش‌فروش خودرو به خودروهای جایگزین تخصیص پیدا می‌کرد که متاسفانه این اتفاق نیفتاد و باوجود ثبت‌نام‌هایی برای جایگزینی خودروهای فرسوده، در نهایت خروجی مثبتی مشاهده نشد و به‌نظر می‌رسد از سوی متولیان امر در این زمینه کوتاهی شده است. احمدی افزود: از ابتدای سال در بحث جایگزینی خودروهای فرسوده، تلاش بسیار زیادی کردیم، اما حدود ۲ ماه است صفحات ثبت‌نام مراکز اسقاط بسته شده و هیچ‌گونه نقل‌وانتقال گواهی انجام نمی‌شود. در این وانفسا، مالکان خودروهای فرسوده هم مهلت کوتاهی دارند تا خودروهای خود را تحویل مراکز اسقاط بدهند. از سویی سامانه‌ای وجود ندارد تا ثبت‌نام کنند و پذیرش شوند و از سوی دیگر، تمام پیامدهای این وضعیت نابسامان، گریبانگیر مراکز اسقاط است.

وی با اشاره به پیگیری‌ها و اقداماتی که در این زمینه انجام شده، اظهار کرد: وزارت راه می‌گوید دیگر متولی امر نیستم و نمی‌توانم در این زمینه خدماتی به شما ارائه دهم، وزارت صمت هم می‌گوید باید صبر کنید تا آیین‌نامه مربوط به خودروهای فرسوده آماده شود. از طرفی هم ما گواهی تولید کرده‌ایم و همه هم به این گواهی‌ها نیاز دارند، اما امکان نقل‌وانتقال آنها وجود ندارد، این در حالی است که مهلت زمانی برای اسقاط به مالکان ارسال شده و آنها باید در این زمینه اقدام کنند، اما بقیه فرآیند مشخص نیست و چون صفحات بسته است، رانت جدیدی در این زمینه شکل خواهد گرفت.

ساز کار مشخص نیست

احمدی در ادامه با اشاره به اینکه تعداد خودروهای فرسوده بسیار زیاد است و اسقاط این خودروها نیازمند برنامه مشخصی است، ادامه داد: متاسفانه باوجود تاکیدات بسیار در این زمینه، ساز کار اسقاط خودروهای فرسوده مشخص نیست و متقاضیان جایگزینی خودرو سردرگم هستند و نمی‌توانند نسبت به اسقاط و جایگزینی خودرو خود اقدام کنند. این در حالی است که در این بخش در کشور مشکلات زیادی داریم و خیابان‌های ما مملو از خودروهای فرسوده است. این همه گواهی تولید کرده و تعداد زیادی گواهی هم روی صفحات داریم، اما هیچ نهادی برای کمک پیشقدم نمی‌شود. این کارشناس حوزه خودرو با اشاره به اینکه آمار دقیقی درباره اسقاط خودروهای فرسوده نداریم، ادامه داد: از ابتدای امسال حدود ۹ هزار خودرو در طرح جایگزینی شرکت کرده‌اند، این در حالی است که اختصاص ۱۰ درصد تولید داخل به خودروهای فرسوده الزام قانونی است؛ یعنی اگر تولید خودرو در کشور یک میلیون و ۲۰۰ دستگاه بوده باید حدود ۱۲۰ هزار خودرو فرسوده از رده خارج و اسقاط می‌شد که نشده است. البته انجمن در این زمینه مکاتباتی انجام داده تا بتواند به آمارهای مربوط به اسقاط خودروهای فرسوده دست یابد و از آنها در برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات خود استفاده کند.

وی افزود: در گذشته از سوی مرکز ملی آمار ایران تمامی اطلاعات مربوط به خودروهای فرسوده به‌عنوان نمونه مرگ‌های مربوط به تصادفات خودروهای فرسوده، آلودگی هوا و... به‌صورت مشخص ثبت می‌شد، اما از سال ۱۳۹۵ به بعد با این عنوان که آمارهای این بخش محرمانه است، اطلاع‌رسانی آماری در این زمینه دیگر وجود ندارد. احمدی ادامه داد: در این میان، با توجه به آلودگی هوا و اینکه شهر تبدیل به یک پارکینگ بسیار بزرگ شده و حجم وسیعی خودرو فرسوده در کشور تردد دارند، باید به حوزه اسقاط توجه بیشتری کنند.

از نظر ما و براساس استانداردی که در قانون صنعت خودرو و قانون هوای پاک تعریف شده، خودرویی که ۲ سال کار کرده، فرسوده است. براساس قانون هوای پاک هر خودرویی که نتواند ۲ بار پشت‌سر هم و در فاصله زمانی ۶ ماه، مجوز معاینه فنی بگیرد، فرسوده به‌شمار می‌رود. حال با توجه به همین قانون، این سوال مطرح است که کدام یک از خودروهای تولید داخل با توجه به مصرف سوخت، شرایط و ضریب ایمنی که دارند می‌توانند تردد کنند؟ واقعیت این است که اکثر خودروهایی که در کشور تردد می‌کنند، فرسوده هستند. وی افزود: متاسفانه نوسازی ناوگان با توجه به آنچه در قانون بودجه ۱۴۰۱ آمده بود و الزام ۱۰ درصد، محقق نشده است. در این میان، مردم هم گرفتار شده‌اند. برخی به امید اینکه بتوانند خودرو نو خریداری کنند، خودرو فرسوده را به مراکز آورده و اسقاط کرده‌اند. از طرف دیگر سامانه بسته است و نمی‌توان کار را پیش برد.

خودرو فرسوده در اولویت باشد

دبیر انجمن صنفی مراکز اسقاط و بازیافت خودرو کشور با اشاره به اینکه سهمیه خودروهای فرسوده در فرآیند قرعه‌کشی کمک خوبی بود، اظهار کرد: به‌تازگی در سامانه یکپارچه فروش خودرو این سهمیه حذف شده که امیدواریم به‌جای آن ساز کاری تعریف شود که تاثیرگذار باشد. مالک خودرو فرسوده باید دارای امتیازی ویژه باشد که پس از ۱۵ سال بتواند یک خودرو نو خریداری کند. در این میان، طبق قانون ساماندهی صنعت خودرو و قانون بودجه در پیش‌فروش باید درصدی از تولیدات خودروسازان به مالکان خودروهای فرسوده اختصاص یابد، اما متاسفانه این هدف تا امروز نه‌تنها محقق نشده حتی تعدادی هم که برای تحویل خودروهای فرسوده خود اقدام کرده‌اند نیز نتوانسته‌اند از این تسهیلات استفاده کنند و بلاتکلیف مانده‌اند. در حالی که خودرو اسقاط و از رده خارج شده، اما سامانه‌ای برای از رده خارج کردن خودرو فرسوده نداریم و مالک خودرو بلاتکلیف و مستاصل مانده است. چرا؟ چون سامانه قطع است و کسی هم پاسخگو نیست. متولیان و نهادی مربوط از وزارت راه و شهرسازی گرفته تا وزارت صنعت، معدن و تجارت هم در این زمینه اقدام قابل‌توجهی انجام نداده‌اند و در پیگیری‌ها هر یک بهانه‌ای برای کم‌کاری یا نابسامانی‌ها می‌آورند و از زیر بار مسئولیت خود در این زمینه، شانه خالی می‌کنند.

در این ساز کار نادرست هم مالک خودرو تحت‌فشار قرار می‌گیرد و هم اینکه نتیجه‌بخش نیست. وی ادامه داد: این گونه مطرح می‌شود که طرح ساماندهی خودرو کمک زیادی به اسقاط خودروهای فرسوده می‌کند، اما تا آیین‌نامه آن ابلاغ نشود، تاثیر آن بر وضعیت اسقاط خودروهای فرسوده مشخص نیست. البته تاثیرگذار خواهد بود. با تمام اینها در کشور تعداد زیادی خودرو فرسوده داریم، اما هیچ نظارتی بر از رده خارج شدن آنها نیست و طرح و برنامه‌های مربوطه هم اجرا نمی‌شود. ما درباره خروج خودروهای فرسوده قانون کم نداریم، اما به‌جرأت می‌توان گفت هیچ‌کدام از آنها به‌طور کامل اجرایی نشده است. مثلا براساس قانون هوای پاک باید درصدی تولیدات خودروساز، صرف نوسازی خودروها شود و با اینکه این قانون، قانون تاثیرگذاری در این زمینه به‌شمار می‌رود، تاکنون به مرحله اجرا نرسیده است. یا اینکه قانون رفع موانع تولید و بهینه‌سازی مصرف سوخت را داریم، اما شاهد اجرای برنامه‌های آنها نیستیم و این قانون نیز از جمله قوانینی به‌شمار می‌رود که به مرحله اجرا نرسیده است.

وی افزود: از دیگر قوانین مربوط به اسقاط خودروهای فرسوده، واردات خودرو است. براساس قانون و مصوبه هیات دولت باید به ازای واردات که انجام می‌شود، درصدی خودرو فرسوده اسقاط شود، این در حالی است که از سال ۹۶ واردات خودرو ممنوع شده بود و به‌نوعی این قانون در بن‌بست ماند. احمدی در ادامه اظهار کرد: یک راهکار برای کمک به روند اسقاط خودروهای فرسوده این است که در ازای هر خودرو وارداتی، تعدادی خودرو فرسوده در جریان خرید گواهی اسقاط از رده خارج شوند و دیگر اینکه مالکان خودروهای فرسوده در طرح‌های قرعه‌کشی‌ها و پیش‌فروش‌ها اولویت داشته باشند و هر سال سهمیه آنها بیشتر شود. وقتی عرضه و واردات خودرو پلکانی بالا می‌رود باید خروج خودروهای فرسوده هم بیشتر شود. وی در پایان گفت: اگر مسئولان باور دارند که بحران مصرف سوخت، آلودگی هوا، تصادفات جاده‌ای و... در کشور داریم باید به‌طور جدی به موضوع اسقاط خودروهای فرسوده توجه کرده و بر سازکار آن، کنترل و نظارت کنند.

> تنها راهکار این است که برای تردد خودروهای فرسوده به‌طور جدی محدودیت‌هایی ایجاد شود

اجباری به از رده خارج کردن خودروهای فرسوده نیست

محمدمهدی قدیری، کارشناس حوزه حمل‌ونقل نیز در این‌باره به صمت گفت: اسقاط خودروهای فرسوده به دلایلی آن‌طور که باید انجام نمی‌شود. یک دلیل کاهش تولید خودرو است و دلیل دیگر به هم نرخ بسیار بالای این خودروها برمی‌گردد و اینکه هزینه‌ای که بابت اسقاط داده می‌شود، بخش کمی از نرخ خودرو نو است. تسهیلات به این بخش تعلق نمی‌گیرد و چون اسقاط صرفه اقتصادی ندارد، تمایل و رغبتی هم برای انجام آن نیست. پلیس و نهادهای متولی هم از تردد خودروهای فرسوده جلوگیری نمی‌کنند و این خودروها به‌راحتی در جاده‌های درون‌شهری و برون‌شهری تردد دارند. از سویی هم، سن فرسودگی به مرز فرسودگی تغییر یافت که براساس آن خودروهایی با استانداردهای حداقلی هم امکان تردد دارند و شماره‌گذاری می‌شوند. در کل اجباری برای از رده خارج کردن خودروهای فرسوده وجود ندارد.

قدیری افزود: سال‌هاست اسقاط خودروهای فرسوده، سازکاری ندارد. قبلا مالکان خودروهای فرسوده به مراکز اسقاط مراجعه و با بهای معقول و ارائه تسهیلاتی در قالب وام، اقدام به از رده خارج کردن خودروهای خود می‌کردند، چون به‌صرفه بود، اما در حال حاضر نرخ بالای خودروهای نو و در مقابل ارزش‌گذاری بسیار کم یک خودرو فرسوده، رغبت برای انجام آن را کم کرده است.

ضرورت محدودیت تردد

این کارشناس حوزه حمل‌ونقل با اشاره به اینکه در اجرای قانون اسقاط خودروهای فرسوده همه نهادها مسئول هستند، ادامه داد: واقعیت این است که باید به تمام جوانب این موضوع توجه کرد. در مواردی این‌گونه به نظر می‌رسد که حتی اگر خودروساز ۱۰ درصد از تولیدات خود را به قانون اسقاط اختصاص دهد هم مالکان خودروهای فرسوده توان خرید و جایگزینی ندارند. به عبارتی در جریان اسقاط مهم این است که تردد خودرو فرسوده و نقل‌وانتقال آنها محدود شود.

وی ادامه داد: متاسفانه در کشور خودروهای فرسوده با بیش از ۳۰ سال عمر در بازار خریدوفروش می‌شوند و ارزش مالی دارند؛ از این‌رو صاحبان این خودروها حاضر نیستند خودروهای خود را بدون دریافت مبلغ اندکی، اسقاط کنند. حتی اگر دولت این خودروهای فرسوده را با نرخ روز از صاحبان آنها خریداری کند، باتوجه به اینکه نرخ خودرو در بازار افزایش بسیار زیادی داشته و در مقابل نرخ این خودروهای فرسوده بسیار کم است، صاحبان آنها نمی‌توانند خودروی جایگزین خودرو فرسوده خود کنند و در نهایت ترجیح می‌دهند خودرو خود را نگه دارند و از آن استفاده کنند. قدیری در پایان درباره رفع مشکلات بخش اسقاط خودروهای فرسوده اظهار کرد: بیش از ۸ میلیون خودرو فرسوده در کشور تردد دارند که عدد قابل‌توجهی است. البته آمارها در این زمینه دقیق نیست، اما به وضوح فرسودگی این بخش قابل مشاهده است. در این میان، تنها راهکار این است که برای تردد خودروهای فرسوده به‌طور جدی محدودیت‌هایی قائل شوند و غیر از این هیچ راهکار دیگری ندارد. ضمن اینکه باید تعریف مشخصی از خودرو فرسوده ارائه شود.

سخن پایانی

از مزیت‌های مهم اجرای طرح جایگزینی خودروهای فرسوده، کمک به حل معضل آلودگی هواست؛ معضلی که هر سال نسبت به سال قبل، شدیدتر و حتی در دوره‌ای منجر به تعطیلی فعالیت‌های مختلف در جامعه می‌شود. در این شرایط اینکه می‌توان با اجرای درست قانون اسقاط خودروهای فرسوده از مشکلی بزرگ‌تر مانند آلودگی هوا اندکی کم کرد، کم‌کاری‌ها در این بخش را نابخشودنی می‌کند.

لیتیوم؛ میانبر پیشرفت و توسعه

توسعه اکتشاف در صدر برنامه‌ها قرار گیرد

اقتصاد نامساعد جهانی، عامل سقوط فلزات

فرهنگ‌سازی لازمه معدنکاری دیجیتال

کتایون ملکی: **معدنکاری دیجیتال موضوعی است که نمی‌توان به آسانی از کنار آن گذشت و بکارگیری آن را نادیده گرفت. بخش معدن ایران برای حضور حداکثری در عرصه جهانی و بهره‌برداری هرچه بیشتر از ذخایر موجود باید به سمت استفاده از فناوری حرکت کرده و در مسیری قرار بگیرد که دیگر شرکت‌های معدنی جهان در حرکت هستند.**

اما تحقق معدنکاری دیجیتال نیازمند ایجار بسترهایی است که باید به کمک دولت و بخش خصوصی آن را اجرایی کرد.

صمت در این گزارش به الزامات بکارگیری فناوری در حوزه معدن با تاکید بر فرهنگ‌سازی برای ورود به معدنکاری دیجیتال پرداخته است.

چند سالی است که صنایع توسعه‌ای بخش معدن در دستور کار شرکت‌های بزرگ معدنی دنیا قرار گرفته است. کشف ذخایر بیشتر و بهره‌برداری از مواد استراتژی باعث شده تا رقابتی شدید بین این شرکت‌های صورت بگیرد. از سویی دیگر چین که باید از آن به عنوان اژدهای زرد پر اشتها یاد کرد تلاش می‌کند تا با حضور در معادن فراسرزمینی خود، سهم بیشتری را از بازار آینده از آن خودکند.

به گزارش صمت، ایران به عنوان یک کشور معدنی با در اختیار داشتن مواد متنوع معدنی می‌تواند با توسعه هرچه بیشتر، سهم خود را از حضور در بازارهای جهانیافزایش دهد.

اما در مسیر این توسعه گلوگاه‌هایی وجود دارد که باعث می‌شود آن طور که باید توسعه صورت نگیرد و تحقق اهداف با مشکلاتی مواجه شود. درواقع این موانع باعث شده در کنار وجودمنابع غنی از مواد معدنی، در بخش معدن با عقب‌ماندگی مواجه شویم.

ضرورت توسعه اکتشاف

بدون شک یکی از موارد بسیار مهم و اثرگذار در توسعه خوزه معدن و جلوگیری از عقب‌ماندگی به نسبت سایر کشورهای پیشرو، توسعه اکتشاف است. موضوعی که بارها به نقد و بررسی گذاشته شده و همچنان راه بسیاری پیش رو دارد. با این حال می‌توان با اقداماتی این مسیر را کوتاه کرد و با سرعت بیشتری به جبران این عقب‌ماندگی پرداخت.

حرکت به سمت معدنکاری دیجیتال و گذر از نگاه سنتی حاکم در بخش معدن می‌تواند یکی از راهکارهایی باشد که به توسعه هرچه چه بیشتر می‌انجامد.

با این حال بخش معدن برای ایجاد این تغییر نیازمند زیرساخت‌هایی است که بتواند این عقب‌ماندگی را جبران کند. در غیر این صورت در رقابت با دیگر شرکت‌های بزرگ معدنی عقب‌مانده نمی‌توانیم در بازار جهانی حضور خود را توسعه دهیم. شاید اصلی‌ترین زیرساخت برای ایجاد معدنکاری دیجیتال، عبور از نگاه سنتی حاکم در بخش معدن باشد.

چند گام برای معدنکاری دیجیتال

با عبور از این مانع می‌توان شرایط را برای ایجاد معدنکاری دیجیتال فراهم کرد. درواقع گام اول در بحث توسعه معدنکاری دیجیتال فرهنگ‌سازی در این زمینه است.

عضو اتاق بازرگانی ایران گفت: ایران از انقلاب صنعتی چهارم و معدنکاری دیجیتال عقب مانده به طوری که نیاز بوده از نگاه سنتی به معادن خارج شده و رگولاتوری معدن کاری دیجیتال را ایجاد کند.

اسماعیل کیومرثی با اشاره به اینکه معدنکاری نوین و دیجیتال یکیاز پایه‌های انقلاب صنعتی چهارم به شمار می‌رود و با توجه بر وجود اسناد متعدد ترسیم شده در ایران، حوزه معدنکاری دیجیتال، همچنان در صف عقب متغیرهای اقتصادی به سر می‌برد اظهار کرد: قطعا دنیا برایافزایش بهره‌برداری از ذخایر طبیعی، معدنکاری دیجیتال را انتخاب کرده تا علاوه بر کاهش نیروی انسانی و خطراتش، به حوزه اکتشاف و استخراج سرعت بیشتری ببخشد.

خدمات فین‌تک‌ها در معدنکاری

وی ارائه خدمات فین‌تک‌ها در بخش معدنکاری دیجیتال کشور را همسو با متغیرهای جهانی ندانست و تصریح کرد: متاسفانه با توجه به وجود ذخایر بسیار معدنی در ایران، اگر حتی امروز در این مسیر حرکت و زیرساخت‌های آن را تامین کرد، ۱۰ سال آینده می‌توان در جایگاهی ایستاد که امروز شرکت‌های بزرگ معدنی دنیا در آن قرار دارند.

کیومرثی با مد نظر قرار دادن آمارهای جهانی تاکید کرد: پیش‌بینی شده که حجم بازار معدنکاری دیجیتال از حدود ۹۳۰۰ میلیون دلار در سال ۲۰۱۹ به بیش از ۲۳ هزار میلیون دلار در سال ۲۰۲۷ برسد و این نشان می‌دهد که اکتشاف، استخراج و فرآوری به عنوان ۳ رکن اساسی در بخش معدن به شمار می‌روند و هر کدام از این بخش‌ها وابستگی زیادی به فناوری اطلاعات و ارتباطات دارند.

وی معتقد است: بخش معدن در دنیا با استفاده از فناوری و ایده هاینوآورانه به سوی کاهش خطرات و افزایش سرعت معدنکاری رفته است بنابراین نیاز بوده تا در ایران نیز زیرساخت‌های این مهم ایجاد و عقب ماندگی‌ها جبران شود.

فعالیت ۵ درصد دانش‌بنیان‌ها در بخش معدن

عضو اتاق بازرگانی ایران با تاکید بر اینکه تنها ۵ درصد شرکت‌های‌دانش بنیان کشور در حوزه معدن فعال‌هستند گفت: مطابق اعلام معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری، بیش از ۸۷۰۰ شرکت دانش‌بنیان در کشور وجود دارد که فقط ۴۵۰ مورد آنها (حدود پنج درصد) معدنی یا مرتبط با حوزه زنجیره معدن و صنایع معدنی هستند؛ به طوریکه با وجود منابع متعدد، از آن بهره‌برداری نمی‌شود و همچنان نگاه سنتی به معدن و کار در آن حاکمیت دارد.

کیومرثی ادامه داد: بر اساس همین آمارها، تنها ۳۶ شرکت دانش‌بنیاندر حوزه مس، ۴۴ شرکت در زنجیره اکتشافات و استخراج، ۱۵ شرکت نیزدر زنجیره سرب و روی فعالیت خود را ثبت و به ارائه ایده مشغولند.

وی با تاکید بر تلاش هوشمندانه برای سربلندی ایران، شکستن این نگاه سنتی و به ثمر رساندن ایده‌های خام را از الزامات خروج معدن از شرایطکنونی دانست گفت: عناصر نادر خاکی، استراتژیک و از اولویت‌های وزارت صمت و ایمیدرو به شمار می‌رود بنابراین باید علاوه بر شناسایی نوآوران و فناوران بخش معدن و صنایع معدنی، فرصتی را برای آنها ایجاد کرد تا ایده هایشان به سمت بومی‌سازی هدایت و تجاری‌سازی شود.

احتمال از دست رفتن برخی مشاغل

شاید یکی از موضوعاتی که باعث می‌شود نگاه حاکم بر این بخش در مقابل معدنکاری دیجیتال مقاومت کند، بحث از دست رفتن برخی مشاغل باشد. شاید در برخی حوزه‌ها مانند استفاده از کامیون‌های خودران نیروی انسانی با کاهش همراه شود، اما می‌تواند همین افراد را با آموزش در بخش هایی اپراتوری به کار گرفت. در واقع در معدنکاری دیجیتال، شکل فعالیت‌ها تغیر کرده و این تغییر کمک می‌کند تا بهره‌وری در بخش معدن افزایش پیدا کند.

سخن پایانی

آن طور که اشاره شد، بحث آموزش و فرهنگ‌سازی از ملزمات معدنکاری دیجیتال است و کارگران بخش معدن باید برای حضور در چنین فضایی خود را آماده کنند.

این فرهنگ‌سازی می‌تواند با حمایت‌های دولت و حضور بخش خصوصی انجام شود. ایجاد بسترهای لازم برای معدنکاری دیجتیال از اقداماتی است که باید از سوی دولت انجام شود. با رفع موانع موجود در بخش معدن می‌توان زمینه را برای حضور بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری برای معدنکاری دیجیتال فراهم شود.

درواقع در این زمینه نیازمند سرمایه‌گذاری هستیم تا پس از فرهنگ‌سازی به سراغ اجرایی شدن این هدف رفته و آن را محقق کند. در غیر این صورت بدون فرهنگ‌سازی نمی‌توان با سرعت بالایی معدنکاری دیجیتال را محقق کرد.

عیدی زودهنگام به مردم ایران

تاریخ‌سازی گروه فولاد مبارکه با عبور از تولید ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ تن فولادخام

از همان نخستین روز سال این راهبرد، چراغ راه شد: «تولید؛ دانش‌بنیان؛ اشتغال‌آفرین» و پولادمردان گروه فولاد مبارکه خرسند و مفتخرند که اگرچه هنوز ۱۰ روز دیگر تا پایان سال برای تولید فرصت دارند، زودتر از آنچه برنامه‌ریزی‌شده بود، با عبور از تولید ۱۰ میلیون تن فولاد خام، از تمامی رکوردهای ثبت‌شده تا پایان سال ۱۴۰۰ گذشتند و ضمن لبیک به‌فرمان رهبر فرزانه، بار دیگر تاریخ‌ساز شدند.

مدیرعامل گروه فولاد مبارکه ضمن اعلام این خبر گفت: عبور از ۱۰ میلیون تن تختال، ۱۰ روز مانده به پایان سال، با رشد ۱۰ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل، در حالی رخ داد که حدود یک‌میلیون تن افت تولید ناشی از محدودیت‌های برق و گاز را که در سال جاری بیشتر از سال‌های قبل بود، پشت سر گذاشتیم و این امر محقق نشد، مگر با برنامه‌ریزی و پیش‌بینی‌های لازم، استفاده از تجارب سال‌های قبل، ذخیره‌سازی به‌موقع مواد اولیه، انجام تعمیرات اساسی خطوط مختلف در زمان اعمال محدودیت‌های انرژی و در نهایت افزایش بهره‌وری سرمایه‌های انسانی شرکت.

وی در بخش دیگری از سخنان خود خاطرنشان کرد: به‌موازات رشد کمّی محصول، خوشبختانه در سال ۱۴۰۱ شاهد رشد ۱۲ درصدی تولید محصولات ویژه و تولید ۱۴ محصول جدید نیز هستیم.

مدیرعامل گروه فولاد مبارکه با بیان این که میزان تولید در هریک از بخش های گروه فولاد مبارکه نیز از میزان مدت مشابه سال قبل خود فراتر رفته است، گفت: در شامگاه روز چهارشنبه هفدهم اسفند ماه تولید تختال در شرکت فولاد مبارکه از رکورد ۷,۳ میلیون تن سال ۱۳۹۹ عبور کرد.

به گفته طیب‌نیا، گروه فولاد مبارکه با سهم ۳۴ درصدی در تولید فولاد کشور، در رشد و ارتقای جایگاه ایران بین فولادسازان جهان نقش ارزنده‌ای داشته است.

وی در همین زمینه ادامه داد: جهادگران شرکت فولاد مبارکه، فولاد هرمزگان و مجتمع فولاد سبا، هم‌راستا با اهداف گروه، علی‌رغم همه محدودیت‌هایی که در سال جاری به‌شدت و بیش از همیشه با آن مواجه بودند، توانستند تا شامگاه روز جمعه ۱۹ اسفندماه و ۱۰ روز مانده به پایان سال جاری، ۱۰ میلیون و ۱۶ هزار تن فولاد خام تولید کنند.

مدیرعامل گروه فولاد مبارکه افزود: با عنایت به شعار سال، سیاست‌های گروه بر سه محورِ تولید حداکثری و تأمین نیاز بازار داخل، استفاده از ظرفیت شَرکت‌ها، دانشگاه‌ها و مراکز علمی تحقیقاتی برای توسعه سبد محصولات شرکت به‌ویژه برای آن دسته از محصولاتی که عمدتاً تاکنون از محل واردات تأمین می‌شدند و در مرحله سوم حمایت از سازندگان داخلی و شرکت‌های دانش‌بنیان با نگاه بومی‌سازی هرچه بیشتر تجهیزات موردنیاز و ایجاد اشتغال متمرکز شد.

وی در همین زمینه تصریح کرد: از آغاز سال ۱۴۰۱ نقطه عطف تمامی فعالیت‌هایی که برای گروه در نظر گرفته شد بر این اصل استوار بود که در همه حوزه‌ها اعم از تولید، توسعه و بومی‌سازی، باید نگاه تحولی داشته باشیم؛ به این معنی که به‌عنوان‌مثال، در تولید فقط به فکر رکوردشکنی نباشیم و به‌موازات آن در مسیر تولید محصولات خاص و کیفی‌تر با نگاهی متفاوت حرکت کنیم، از سد همه محدودیت‌ها و تفکراتی که دست و پای ما را به‌نوعی بسته‌اند عبور کنیم و تولیدات دانش‌بنیان داشته باشیم. در نهایت همان‌گونه که مشاهده کردیم، با اتکا به دانش متخصصان داخلی، محصولاتی را برای اولین بار در کشور تولید کردیم که در پروژه‌های ملی کشور و بسیاری از صنایع خاص مورد استفاده قرار گرفت.

طیب‌نیا در بخش دیگری از سخنان خود تصریح کرد: در حوزه اجرای پروژه‌های توسعه گروه نیز در سایه الطاف الهی، طرح‌هایی شجاعانه و جسورانه پیشنهاد و وارد فاز اجرا شد که هریک از آن‌ها در حد ملی، ارزشمند و مؤثرند؛ توسعه‌های بلندپروازانه‌ای که با به بار نشستن آن‌ها نه‌فقط در تولید فولاد کشور، بلکه در تأمین انرژی و توسعه‌های دانش‌بنیان و علمی-تحقیقاتی، شاخص‌های ملی به یاری خداوند ارتقا خواهند یافت.

وی گفت: در بخش توسعه، احداث نیروگاه سیکل ترکیبی ۹۱۴ مگاواتی باراندمان ۵۸ درصد و مصرف آب یک‌پنجم نیروگاه موجود، احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر و خورشیدی و همچنین دو نیروگاه بادی در دستور کار قرار گرفت که پیشرفت‌های قابل‌ملاحظه‌ای داشته است.

طیب‌نیا در ادامه به دستاوردهای توسعه‌ای در سایر شرکت‌های گروه اشاره و تصریح کرد: خوشبختانه در گروه فولاد مبارکه نیز توسعه‌ها به‌خوبی در حال اجراست؛ تاجایی‌که اخیراً شاهد شروع موفقیت‌آمیز کوره قوس الکتریکی شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری به‌عنوان یکی از طرح‌های هفت‌گانه دولت بودیم که به‌زودی عملیات ذوب‌گیری و ریخته‌گری آن نیز عملیاتی خواهد شد. همچنین در فولاد هرمزگان، فولاد امیرکبیر کاشان و سایر شرکت‌های گروه برنامه‌های توسعه به‌خوبی در حال انجام است. مدیرعامل گروه فولاد مبارکه از تلاش همه مدیران، کارکنان گروه فولاد مبارکه در همه بخش‌های تولید، تعمیرات و پشتیبانی و همچنین از شرکت‌های پیمانکار و سازنده داخلی که هم‌راستا با اهداف شرکت مادر در به بار نشستن این دستاورد مهم و تاریخ‌ساز صمیمانه و مخلصانه تلاش کردند تشکر و قدردانی کرد.

آگهی فراخوان تجدید دور اول (دومین مرحله برگزاری)

نوبت اول شناسه ۱۴۶۸۸۹

ارزیابی کیفی ساده جهت برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای (یکپارچه) پالایشگاه دهم (فاز ۱۹)

پالایشگاه دهم پارس جنوبی فاز ۱۹ درنظر دارد فراخوان تجدید دور اول (دومین مرحله برگزاری) ارزیابی کیفی ساده جهت برگزاری مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای یکپارچه به شماره R۱۰/۱۴۰۱/۰۳۶ تقاضای ۱۴۰۰۱۶ به شماره فراخوان در سامانه ستاد ایران: ۲۰۰۱۰۹۷۶۸۴۰۰۰۰۷۱ و شرح خرید: STUD BOLT- از سازندگان واجد صلاحیت را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان ارزیابی کیفی تا ارسال دعوتنامه جهت سایر مراحل مناقصه، از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. جدول زمان‌بندی به شرح ذیل می‌باشد. اطلاعات و اسناد مناقصه عمومی پس از برگزاری فرآیند ارزیابی کیفی و ارسال دعوتنامه از طریق سامانه ستاد به مناقصه‌گران ارسال خواهد شد.

برآورد اولیه مناقصه به مبلغ ۱۶۸,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و تضمین فرآیند ارجاع کار ۸,۴۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بوده و به صورت یکی از تضامین قابل قبول وفق آئین‌نامه تضمین معاملات دولتی شماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹هـ مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیأت وزیران قابل قبول می‌باشد.

جدول زمان‌بندی:

ردیف	اقدام	تاریخ
۱	تاریخ انتشار مناقصه در سامانه	۱۴۰۱/۱۲/۲۳
۲	مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه	۱۴۰۱/۱۲/۲۸
۳	مهلت زمانی ارسال پاکات ارزیابی کیفی و الف، ب و ج توسط مناقصه‌گران	۱۴۰۲/۰۱/۲۲
۴	بازگشایی پاکات ارزیابی کیفی مناقصه‌گران	۱۴۰۲/۰۱/۲۲

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار: آدرس: استان بوشهر -شهرستان کنگان -کیلومتر ۲۰ جاده کنگان به عسلویه -سایت ۲ منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس -پالایشگاه دهم -فاز ۱۹. تلفن: اداره خدمات کالای پالایشگاه دهم: ۰۷۷۳۱۴۶۶۲۸۷-۰۷۷۳۱۴۶۶۲۸۳

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴ - ۰۲۱- اطلاعات تماس دفاتر ثبت‌نام سایر استان‌ها، در سایت سامانه www.setadiran.ir

دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۲۴ روابط عمومی شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

بیمه اتکایی سامان
SAMAN REINSURANCE

آگهی جهت تادیه الباقی سرمایه پرداختی

شرکت بیمه اتکایی سامان (سهامی عام) نماد : اتکاسا

به شناسه ملی ۱۴۰۱۰۷۴۷۴۸۵ شماره ثبت: ۵۹۱۳۲۶

در اجرای مفاد ماده ۵ اساسنامه شرکت در خصوص تادیه مبلغ باقی‌مانده هر سهم، بدین‌وسیله به اطلاع کلیه سهامداران محترم شرکت بیمه اتکایی سامان (سهامی عام) می‌رساند به موجب مصوبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۷ هیأت مدیره شرکت مقرر گردید مبلغ ۵۰۰ ریال به ازای هر سهم، از سهامداران محترم مطالبه گردد.

لذا از سهامداران محترم تقاضا می‌شود از تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۵ لغایت ۱۴۰۲/۰۲/۲۵ نسبت به واریز مبلغ تعهدشده خود به میزان ۵۰۰ ریال به ازای هر سهم، از طریق شناسه پرداخت که شامل کد ملی برای اشخاص حقیقی و شناسه ملی برای اشخاص حقوقی می‌باشد، به شماره‌حساب ۳-۳۲۰۵۲۰۹-۸۱۰-۸۰۱ (شماره شبا: IR۲۲۰۵۶۰۰۸۰۱۸۱۰۰۳۲۰۵۲۰۹۰۰۳) نزد بانک سامان شعبه آفریقا کد ۸۰۱ به نام شرکت بیمه اتکایی سامان اقدام نمایند و رسید واریز وجه به همراه مشخصات کامل سهامداران و اطلاعات تماس ظرف مهلت مقرر به دفتر مرکزی شرکت واقع در تهران، خیابان خالد اسلامبولی (وزرا)، نبش خیابان ۱۳، شماره ۱۲۳، طبقه ۵ ارائه یا به شماره ۸۸۵۵۲۸۹۶ فکس و یا به پست الکترونیک شرکت به نشانی Info@samanre.com ارسال نمایند.

**** همچنین سهامداران محترم می‌توانند با مراجعه به تارنمای www.Samanre.com و ورود به پرتال سهامداران در منوی سهامداران از خدمات الکترونیک واریز مبلغ تعهدشده و سایر امکانات استفاده نمایند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۹۱۰۰۲۱۵۴-۰۲۱ | ۹۱۰۰۸۶۶۴-۰۲۱ داخلی ۱ و ۹۱۰۰۸۸۸۷-۰۲۱ داخلی ۸۸۸۷ تماس حاصل فرمایید.**

ضمناً توجه سهامداران محترم به مفاد مواد ۳۵ تا ۳۸ لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت مبنی‌بر تعلق خسارت دیرکرد به مبلغ مورد مطالبه و اختیار شرکت جهت فروش سهام متعلق به سهامدارانی که نسبت به پرداخت بدهی خود اقدام ننمایند جلب می‌گردد.

هیأت مدیره شرکت بیمه اتکایی سامان (سهامی عام)

یادداشت

تحقق کربن صفر و جایگاه ایران

سعید صمدی
دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران

در سال‌های اخیر، اخبار زیادی درباره انتشار گازهای گلخانه‌ای و اثرات سوء آن بر آب‌وهوای کره زمین منتشر و برنامه دولت‌ها نیز برای کاهش آلایندگی کربن تا سال ۲۰۵۰ به‌کرات عنوان شده است که همه در راستای توافقنامه پاریس است. این توافقنامه که با نام پیمان پاریس نیز شناخته می‌شود، ذیل چارچوب پیمان‌نامه سازمان ملل درباره تغییر اقلیم (UNFCCC) قرار دارد و تلاشی است که از سال ۲۰۲۰ آغاز شده و یکی از اهداف اصلی آن، کاهش تولید و انتشار گازهای گلخانه‌ای است.

برای درک بهتر اهمیت این پیمان و تلاش‌های بین‌المللی برای دستیابی به اهداف آن باید بدانیم که یک تن Co_2 معادل تولید یک خودروی دیزلی در مسافت ۶۰۰۰ کیلومتر یا به‌عبارت دیگر، معادل سوزاندن ۴۳۹ لیتر بنزین است. همین‌طور معادل میزان آلاینده‌ای است که برای جابه‌جایی یک مسافر پرواز پاریس ـ نیویورک و شارژ کردن ۱۲۱ هزار موبایل تولید می‌شود.

تولید و جذب کربن در طبیعت هم به‌نوبه خود فرآیند جالبی است. هر هکتار زمین کشاورزی سالانه ۰.۵ تن کربن جذب می‌کند تا گیاهان رشد کنند، هر ۵۰ درخت نیز سالانه یک تن کربن جذب می‌کند!

طبق گزارش آژانس بین‌المللی انرژی، آلایندگی کربن دنیا در سال ۲۰۲۲ معادل ۳۶.۸ میلیارد تن بوده که نیروگاه‌ها با سهم ۳۹.۸ درصد بیشترین سهم را در این آلایندگی داشته‌اند! سهم صنایع ۲۴.۸ درصد و ۲۱.۶ درصد و سهم ساختمان‌ها نیز ۸ درصد است! اما زغال‌سنگ با ۴۲ درصد و نفت با ۳۰ درصد بیشترین سهم را در آلایندگی Co_2 دنیا دارند.

حال نگاهی داشته باشیم به سهم ایران در تولید آلایندگی‌های کربنی در دنیا؛ کشور ما با ۱.۹ درصد بعد از چین با ۳۲.۹ درصد، امریکا با ۱۲.۶ درصد، اتحادیه اروپا با ۷.۳ درصد، هند با ۷ درصد، روسیه با ۵.۱ درصد و ژاپن با ۲.۹ درصد در جایگاه هفتم جهان ایستاده است.

اما باتوجه به اینکه ایران کشوری صنعتی نیست، این رتبه جایگاهی بسیار وحشتناک است و بی‌شک در دهه‌های آینده برای ما مشکل فراوانی ایجاد خواهد کرد. عامل تولید این میزان آلودگی فقط و فقط یک چیز است و آن استفاده نامتعارف و بی‌رویه از گاز و مشتقات نفتی به‌دلیل یارانه ۹۵درصدی آنها است.

به‌عنوان مثال، در حالی که هر مترمکعب گاز به‌طورمتوسط در شرایط عادی حدود ۵۰ سنت دست مصرف‌کننده می‌رسد، یعنی چیزی در حدود ۲۰ هزار تومان، نرخ گاز خانگی و نیروگاه‌ها در کشور ما فقط ۱۲۵ تومان و برای مصارف صنعتی ۲۰۰۰ تومان است.

به‌عبارت دیگر، در مصرف خانگی یارانه ۹۹ درصدی و در مصرف صنعتی یارانه ۹۰ درصدی وجود دارد و همین امر موجب شده کشور ما باوجود ذخایر فراوان در تراز بازرگانی گاز منفی باشد. یعنی بیش از صادرات، واردات گاز داریم و با این همه در تابستان مشکل تامین برق وجود دارد و در زمستان مشکل تامین گاز جدی می‌شود. همه این مشکلات ناشی از سوءمدیریت و بی‌تدبیری‌هایی است که در دهه‌های اخیر در کشور به‌وقوع پیوسته است. با این همه براساس آمار هر خانواده ۴ نفره به‌طورمتوسط ماهانه ۷۰۰ دلار انرژی مصرف می‌کند و بر آلودگی جو کره زمین می‌افزایند، بی‌آنکه سودی از یارانه بی‌حساب انرژی نصیب سفره مردم شود.

گفت‌وگو

در گفت‌وگوی صمت درباره کشف ذخیره لیتیوم در همدان مطرح شد

لیتیوم؛ میانبر پیشرفت و توسعه

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

در روزهای اخیر خبر کشف منابع عظیم لیتیوم در همدان، نقل محافل معدنی شد و خوراک موردعلاقه رسانه‌های داخلی و خارجی.

براساس نخستین اخبار منتشرشده، حجم ذخیره این معدن ۸.۵میلیون تن برآورد شده است.

البته کمی بعد، این خبر به این ترتیب اصلاح شد که عدد اعلام‌شده حجم کل کانسنگ لیتیوم پیش از جداسازی لیتیوم است. بنابراین، نمی‌توان ایران را بعد از افغانستان، دومین کشور صاحب لیتیوم دنیا نامید، اما به هرحال معدن لیتیوم کشف شده، ذخیره قابل‌توجهی است که معادلات جهانی را در این زمینه تغییر می‌دهد.

لیتیوم، عنصر سوم جدول تناوبی، جزو فلزاتی است که قلیایی نامیده شده‌اند. کلمه «لیتیوم» به معنی سنگ در زبان یونانی است و در جدول تناوبی با Li شناخته می‌شود.

لیتیوم علاوه بر کاربرد در صنایع هوایی، مصارف پزشکی، ساخت شیشه و سرامیک به‌دلیل سبکی و قدرت انتقال جریان الکتریکی، در آلیاژهای انتقال حرارت، باتری‌های تلفن‌های‌همراه، رایانه‌های دستی، خودروهای برقی و... به‌کار می‌رود.

تقاضای جهانی برای لیتیوم در دنیا در سال گذشته به‌حدی بالا بود که نرخ کربنات لیتیوم در بازار چین از ۷ هزار دلار در ماه ژانویه ۲۰۲۲ به بیش از ۲۶هزار دلار در ماه نوامبر ۲۰۲۲ افزایش یافت. همین امر موجب شده ماده لیتیوم در بازارهای جهانی بیش از پیش اهمیت پیدا کند.

در گفت‌وگوی امروز صمت با علی سلگی، استاد دانشگاه و فعال حوزه معدن، از وی درباره اهمیت این کشف و حواشی پیرامون آن پرسیدیم.

اهمیت اکتشاف لیتیوم در دنیای امروز بسیار زیاد است، زیرا این عنصر جزو عناصر استراتژیک در معادلات تکنولوژیک آینده است

◉ اهمیت لیتیوم و اکتشاف آن در دنیای امروز چقدر است؟

اهمیت اکتشاف لیتیوم در دنیای امروز بسیار زیاد است، به‌دلیل اینکه این عنصر جزو عناصر استراتژیک در معادلات تکنولوژیک آینده است.

باتری‌های لیتیومی و فناوری ماشین‌های برقی، ترندی است که آینده ماشین را در دنیا خلق می‌کند و از این‌رو بسیار تامین الزامات آن حائزاهمیت است. در حال حاضر ماشین‌های هیبریدی یا تسلا که با نیروی برق کار می‌کنند، از باتری‌های لیتیومی استفاده می‌کنند. به‌همین ترتیب، انتظار می‌رود رفته‌رفته استفاده از انرژی برق در تمام خودروها جایگزین بنزین شود و این تحول در ساخت سایر زیرساخت‌های صنعتی هم اتفاق بیفتد. بنابراین، پیش‌بینی می‌شود استفاده از لیتیوم فراگیرتر و تقاضا برای این عنصر در ۲۰ سال آینده به اوج برسد.

باتوجه به اینکه تا امروز ذخایر اندکی از این عنصر در دنیا شناخته شده است، تقاضای بالا، رقابت تنگاتنگی برای دستیابی به آن را ایجاد کرده که موجب اهمیت راهبردی این عنصر شده است. به‌طورکلی امروزه هر کشوری که توانایی دستیابی به لیتیوم را داشته باشد، می‌تواند مزیت اقتصادی و راهبردی نسبت به سایر رقبا پیدا کند و جایگاه مطمئن‌تری در آینده این بازار به‌دست بیاورد.

◉ چرا کشف این ماده اینقدر موردتوجه رسانه‌های داخلی و خارجی قرار گرفته است و علت اظهارنظرهای پی در پی و گاه ضد و نقیض درباره آن چیست؟

یکی از بزرگ‌ترین ذخایر لیتیوم جهان یا بهتر است بگوییم بزرگ‌ترین ذخیره جهان در افغانستان وجود دارد، اما باتوجه به اینکه این کشور از نظر امنیتی و زیرساخت‌های توسعه شرایط استفاده و بهره‌برداری از آن را ندارد، کشف این ذخیره در ایران، کشور ما را در کانون توجه رسانه‌ها قرار داده است.

باتوجه به سیاست‌های کلانی که کشور ما از نظر تکنولوژیک تعقیب می‌کند و تلاش فراوان برای یافتن جایگاه خود به‌عنوان یک کشور صنعتی، خبر کشف لیتیوم بسیار مسرت‌بخش است و دسترسی به آن نقش مهمی در کنترل تکنولوژی آینده ایفا خواهد کرد. به‌طبع برخورداری از لیتیوم در کنار سایر ذخایر استراتژیک مثل نفت، گاز، مس و عناصر دیگر، ایران را در جایگاه کشوری حائزاهمیت قرار می‌دهد.

از سوی دیگر، باتوجه به اینکه برای لیتیوم کاربردهای نظامی هم متصور است و ایران در این حوزه توانمندی‌های بالفعلی در دنیا به‌نمایش گذاشته است، اهمیت کشف لیتیوم برای کشور ما دوچندان می‌شود. حساسیت این مسئله از آن‌رو بیشتر است که کشورهای غربی نسبت به جایگاه ایران همواره احساس نگرانی داشته و با اعمال تحریم‌هایی بسیار پیچیده و سخت سعی کرده‌اند، ایران را از حرکت در مسیر توسعه و پیشرفت بازدارند که البته در این زمینه نتوانسته‌اند توفیق چندانی به‌دست بیاورند.

> امروزه هر کشوری که توانایی دستیابی به لیتیوم را داشته باشد، می‌تواند مزیت اقتصادی و راهبردی نسبت به سایر رقبا پیدا کند

بنابراین جلب‌توجه گسترده دنیا به کشف ذخیره لیتیوم قابل‌درک است و باید گفت این کشف به همین اندازه‌ای که به آن پرداخته‌شده، حائزاهمیت است.

◉ بالاخره میزان ذخیره کشف شده چقدر است و چرا میزان آن در اظهارات مختلف متفاوت عنوان می‌شود؟

میزان ذخیره کشف‌شده، عیار و اینکه چقدر از این ذخیره قابل‌استحصال است، ۳فاکتور مهمی هستند که باید به آن توجه شود و با نظر به آنها اقتصادی بودن یا نبودن یک کانسار تعریف می‌شود. آنچه در رسانه‌ها منتشر شد و در اخباری که از قول مقامات معدنی استان و مسئولان وزارت صمت به‌گوش رسید، این ذخیره از نظر حجمی، بعد از کشف لیتیوم افغانستان، دومین ذخیره کشف‌شده در دنیا است، اما اینکه چرا در صحبت‌های مختلف، اعداد مختلفی برای حجم آن بیان می‌شود، به این دلیل است که بعد از رسانه‌ای شدن موضوع بسیاری از متخصصان و صاحب‌نظران، نسبت به آن واکنش نشان دادند و اظهاراتی گوناگون و گاهی منفی منتشر شد. با این پیش‌فرض که غیرممکن است، چنین ذخیره‌ای در ایران وجود داشته باشد، تا اینکه موضوع به تایید مقامات رسمی در استان و وزارتخانه رسید.

از آنجایی که لیتیوم از نظر استراتژیک اهمیت بسیار بالایی دارد، به‌عقیده من، اعداد و ارقام آن ذخایر کشف شده باید محرمانه تلقی شود. بنابراین، شاید همان نخستین اظهارنظرها درباره کشف جدید به واقعیت نزدیک‌تر باشد و حجم دقیق‌تری از این ذخیره را بیان کند. چون اظهارنظرهای بعدی به‌طورطبیعی تحت‌تاثیر محرمانگی و اهمیت خبر قرار گرفته است.

اما باز تاکید می‌کنم که برای اظهارنظر دقیق درباره این کانسار باید به این ۳ نکته مهم توجه داشت که تناژ و عیار چقدر است و چه اندازه از این عیار و تناژ قابل‌استحصال است. علاوه بر این، باید مشخص شود که از چه فناوری‌هایی باید استفاده کرد تا بتوان حداکثر میزان این ذخیره را استحصال کرد. این مسائل پرسش‌های مهمی هستند که باید به آنها پاسخ داده شود تا اهمیت استراتژیک این کشف بیشتر روشن شود.

◉ این ذخیره چه فرصت‌ها و چالش‌هایی برای کشور ما ایجاد می‌کند؟

این ذخیره می‌تواند ما را در صدر کشورهای تولیدکننده لیتیوم قرار دهد و به این ترتیب، جهان، به‌ویژه کشورهای پیشرفته و صاحب فناوری که از عنصر لیتیوم در فناوری‌های پیشرفته استفاده می‌کنند، به ما وابسته شوند. از این طریق، می‌توانیم امتیازات زیادی از کشورهای هدف بگیریم. مهم‌تر اینکه با داشتن دانش فنی و تکنولوژیک استحصال این عنصر می‌توانیم در ردیف کشورهای بااهمیت در حوزه تکنولوژی مرتبط با لیتیوم قرار بگیریم و در پیشرفت‌های تکنولوژی آینده دنیا نقش‌آفرین باشیم.

به علاوه پیشرفت از مسیرهای میانبری نیز می‌تواند اتفاق بیفتد. بااین فرض دستیابی به این ذخیره، در حوزه ماشین‌های برقی و تکنولوژی وابسته به لیتیوم میانبری ایجاد می‌کند تا بتوانیم با داشتن این ذخایر در صدر تکنولوژی منطقه و در ردیف یکی از صاحبان فناوری در دنیا قرار بگیریم.

اما در پاسخ به اینکه کشف ذخایر لیتیوم چه چالش‌هایی برای کشور ایجاد می‌کند، باید گفت چالش اول به‌طبع در زمینه تکنولوژی است. ما باید بتوانیم این عنصر را استحصال کنیم. تا جایی که من اطلاع دارم، در کشور ما واحد فرآوری لیتیوم وجود ندارد، اما در این زمینه برخی مراکز تحقیقاتی از جمله ایمیدرو یا وزارت دفاع روی این عنصر فعالیت‌های تحقیقاتی زیادی انجام داده‌اند، اما با این حال دستیابی به تکنولوژی استحصال آن نخستین چالشی است که با آن مواجه خواهیم بود که باید به‌نوعی این چالش را برطرف کرد.

در این مرحله همکاری شرکت‌های دانش‌بنیان بسیار موثر است. همچنین برای پیاده‌سازی الگوی استحصال این عنصر می‌توان از تحقیقات و تجربیات سایر کشورها مانند چین، استفاده کرد.

چالش دیگر این است که کشف این ذخیره ممکن است باعث طمع بیشتر برخی دیگر از کشورهای غربی به ذخایر و دارایی‌های خدادادی ایران شود. ایران این تجربه را درباره ذخایر نفت و گاز داشته و برخی ذخایر مانند لیتیوم می‌تواند باز آتش این طمع را شعله‌ورتر کند و منجر به برنامه‌ریزی‌هایی برای استفاده از این ذخیره شود.

البته باتوجه به اینکه کشور ما جزیره امنی در این منطقه آشوب‌زده است، امید داریم که بتوانیم این چالش را هم به فرصت تبدیل کنیم.

سایر پارامترهای موجود در موضوعت کشف لیتیوم، نقاط قوت برای کشور به شمار می‌روند و امیدواریم بتوانیم با استفاده از تکنولوژی‌های برتر و بکارگیری ظرفیت‌های داخلی، هم دانش استحصال این عنصر را در کشور ایجاد کنیم و هم در آینده دانش و توانمندی خود را صادر کنیم.

◉ گفته می‌شود برای استحصال این ماده توانایی و تکنولوژی خاصی نیاز است. آیا این توانایی در کشور ما وجود دارد ؟

برای استحصال این ماده توانایی و تکنولوژی خاصی لازم است. تا جایی که من اطلاع دارم در مقیاس تست‌های تکنولوژیک توفیقاتی کسب کرده‌ایم و در مقیاس کوچک، در حد کیلوگرم، استحصال انجام شده است. در طول یکی، دو دهه گذشته کشف لیتیوم در کشور همواره موردتوجه بوده است.

بنابراین، تحقیقات خوبی در این زمینه انجام شده است و به‌نظر می‌رسد شرکت‌های دانش‌بنیان و مراکز تحقیقاتی که پیش از این روی این عنصر کار کرده‌اند، حالا می‌توانند دانش خود را با هم به اشتراک بگذارند و با استفاده از ظرفیت‌های جدید تحقیقاتی، تجارب دیگر کشورها را به کار بگیرند تا دانش فنی لازم را به‌دست بیاورند. به این ترتیب، می‌توانیم هم از روش‌های مرسوم فعلی که در دنیا وجود دارد، استفاده کنیم و هم به ظرفیت‌های جدیدی دسترسی پیدا کنیم.

◉ معاون معدنی وزارت صمت در سخنانی اظهارکرد: «گرچه سرمایه زیادی برای استحصال این ماده نیاز است، اما مسئله ما سرمایه نیست، دانش فنی است» نظر شما درباره این موضوع چیست؟

درست است که استحصال این عنصر به سرمایه زیادی نیاز دارد، اما در شرایط فعلی مهم‌تر از داشتن سرمایه، موضوع دانش فنی است. استحصال لیتیوم از کانسار کشف شده همدان با آنچه از شورابه‌ها استحصال می‌شود، تفاوت‌هایی دارد، از جمله اینکه سنگ میزبان آن متفاوت است. باتوجه به اخبار ناقصی که منتشر شده است، هنوز نمی‌توانیم به‌صورت دقیق درباره ویژگی و شرایط استحصال این عنصر اظهارنظر کنیم. اما همین‌قدر می‌توان گفت که اگر استحصال لیتیوم فعلی، غیرشورابه‌ای باشد، که به‌احتمال‌زیاد این‌گونه است، استحصال آن پیچیدگی‌هایی خواهد داشت، زیرا کشورهای کمتری به فناوری لازم برای این منظور دسترسی دارند. به این ترتیب، یا باید برای تولید این فناوری جدید به توان داخلی اتکا کنیم، یا با کشورهای صاحب تکنولوژی شریک شویم تا از نظر فنی بتوانیم به این توانایی دست پیدا کنیم.

◉ گفته شده دستیابی به این ماده ۲ تا ۳ سال زمان نیاز دارد. نظر شما درباره این زمان‌بندی چیست؟

به هر حال، حتی اگر امروز دانش و فناوری لازم موجود باشد، باز هم باید مراحل اخذ مجوزها طی شود که فرآیندی زمانبر است و در مرحله بعد ساخت کارخانه و واحد فرآوری حداقل ۱.۵ تا ۲ سال زمان نیاز دارد. به‌عبارت دیگر، اگر همین امروز تاییدیه طرح بهره‌برداری و جواز تاسیس کارخانه را هم در دست داشته باشیم، باز باید برای ایجاد زیرساخت آب، برق، جاده و ایجاد کارخانه زمانی را در نظر گرفت. علاوه بر این، ما در این فقره هنوز دانش فنی را هم در اختیار نداریم.

بنابراین به‌عقیده من، شاید عدد اعلام‌شده برای چندان دقیق نیست و در بهترین حالت، حداقل به ۴ تا ۵ سال زمان نیاز داریم، زیرا همان‌طور که اشاره شد، توسعه دانش فنی، احداث زیرساخت‌ها، ساخت کارخانه و اخذ مجوزها به‌تدریج اتفاق خواهد افتاد و برنامه‌ریزی برای افقی ۵ساله، منطقی‌تر است و پیش‌بینی واقع‌بینانه‌تری برای رساندن این پروژه به بهره‌برداری لازم است.

تندیس سه‌ستاره اجلاس ۱۰۰ واحد مشتری‌مدار به فولاد هرمزگان رسید

در سومین اجلاس سراسری یکصد واحد مشتری‌مدار، شرکت فولاد هرمزگان مورد تقدیر قرار گرفت و تندیس سه‌ستاره را دریافت کرد.

به گزارش روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان، سومین اجلاس سراسری یکصد واحد مشتری‌مدار با حضور جمعی از مسئولان و شرکت‌های برتر در زمینه فروش و مشتری‌مداری در مرکز همایش‌های صداوسیما تهران برگزار شد.

از محورهای این اجلاس می‌توان به مزایای به کارگیری ارتباط صحیح با مشتری و مشتری‌محوری، آشنایی با تکنیک‌های جهانی تعامل با مشتریان و ذی‌نفعان بنگاه‌های اقتصادی، تولیدی و خدماتی، تبیین جایگاه حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان، بررسی انعکاس صدای مشتری در تامین نیازهای تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان، راهکارهای افزایش سهم بازار با تاکید بر کرامت مشتری، سازمان‌دهی مناسب بازارهای عرضه و تقاضا براساس رقابت بنگاه‌های تجاری و در نهایت بررسی چالش‌های ارکان مدیریتی و روابط بین کارکنان و مشتریان به عنوان یکی از منابع اصلی سازمان اشاره کرد.

شرکت فولاد هرمزگان به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان تختال‌های فولادی در کشور که توانسته سهم قابل توجهی از بازار داخلی و صادراتی این محصول استراتژیک را در کشور کسب کند، توانست در این اجلاس با توجه به پیاده‌سازی فرهنگ مبتنی بر مشتری‌مداری در میان کارمندان، برگزاری دوره‌های متعدد درخصوص مشتری‌مداری برای کارکنان، ارائه تحلیل اقتصادی به مشتری جهت خرید محصول، ایجاد شیوه‌های متعدد در پرداخت هزینه‌های محصول برای مشتریان، ایجاد انواع راه‌های ارتباطی با مشتریان در بسترهای مختلف شبکه‌های اجتماعی، برگزاری همایش‌های متعدد برای مشتریان، ارائه کتابچه محصول به مشتری و معرفی محصول جدید به آن‌ها، برگزاری جلسات ماهانه با مشتریان، انجام نظرسنجی سالانه از مشتریان و پیش‌بینی تقاضای سالانه آن‌ها و... تندیس شرکت برتر و لوح تقدیر را دریافت کند.

تجارت گسترش
سه‌شنبه
۲۳ اسفند ۱۴۰۱
۲۱ شعبان ۱۴۴۴
۱۴ مارس ۲۰۲۳
شماره ۲۲۸۷
پیاپی ۳۶۰۵
www.Tejaratdaily.com

کاغذبازی‌های دولت ادامه دارد

آتش‌بازی پرسود و زیان

فرش قرمز برای مشکلات شهری!

خبر

جنجال بر سر بلیت‌های نوروزی هواپیما ادامه دارد

کیسه‌دوزی‌های عیدانه

گروه تجارت
editor@smtnews.ir

در آستانه فرارسیدن تعطیلات نوروزی، به نظر می‌رسد کشمکش‌ها و نابه‌سامانی‌های بازار بلیت هواپیما همچنان ادامه دارد. بحث کمبود بلیت هواپیما به دلیل نقایص ناوگان حمل‌ونقل هوایی کشور، چند ماهی است که بیش از پیش داغ شده و در این مدت شاهد اظهار نظرها و حتی گلایه‌هایی در این باره بودیم. همزمان با کمبود بلیت هواپیما، اصرار شرکت‌های هواپیمایی برای گران کردن و افزایش نرخ بلیت‌ها منجر به گرانی مقطعی بلیت‌ها شد. ایرلاین‌ها در اواسط زمستان امسال نرخ بلیت هواپیما را افزایش دادند که در نهایت به دلیل مخالفت ستاد تنظیم بازار، مجبور به بازگرداندن قیمت‌ها به سابق شدند. بحث عودت دادن هزینه‌های اضافی دریافت شده از مردم در مدت زمان گرانی بلیت هواپیما، هنوز به ثمر نرسیده که با داستان جدید فروش «بلیت اجباری» روبه‌رو هستیم. رویکردهای دوگانه سازمان هواپیمایی کشوری در این موضوع، زمینه را برای ایرلاین‌ها فراهم کرده و شاهد فروش حجم گسترده‌ای از بلیت اجباری توسط شرکت‌ها هستیم. بلیت اجباری به معنای فروش تور همراه بلیت در مواقعی که مسافران متقاضی خرید تنها بلیت هستند یا تحمیل هرگونه شرایط غیر از خواست مسافران به آن‌ها است. بدیهی است که در ایام نوروز اجبار به خرید این بلیت‌ها از سوی مسافران، نکته‌ای مهم بوده و هرگونه سهل‌انگاری در این زمینه، به تضییع حقوق مسافران و مردم منتج خواهد شد. صمت در این گزارش، به بررسی وضعیت فعلی فروش بلیت‌های نوروزی هواپیما و رویکرد سازمان‌های مربوط به این حوزه پرداخته است.

> اگر مسافری شکایت کرده باشد و شرکت‌های هواپیمایی پاسخگو نباشند، باید انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی ایران و سازمان هواپیمایی کشوری موضوع را پیگیری کنند

چراغ سبز رئیس سازمان هواپیمایی به ایرلاین‌ها

اواسط اسفند سال جاری، رئیس سازمان هواپیمایی کشوری چراغ سبز فروش بلیت اجباری را به شرکت‌های هواپیمایی نشان داد. محمد محمدی‌بخش، رئیس سازمان هواپیمایی در سخنانی با پیش‌بینی جابه‌جایی ۲ میلیون مسافر در تعطیلات نوروزی، گفت: برای مسیرهای داخلی ۱۱ هزار و ۷۰۰ پرواز برنامه‌ای و ۷۰۰ پرواز فوق العاده و ۴ هزار و ۷۰۰ پرواز بین‌المللی در نظر گرفته که ۶۳۵ مجوز پرواز فوق العاده صادر شده است. وی با اعلام این‌که فروش بلیت به صورت بسته‌ای در برخی مسیرهای پروازی مجاز است، افزود: در بعضی مسیرها فروش چارتری ممنوع بوده و در صورت تخلف مجوز پرواز شرکت‌های هواپیمایی خاطی لغو می‌شود. چنانچه شرکت‌های هواپیمایی نرم‌افزارهای موبایلی فروش یا آژانس‌های هواپیمایی خارج از نرخ مصوب اقدام به فروش بلیت کنند، با آنان برخورد قانونی می‌شود. این اظهارات رئیس سازمان هواپیمایی در حالی بود که پس از گذشت چند روز، سخنگوی این سازمان خبر از ممنوعیت فروش بلیت اجباری خبر داد.

ممنوعیت فروش اجباری بلیت

شانزدهم اسفند سال جاری جعفر یازرلو، سخنگوی سازمان هواپیمایی کشوری از صدور بخشنامه ممنوعیت فروش اجباری بلیت هواپیما به مسافران خبر داد و گفت: رعایت سقف نرخ بلیت مصوب برای ایرلاین‌ها الزامی است.

به گزارش تسنیم، این سخنگوی جدید سازمان هواپیمایی کشوری به صدور بخشنامه جدید این سازمان اشاره کرد و گفت: با توجه به لزوم مدیریت امور در راستای تامین بلیت هواپیما در آستانه تعطیلات نوروزی، انجام به‌موقع پروازها و ایفای تعهدات شرکت‌های هواپیمایی در هنگام بروز تاخیر، سازمان هواپیمایی کشوری بخشنامه تمهیدات و الزامات اجرایی نوروز ۱۴۰۲ را صادر کرد. براساس این بخشنامه فروش اجباری (فروش تور همراه بلیت در مواقعی که مسافران متقاضی خرید تنها بلیت هستند یا تحمیل هرگونه شرایط غیر از خواست مسافران به آن‌ها) ممنوع بوده و ارائه هرگونه خدمات به مسافران باید با در نظر گرفتن ظرفیت‌های خالی صندلی و توافق و رضایت مسافران باشد.

وی تصریح کرد: رعایت سقف نرخ بلیت تعیین شده مطابق نرخنامه مصوب دی ۱۴۰۰ در تمامی مسیرهای داخلی و نظارت کامل برعملکرد تمامی نمایندگان فروش و برخورد با متخلف یا متخلفان از سوی واحد بازرگانی آن شرکت هواپیمایی الزامی است.

با وجود اعلام این خبر، خبرگزاری تسنیم در گزارشی با ذکر یک نمونه از وضعیت فعلی بازار، از فروش بلیت پروازهای داخلی با شرایط اجباری خبر داد. به نظر می‌رسد ایرلاین‌ها صحبت‌های رئیس سازمان هواپیمایی را ارجح‌تر از بخشنامه‌های مصوب می‌دانند.

> با توجه به لزوم مدیریت امور در راستای تامین بلیت هواپیما در آستانه تعطیلات نوروزی، انجام به‌موقع پروازها و ایفای تعهدات شرکت‌های هواپیمایی در هنگام بروز تاخیر، سازمان هواپیمایی کشوری بخشنامه تمهیدات و الزامات اجرایی نوروز ۱۴۰۲ را صادر کرد

ورود سازمان بازرسی به موضوع بلیت هواپیما

از سویی دیگر مهدی خنجری، بازرس کل امور راه و شهرسازی سازمان بازرسی کل کشور به صحبت‌های رئیس سازمان هواپیمایی کشوری، واکنش نشان داد.

خنجری با توجه به در پیش بودن سفرهای نوروزی، طی هشداری به رئیس سازمان هواپیمایی کشوری از ممنوعیت فروش اجباری بلیت پروازهای داخلی (فروش تور همراه بلیت در مواقعی که مسافران متقاضی خرید تنها بلیت هستند یا تحمیل هرگونه شرایطی خارج از خواست مسافرین) خبر داده است.

در این راستا سازمان بازرسی کل کشور در راستای رعایت حقوق عامه در نامه‌ای هشداری به رئیس سازمان هواپیمایی کشوری، خواستار اعمال نظارت بیشتر بر فروش بلیت به نرخ‌های اعلامی شد.

به گزارش مهر، اعمال نظارت بیشتر بر فروش بلیت به نرخ‌های اعلامی و جلوگیری از فروش خارج شبکه رسمی فروش بلیت شرکت‌های هواپیمایی (ایجاد بازار سیاه) و مزاد بر ظرفیت هواپیما، اعلام ممنوعیت فروش بلیت گروهی یا چارتری در ایام سفرهای نوروزی از طریق ابلاغ بخشنامه به شرکت‌های هواپیمایی و تاکید بر قابل استرداد بودن بلیت و رعایت سقف قیمت‌ها از جمله موارد مطروحه در نامه مذکور است.

■ حمل‌ونقل هوایی کشور سامان گیرد

همچنین سازمان بازرسی کل کشور خواستار آن شد تا اعمال نظارت روزانه و برنامه‌ریزی شده بر عملکرد شرکت‌های هواپیمایی، سامانه‌های فروش بلیت، آژانس‌های مسافری و دفاتر فروش، شرکت‌های خدمات هندلینگ و فرودگاه‌های کشور از طریق انجام بازدیدهای میدانی و کنترل‌های فرایندی و مبتنی بر داده‌های کلان صورت گیرد. تاکید به شرکت‌های هواپیمایی مبنی بر رعایت حقوق مسافران و نظارت بر عملکرد فرودگاه‌ها جهت ارائه تسهیلات و امکانات و خدمات رفاهی قبل، حین و بعد از سفر و همچنین رسیدگی با سرعت و دقت مضاعف به شکایات واصله از سوی مسافران نیز مورد تاکید سازمان بازرسی کل کشور واقع شده است.

سازمان بازرسی کل کشور در این نامه خطاب به رئیس سازمان هواپیمایی کشوری خواستار آن شد تا در برنامه‌ریزی و صدور مجوزهای پروازی، ایجاد توازن لازم برای جلوگیری از کمبود پرواز در مسیرهای پرتردد داخلی، زیارتی و سیاحتی معمول شود.

سازمان بازرسی کل کشور بر این امر تاکید کرد که باید تمهیدات لازم جهت استفاده از هواپیمای پشتیبان در مواقع مورد نیاز مانند موارد ابطالی و تاخیر پرواز با همکاری تمامی شرکت‌های هواپیمایی اتخاذ شود. از سوی دیگ با توجه به افزایش تقاضا برای بلیت، سازمان بازرسی بر لزوم دقت در احراز هویت مسافران تاکید کرد تا افراد با بلیت شخص دیگر امکان سفر نداشته باشند.

همچنین مشخصات آن‌ها با کد ملی در مرحله فروش بلیت و احراز هویت ملاک سفر قرار گیرد تا فروش بلیت خارج از سیستم صورت نپذیرد. تاکید بر انتشار حقوق مسافر برای اطلاع، پیگیری و بهره‌مندی مسافران از حقوق خود نیز در این زمینه مورد توجه قرار گرفته است. سازمان بازرسی همچنین تاکید کرده است که فروش اجباری ممنوع است.

عدم تمکین شرکت‌های هواپیمایی

نابسامانی و بلاتکلیفی در فروش بلیت‌های هواپیمایی نوروزی به یک طرف، ادامه‌دار بودن مشکلات پیشین از سویی دیگر حوزه حمل‌ونقل هوایی کشور را تبدیل به بخشی بدقول به مردم کرده است. پس از بازگشت قیمت بلیت هواپیما به قبل از گرانی‌های ایجاد شده در اواسط زمستان امسال، رئیس سازمان هواپیمایی کشوری، ایرلاین‌ها را موظف کرد اضافه هزینه را به خریداران بلیت بازگردانند. اما رییس انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرتی می‌گوید شرکت‌های هواپیمایی از این دستور تمکین نمی‌کنند. به گزارش ایسنا، اوایل بهمن سال جاری بلیت هواپیما با افزایش ناگهانی قیمت مواجه شد که پس از ورود دادستانی به ماجرا با اعلام این‌که قیمت‌های جدید مورد تایید ستاد تنظیم بازار نیست، قیمت‌ها به پیش از این گرانی برگشت. همچنین تاکید شد که اضافه‌دریافتی‌ها باید به مردم برگردانده شود.

■ پول‌ها به مردم بازگردانده شود

با این وجود حرمت‌الله رفیعی، رییس هیات مدیره انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی ایران گفت: دفاتر و آژانس‌های مسافرتی ملزم به استرداد اضافه‌دریافتی‌ها به مردم هستند، اما مسئله این است که براساس گزارش‌های رسیده، تاکنون شرکت‌های هواپیمایی از دستوری که داده شده است، تمکین نکرده‌اند. افزایش قیمت بلیت هواپیما در این دوره خودسرانه نبود اما فرآیند قانونی اجرایی شدن آن، مورد تایید سازمان هواپیمایی نبود. در نهایت نهادهای مسئول مجوز این افزایش قیمت را ابلاغ نکرده بودند. هنوز هم به خاطر شرایطی که پیش آمد، با افزایش قیمت موافقت نشده و نرخ‌گذاری به تعویق افتاده است.

رفیعی درباره بازگشت ندادن اضافه دریافتی‌ها به مردم، اظهار کرد: مشکل این است که بخشی از مسافران، پول بلیت را به آژانس و دفاتر خدمات مسافرتی داده‌اند. آژانس هم آن پول را به شرکت هواپیمایی داده و باید نخست فرایند بازگشت پول از ایرلاین به آژانس صورت گیرد تا پول به دست مردم برسد که این اتفاق نیفتاده است. وقتی شرکت هواپیمایی اضافه دریافتی را برنگردانده، آژانس از کجا این پول را بیاورد به مردم پس بدهد؟ او اضافه کرد: در دیداری که به تازگی با رئیس سازمان هواپیمایی داشتیم، تاکید شد چون اضافه دریافتی‌ها خلاف قانون بوده، باید به مردم استرداد شود. اگر مسافری شکایت کرده باشد و شرکت‌های هواپیمایی تمکین نکرده باشد، باید انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی ایران و سازمان هواپیمایی کشوری پیگیری کنند.

شرکت‌های هواپیمایی از اجرای این دستور تمکین نکرده‌اند، چون اعتقاد دارند این افزایش قیمت باید رخ می‌داد و طبق قانون، حق مسلم آن‌ها بوده است.

■ انصراف مردم از پیگیری

رفیعی درباره مبلغ اضافه دریافتی‌ها که هنوز استرداد نشده است، گفت: چون امکان دارد شکایت‌ها و پیگیری‌ها برای بازگشت اضافه دریافتی‌ها از بخش‌های دیگری هم صورت بگیرد، بنابراین ما عدد دقیق و کلان را در اختیار نداریم که اعلام کنیم.

اما براساس ۲۰۰ تا ۳۰۰ تلفن و شکایتی که تاکنون به انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرتی ایران رسیده، مبلغ اضافه دریافتی‌ها خیلی زیاد نبوده و شاید در مجموع به ۵۰ تا ۶۰ میلیون تومان برسد.

اما به خاطر فرآیند طولانی و پیچیده‌ای که تعیین شده و باید شکایت شود و پول از ایرلاین به آژانس برسد، مردم متحمل هزینه و صرف انرژی و زمان اضافه می‌شوند. به این دلیل اغلب از پیگیری انصراف می‌دهند. در نهایت، با این اقدام این مردم بودند که متضرر شدند.

سخن پایانی

در زمان حاضر بازار حمل‌ونقل هوایی مسافری کشور با کمبود شدید عرضه مواجه است. مشخص نیست دلیل این کمبود مشکل در تامین ناوگان است یا این‌که برای فشار بر متولی حمل‌ونقل در راستای افزایش قیمت‌ها. اما آنچه مشخص است بخش حمل‌ونقل هوایی کشور از یک نابسامانی شدید رنج می‌برد که سازمان هواپیمایی کشوری نیز قادر به رفع آن نیست. حتی در برخی موارد این سازمان به تنش‌ها بازار دامن زده و با اظهارات متفاوت و متناقض، بازار را متلاطم‌تر و مسافران را سردرگم‌تر کرده است. به یقین مشکلات و ضعف‌های مدیریتی، عامل اصلی شکل‌گیری شرایط فعلی بخش حمل‌ونقل هوایی کشور بوده و به نظر می‌رسد حتی سازمان‌های مسئول در این حوزه نیز ابتدا سود و منفعت کسب‌وکار خود را بر دفاع از حقوق مردم ارجح‌تر می‌دانند.

گشت‌زنی ویژه برای عید

فرمانده یگان حفاظت سازمان امور اراضی کشور گفت: تعداد نیروهای یگان حفاظت از اراضی و منابع محدود است. از مردم درخواست می‌کنیم که تغییر کاربری‌های غیرمجاز را از طریق سامانه ۱۳۱ گزارش دهند تا بتوانیم از اراضی کشاورزی حفاظت کنیم. اطلاعات افرادی که گزارش تغییر کاربری دهند در سازمان محفوظ و مشخص نخواهد شد.

سرهنگ اکبر امینی در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان اینکه حدود ۴۰۰ گشت حفاظت از اراضی در کل کشور داریم، گفت: معمولا در تعطیلات عید افراد سودجو یا کسانی که صاحب زر و سیم هستند تمایل بسیاری به تغییر کاربری پیدا می‌کنند به همین دلیل گشت زنی ویژه‌ای را برای ایام عید تدارک دیده‌ایم.

وی افزود: از بخش‌های دیگر وزارت جهادکشاورزی برای گشت‌زنی کمک گرفته‌ایم. همچنین در جلسه‌ای که با فراجا برگزار کردیم تصمیم بر آن شد که از ظرفیت کلانتری‌ها و پاسگاه‌ها نیز برای حفاظت از اراضی و جلوگیری از تغییر کاربری غیرمجاز استفاده کنیم تا اگر در نقطه‌ای تغییر کاربری رخ داد سریعا به ما اطلاع دهند.

فرمانده یگان حفاظت سازمان امور اراضی کشور اضافه کرد: همچنین گشت مشترک سازمان امور اراضی و منابع طبیعی نیز در این زمینه فعال هستند.

سرهنگ امینی در پاسخ به اینکه تغییر کاربری‌ها چگونه تشخیص داده می‌شود گفت: تغییر کاربری در قانون مصداق دارد و بر اساس آن می‌توان تشخیص داد آیا در زمینی این اتفاق افتاده است یا خیر. ضمن اینکه گشت‌های سازمان امور اراضی همه مجوزهای تغییر کاربری را در اختیار دارند. از طرفی با مراجعه ماموران اگر کسی مجوز داشته باشد ارائه می‌دهد در غیر این صورت ماموران به آن اخطار می‌دهند.

وی در ادامه تشریح کرد: اگر گشت‌های یگان با تغییر کاربری مواجه شوند بنا بر قانون اخطار جمع آوری به آنها داده می‌شود. اگر آنها به فعالیت خود ادامه دهند نیروی انتظامی در مرحله بعدی آنها را از ادامه فعالیت منع می‌کند. اگر به هر دلیلی تغییر کاربری متوقف نشد و یا با دیوارکشی مانع از دید ماموران ما شدند در قانون پیش‌بینی شده که ماموران جهادکشاورزی می‌توانند شخصا وارد عمل شده و نسبت به تخریب و برگرداندن به حالت اولیه اقدام کنند.

فرمانده یگان حفاظت سازمان امور اراضی در ادامه گفت: اگر در زمین بنایی نیز ساخته شود پرونده آنها به مراجع قضایی ارجاع داده می‌شود و مراجع قضایی نیز دستور تخریب آن را صادر می‌کنند.

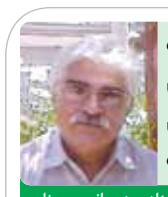
وی در پاسخ به این سوال که چه میزان تغییر کاربری غیر مجاز در امسال شناسایی شده و در کدام استان‌ها بیشتر بوده گفت: بر اساس گزارش‌های سامانه ۱۳۱ و گشت زنی امسال ۳۲ هزار و ۳۲۷ مورد تغییر کاربری غیر مجاز شناسایی شده که بیشتر در استان‌های شمالی، تهران و البرز بوده است.

سرهنگ امینی ادامه داد: همچنین از طریق ماهواره و پهپاد نیز پایش هوشمند را در ۱۰ استان شروع کردیم و ۱۴۰۰ مورد نیز از طریق پایش هوشمند شناسایی شده است.

فرمانده یگان حفاظت سازمان امور اراضی کشور در پایان گفت: از مردم درخواست می‌کنیم که تغییر کاربری‌های غیرمجاز را از طریق سامانه ۱۳۱ گزارش دهند تا بتوانیم از اراضی کشاورزی حفاظت کنیم در این زمینه نیازمند مشارکت مردمی هستیم.

یادداشت

توسعه همکاری اقتصادی در منطقه

محمد گرشاسب‌زاده ـ دبیر انجمن صنایع شیلات مازندران و عضو خانه کشاورز ایران

ایران تا به امروز فرصت‌های تجاری مهم و بالقوه‌ای را از دست داده و یکی از آنها، توسعه روابط تجاری با کشورهای حوزه دریای خزر و سایر متعلقات آن است. طی سال‌های گذشته، ایران از نظر سیاسی و جغرافیایی، شانس‌های متعددی را برای توسعه تجارت به‌دست آورده بود، اما نتوانست آن‌طور که باید و شاید، از این فرصت‌ها بهره‌برداری کند. در نهایت نیز، سایر کشورها از این مجال‌های تجاری استفاده کردند و جای ایران را در بازارهای مختلف گرفتند. پس از فروپاشی شوروی، کشورهای جداشده، بازار صادراتی مهمی محسوب می‌شدند و نیازهای جدی به محصولات ایران داشتند و به‌دلیل نداشتن توجه کافی به این مسئله، بسترهای تجاری گسترده‌ای با کشورهای مذکور شکل نگرفت. به‌دلیل ضعیف بودن سیاست‌های خارجی ایران و همچنین نقص‌های جدی در برقراری ارتباطات تجاری، هدایت کردن سرمایه‌ها به بازارهای بالقوه و جذب سرمایه‌گذاران بین‌المللی، تا به امروز شانس‌های جدی تجارت در منطقه را از دست دادیم و در این زمان سایر کشورها مانند ترکیه، از حضور نداشتن ایران استفاده کردند. ایران باید به گذشته نگاهی بیندازد و برای تغییر رویه در فعالیت‌های تجاری خود، برنامه جدی تدوین کند.

چند ماه پیش اعلام شد، موافقتنامه همکاری اقتصادی و تجاری بین دولت‌های ساحلی خزر به‌امضا رسیده و انتظار می‌رود در چند مدت آتی به‌بهره‌برداری برسد. حضور ایران در نشست‌های همکاری مختلف اقتصادی منطقه، به‌طبع تاثیر بسیار زیادی بر روابط تجاری ما با سایر کشورها دارد. در این میان، نکته قابل‌توجه آنجا است که بهره‌گیری از اطلاعات و تجربیات کشورهای موفق، مهم‌ترین و باارزش‌ترین سرمایه‌ای است که باید از آن استفاده کنیم، از این‌رو شرکت در موافقتنامه همکاری اقتصادی و تجاری بین دولت‌های ساحلی خزر می‌تواند ضمن بهبود روابط اقتصادی و تجاری ایران، فرصت‌ها و تجربه‌های مهمی را در اختیار ما قرار دهد. درحال‌حاضر کشورهای توسعه‌یافته یا در حال توسعه، به‌عنوان مهم‌ترین رقبای ایران در بازارهای جهانی شناخته می‌شوند. ایران اگر برنامه جدی برای پیشرفت در فعالیت‌های بازرگانی نداشته باشد و نتواند با این رقیبان قدرتمند در بازارهای جهانی مقابله کند، در ادامه همچنان فرصت‌های مهم و بازارهای بالقوه برای محصولات خود را از دست خواهد داد. حضور ایران در نشست‌ها و توافق‌های تجاری منطقه‌ای، می‌تواند به ایران برای حضور در تجارت بین‌المللی یاری رساند.

ضعف‌های ایران در بهره‌گیری از فرصت‌های توسعه تجارت در منطقه، دلایل متعددی دارد که رسیدگی به هر یک، ضروری است. برای بهره‌مندی از ظرفیت‌های خزر، ابتدا باید موانع و چاله‌های فعلی در سیاست‌گذاری‌های کلان کشور را حل کنیم. در حال حاضر تولیدکننده‌های داخلی، از نیاز سایر کشورها و همچنین بازارهای بالقوه موجود اطلاعی ندارند. به‌عبارتی، تاجری خبره وجود ندارد که ضمن نیازسنجی کشورهای خارجی، تولیدات ایرانی را به بازارهای بین‌المللی به‌نحو احسن معرفی کند. این ضعف‌های مهم سبب شده تا پایه‌های تجارت ایران با سایر کشورها به‌ویژه کشورهای حاشیه دریای خزر سست شود و رفع مشکلات این‌چنینی، همکاری چندجانبه نهادها و سازمان‌های دولتی را می‌طلبد. نمی‌توان مسئله توسعه تجارت را تنها وظیفه وزارت صنعت، معدن و تجارت دانست؛ بلکه نهادهایی مانند وزارت امور خارجه و جهاد کشاورزی، سازمان شیلات و سایر سازمان‌های درگیر در مسئله تجارت، باید با یکدیگر همکاری‌های موثر داشته باشند. در رابطه با افزایش همکاری‌های تجاری با کشورهای حوزه دریای خزر، سازمان امور بنادر و دریانوردی همواره یکی از نهادهای مهم درگیر و مسئول بهبود روابط بازرگانی ایران است، بنابراین رفع نقایص سیاست‌گذاری‌های تجاری و پرورش تاجران و رایزنان بازرگانی، یک وظیفه چندجانبه میان سازمان‌ها و نهادهای مختلف است، اما متاسفانه در حال حاضر چنین سازماندهی میان دستگاه‌های دولتی وجود ندارد. تا زمانی که این مشکلات بنیادین در سیاست‌گذاری‌های کلان تجاری وجود دارد، نمی‌توان به بهبود شرایط فعلی امیدوار بود.

سامانه استعلام بارنامه آماده بهره‌برداری

به‌گفته مدیرکل دفتر فناوری اطلاعات و ارتباطات سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای، سامانه استعلام‌ها با نام ساپکو برای تسهیل استعلام وضعیت بارنامه‌های کالا، صورت وضعیت‌های مسافری و کارت هوشمند راننده و ناوگان در بستر وب و اپلیکیشن آماده بهره‌برداری است.

به‌گزارش مهر، حسین متولی، اظهار کرد: سامانه مذکور شامل جزئیات مربوط به اعتبارات معاینه فنی، کارت سلامت و... برای بهره‌برداری ادارات کل استان‌ها و گشت‌های دروازه‌ای در بستر وب و اندروید اپلیکیشن به‌صورت پایدار و شبانه‌روزی آماده ارائه خدمت و نسخه نهایی آن در پرتال سازمان و برنامه کافه بازار قابل‌دریافت است.

وی افزود: در این سامانه، امکان استعلام براساس شماره پلاک، شماره و سریال بارنامه، کدهای رهگیری، ملی‌راننده و هوشمند مهیا است.

متولی خاطرنشان کرد: همکاران استانی و ستادی با دریافت نام کاربری از دفتر فناوری اطلاعات و ارتباطات می‌توانند با مراجعه به سایت sapco.rmto.ir یا نصب اپلیکیشن استعلام‌ها از خدمات مذکور بهره‌مند شوند.

مدیر کل دفتر فناوری اطلاعات و ارتباطات بااشاره به فراهم شدن امکان رویت آخرین بارنامه و صورت وضعیت رانندگان به‌همراه قابلیت جزئیات استعلام اعتبار کارت هوشمند راننده و ناوگان از طریق اپلیکیشن استعلام رانندگان گفت: رانندگان و صاحبان ناوگان دارای کارت هوشمند می‌توانند از طریق اطلاعات کارت هوشمند، کد ملی و شماره‌همراه ثبت‌شده در بانک اطلاعاتی از این خدمات استفاده کنند.

ابهام در جزئیات بخشنامه جدید بانک مرکزی برای محاسبه حقوق گمرکی

کاغذبازی‌های دولت ادامه دارد

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

فعالان حوزه تجارت سال ۱۴۰۱ را با افت‌وخیزهای بسیاری پشت سر گذاشتند. تغییر نرخ ارز محاسباتی حقوق گمرکی منجربه افزایش هزینه‌های تجاری شد. در ادامه بروز مشکلات و گلایه‌ها، چند روز پیش، بانک مرکزی برای محاسبه حقوق گمرکی بخشنامه جدید صادر و ابلاغ کرد. سیاست‌های ارزی گمرکی جدید بازهم با اماواگرهای زیادی همراه است.ابهام در جزئیات بخشنامه جدید بانک مرکزی فعالان تجاری را با مشکل در برنامه‌ریزی برای آینده مواجه کرده است.

تغییرات مستمر قوانین و مقررات مربوط به تجارت، یکی از معضلات اصلی اقتصاد در سال‌های اخیر به‌شمار می‌رود. چنانچه طی یک سال گذشته، صدور بخشنامه‌های مکرر باعث تغییر هزینه‌های صادرات و واردات شدند؛ این هزینه‌ها در نهایت بر نرخ نهایی کالاها اعمال شد و در بازارهای داخلی و خارجی تبعات منفی را در پی داشت. حال مشخص نیست بخشنامه جدید بانک مرکزی چه پیامدهایی را در پی خواهد داشت. به‌نظر می‌رسد کاغذبازی‌های ناتمام دولت ادامه دارد.

صمت در این گزارش، به ابعاد خبر جدید تغییر نرخ ارز محاسباتی گمرکی پرداخته و در این‌باره با کارشناسان و فعالان بازرگانی گفت‌وگو کرده است.

عکس: صمت

تغییرات مداوم قوانین در شرایطی که ثبات اقتصادی وجود ندارد، تنها کاری است که از عهده مدیران رده بالای دولتی بر می‌آید و مشابه آن در دولت‌ها و ادوار گذشته نیز دیده شده است

تغییر نرخ محاسباتی ارز در گمرک

براساس آخرین مصوبه بانک مرکزی زین پس، نرخ محاسباتی ارز در گمرک برای محاسبه حقوق ورودی برمبنای نرخ ثابت ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان بوده و نرخ حوالجات صادراتی متغیر خواهد بود. این تغییر جدی ارز محاسباتی گمرکی، سوالات زیادی را برای کارشناسان و فعالان بازرگانی به‌وجود آورده، اما نکته قابل‌توجه، آن است که هنوز تعداد زیادی از تجار، از این تغییرات جدید خبر ندارند و از جزئیات آن مطلع نیستند. یکی از مهم‌ترین پرسش‌های ایجادشده، چرایی متغیر بودن نرخ حوالجات صادراتی است، همچنین مشخص نیست این رقم بر چه مبنایی تعیین خواهد شد، از این‌رو هنوز این بخشنامه در هاله‌ای از ابهام قرار دارد.

از ابتدای سال ۱۴۰۱، تغییرات پایه‌ای سیاست‌های مربوط به حقوق گمرکی کالاهای ورودی و خروجی، هر چندماه یک‌بار فعالیت‌های عرصه تجارت را تحت‌تاثیر قرار داد. از روزهای ابتدایی سال، نرخ ارز محاسباتی هزینه‌های گمرکی از ۴ هزار و ۲۰۰ تومان، به نرخ ارز تسعیر یعنی میزانی حدود ۲۳ هزار تومان افزایش یافت که در نهایت هزینه‌های گمرکی را برای تجار ۵ برابر کرد. این تغییر، تاثیر خود را به‌طور مستقیم بر نرخ تمام‌شده کالاهای وارداتی و صادراتی گذاشت و در بازارهای داخلی پیامد مثبتی را از این اتفاق شاهد نبودیم. کاهش درصد محاسبه هزینه‌های گمرکی کالاهای اساسی از ۴ به یک درصد نیز از دیگر اتفاقات رخ‌داده طی یک سال گذشته بود. پس از گلایه‌های مستمر فعالان اقتصادی و حاکم شدن تورمی شدید در بازارهای کالایی، دولت با تاخیری چند ماهه به این نتیجه رسید که باید حقوق ورودی کالاهای اساسی وارداتی را کاهش دهد، هرچند با این تغییر، نرخ تمام‌شده کالاهای اساسی در بازار کاهش نیافت. به‌طور کلی دولت هر سیاستی که در راستای کاهش ارزبری تجارت طی یک سال اخیر انجام داد، تورمی را در پی داشت که پس از آن کنترل نشد. حال پس از گذشت کمتر از یک‌سال، بخشنامه جدید بانک مرکزی و سازمان گمرک نشان می‌دهد که نرخ ارز محاسباتی حقوق ورودی باید یک‌بار دیگر از ۲۳ هزار تومان، به ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان افزایش یابد. این افزایش در لایحه بودجه ۱۴۰۲ دیده شده، اما بخشنامه مذکور، تاریخ اجرای آن را پنجم اسفند اعلام کرده است.

از سویی دیگر چندی پیش، سازمان گمرک در گزارشی اعلام کرده بود که هنوز برخی از تجار به این سازمان بدهکار هستند. سازمان گمرک اعلام کرده ۱۶ هزار میلیارد تومان حقوق ورودی ناشی از تغییر نرخ محاسباتی ارز، وصول نشده و این مسئله حاشیه‌های مختلفی را همراه خود داشته است. منظور سازمان گمرک، مطالباتی است که در بازه زمانی بین ابلاغ و اجرای تغییر نرخ محاسباتی ارز گمرکی پیش آمده، به بیان دیگر، سازمان گمرک معتقد است هزینه‌های گمرکی باید از ابتدای سال و حتی پیش از اجرای تغییرات نرخ ارز، اعمال می‌شد و حال تاجران باید مابه‌التفاوت فعالیت‌های خود را بپردازند. این سازمان برای تاجرانی که بین فروردین تا خرداد امسال، براساس ارز ترجیحی کالا صادر یا آزادسازی کرده‌اند، مطالبه‌نامه صادر کرده است.

> سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی، تنها در بستری باثبات و مطمئن فعالیت خواهند کرد. در شرایطی که یک فعال اقتصادی نمی‌تواند حتی برای یک سال آینده برنامه‌ریزی کند، ریسک هر اقدامی بالا است و در نتیجه، سرمایه‌های داخلی و خارجی وارد چرخه اقتصادی نخواهند شد

بدقول شدن ایران در تجارت

رضا توفیقی، کارشناس ارشد تجارت در گفت‌وگو با صمت، به تشریح ابعاد خبر سیاست‌های جدید گمرک و بانک مرکزی پرداخت و گفت: بانک مرکزی با همراهی سازمان گمرک، تغییرات جدیدی را در سازکارهای تعیین هزینه‌های گمرکی اعلام کرده که قابل‌توجه است. براساس بخشنامه جدید، نرخ محاسباتی ارز در گمرک برای محاسبه حقوق ورودی برمبنای نرخ ثابت ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان و نرخ حواله‌های صادراتی متغیر خواهد بود. این در حالی است که طی چند ماه گذشته، چارچوب‌های مربوط به تعیین حقوق گمرکی و سایر موارد مربوط به آن، دستخوش تغییرات متعددی شدند. بازگشت ارزهای صادراتی و نرخ حوالجات صادراتی نیز از این قاعده مستثنا نبود و هر چند مدت یک‌بار تحولات این‌چنینی را شاهد بودیم. آسیب‌آفرین بودن تغییرات مداوم قوانین، غیرقابل‌انکار بود و نمی‌توان زیان‌های داخلی و خارجی آنها را کتمان کرد. وی تصریح کرد: همکاری با شرکای خارجی، یکی از مهم‌ترین ارکان فعالیت‌های تجاری است. در شرایطی که قوانین و مقررات مربوط به ورود و خروج کالاها از کشور ثبات ندارد و هر روز هزینه آنها بیشتر می‌شود، نمی‌توانیم نسبت به تعهدات خود با طرف‌های خارجی پایبند باشیم. این تغییرات در نهایت سایر کشورها را از همکاری و تجارت با ایران بازداشته و فرصت‌های مهم تجاری را به این دلیل از دست خواهیم داد. در حال حاضر، تجارت خارجی برای ایران با موانع مختلفی همراه است؛ پیش‌بینی‌پذیر نبودن بازار و تجارت ایران باعث خواهد شد تا مشکلات بیشتر شوند و نتوانیم به‌عنوان شریکی قابل‌اعتماد در عرصه‌های جهانی حضور پیدا کنیم.

▣ بی‌اعتمادی سرمایه‌گذاران

توفیقی افزایش ریسک سرمایه‌گذاری را از دیگر مخاطرات تدوین شدن بخشنامه‌های مختلف دانست و گفت: سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی، تنها در بستری باثبات و مطمئن فعالیت خواهند کرد. در شرایطی که یک فعال اقتصادی نمی‌تواند حتی برای یک سال آینده خود برنامه‌ریزی کند، ریسک هر اقدامی بالا است و در نتیجه، سرمایه‌های داخلی و خارجی وارد چرخه اقتصادی نخواهند شد. علاوه بر این موضوع، هر تغییری که در حقوق ورودی و هزینه‌های گمرکی کالاها اعمال می‌شود، به‌طورمستقیم بر بازار داخلی نیز اثر می‌گذارد و نمونه‌های متعدد این مسئله را طی چند سال اخیر شاهد بوده‌ایم. بنابراین، نمی‌توان از رویکرد تصویب بخشنامه‌های روزانه پشتیبانی کرد. وی ادامه داد: باوجود تمام معایب عنوان‌شده، در شرایطی که نوسانات نرخ ارز بالا بوده و در مدت زمانی کوتاه، نرخ ارز بازار آزاد فاصله‌ای جدی با نرخ ارز بازار نیما گرفته، نمی‌توان با شیوه‌های پیشین به تجارت و انجام تعهدات در این‌باره ادامه داد. به‌عنوان مثال، انتظار نمی‌رود زمانی که نرخ ارز در بازار آزاد بیش از ۴۰ هزار تومان است، تجار با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی ارزهای خود را به بازار عرضه کنند. شرایط نابسامان اقتصادی، برنامه‌های مختص به خود را برحسب وضعیت می‌طلبد.

▣ شاخص‌های اقتصادی کنترل شوند

این کارشناس تجارت در ادامه صحبت‌های خود، به لزوم اصلاح بخش‌های مختلف اقتصاد تاکید کرد و در این‌باره گفت: پیش‌تر منطقی دوگانه و متناقض در مدیریت اقتصادی و تجاری کشور را تشریح کردم. به‌طورخلاصه، باید گفت تغییرات مستمر و مداوم نامناسب است، اما در شرایط متزلزل اقتصادی، چاره‌ای جز این نداریم. زمانی که ثبات و قدرت پیش‌بینی روزها و ماه‌های آینده از بین رفته باشد، هر نوع اقدام و فعالیت اقتصادی با چالش و مشکل مواجه خواهد بود و نمی‌توان این مشکل را به‌سادگی برطرف کرد. برای بهبود این شرایط، راهکار مهمی که باید در پیش گرفت، شناسایی عناصر اصلی و مهم تاثیرگذار بر وضعیت اقتصادی است؛ باید مولفه‌های موثر بر اقتصاد کلان به‌طوردقیق شناسایی و عوامل بی‌ثباتی آنها برطرف شوند. توفیقی خاطرنشان کرد: در ایران مهم‌ترین مولفه‌های اقتصادی، تورم و نرخ ارز در بازار آزاد هستند که در کنترل کردن این ۲ مولفه عملکرد خوبی نداشته‌ایم. تا زمانی که نتوانیم شاخص‌های اقتصاد کلان را مدیریت کنیم و به‌ثبات برسانیم، نوسان و روزآمدی اتفاقات، وصله جدانشدنی نه‌تنها تجارت بلکه تمام فعالیت‌ها و اقدامات در کشور خواهد بود.

تلاطم در فضای اقتصاد و تجارت

مجیدرضا حریری، فعال بازرگانی در گفت‌وگو با صمت، به انتشار بخشنامه جدید گمرکی واکنش نشان داد و گفت: در برخی رسانه‌ها خبری مبنی بر مکاتبه مسئولان بانک مرکزی با رئیس کل گمرک ایران برای ایجاد تغییراتی در روند اعلام نرخ محاسباتی ارز در گمرک منتشر شده است. این خبر جدید، هنوز به‌دست بسیاری از فعالان تجاری نرسیده و ابعاد آن به‌طورکامل مشخص نیست، از این‌رو نمی‌توان اظهارنظر قطعی درباره این بخشنامه و پیامدهای آن داشت. طی سال گذشته به‌ویژه ماه‌های پایانی سال، بخشنامه‌ها و مصوبات مختلفی از سوی دولت وضع شد و همواره فضای اقتصاد و تجارت در تلاطم قرار داشت، بنابراین پیگیری روزانه مقررات و مصوبات جدید، امری سخت است. وی ادامه داد: روزآمد شدن قوانین و مصوبات را نمی‌توان از عملکرد نامناسب رئیس کل بانک مرکزی یا سایر مدیران دانست. تغییرات مداوم قوانین در شرایطی که ثبات اقتصادی وجود ندارد، تنها کاری است که از عهده مدیران رده بالای دولتی بر می‌آید و مشابه آن در دولت‌ها و ادوار گذشته نیز دیده شده است. این مقررات و مصوبات در اصل واکنش به اتفاقات اقتصادی رخداده هستند و در راستای بهبود یا اصلاح شرایط موجود وضع می‌شوند. بنابراین، نمی‌توان انتظار پیشامد نتیجه‌ای بهتر از این داشت. این فعال بازرگانی تاکید کرد: در شرایط نابسامان اقتصادی، هیچ‌یک از مدیران نمی‌توانند برنامه‌ها و طرح‌های بلندمدت متناسب با آموزه‌های دانشگاهی و تخصصی خود را پیاده کنند؛ در نتیجه باید به‌سمت تدوین برنامه‌ای روزآمد بروند که این مسئله به‌نوبه خود زیانبار است. تمام مدیران باور دارند که تغییرات مکرر قوانین، اتفاق مثبتی نیست، اما به‌نظر می‌رسد غیر از واکنش‌های آنی، چاره دیگری وجود ندارد.

▣ تاثیر ارز بر سیاست‌های داخلی

این فعال بازرگانی خاطرنشان کرد: تغییرات مستمر قوانین، هزینه‌های تجارت را افزایش داده و قدرت پیش‌بینی‌پذیر بودن بازار را سلب کرده، هزینه‌های سربار تجارت در ایران غیرقابل‌برنامه‌ریزی است و معایب این موضوع را بارها دیده‌ایم. بدیهی است که این موارد جزو موانع تجارت بوده و مدیران دولتی نیز از این موانع باخبر هستند. اتفاقات اخیر و بخشنامه‌هایی که در این مدت صادر شده‌اند، ارتباطی با شخص مدیران ندارد و وابسته به شرایط کلان کشور است. به‌عنوان مثال، در رابطه با ارز، مشکلات ریشه‌ای قدیمی در کشور وجود دارد که مربوط به امروز و دیروز نیست. هر زمانی که مشکلات مربوط به ارز تشدید و دسترسی ایران به منابع ارزی کشور محدودتر شود، شرایط تصویب مقررات جدید را می‌طلبد. وی ادامه داد: مشکلات مربوط به نقدینگی، نبود رشد اقتصادی و سایر موارد این‌چنینی، همواره ثبات اقتصادی در کشور را برهم زده و طبیعی است در این فضا، ناچار به برنامه‌ریزی‌های روزانه و قطعی هستیم.

سخن پایانی

کارشناسان و فعالان بازرگانی بر این باور هستند که تغییرات مستمر قوانین و صدور بخشنامه‌های مهم اقتصادی در سطح کلان به‌صورت روزانه، نه‌تنها هزینه‌های تجارت را افزایش دادند، بلکه امکان پیش‌بینی‌پذیری را از بازارها سلب کردند که این اتفاق به‌نفع هیچ‌کس نیست، اما چهره دیگر اتفاق فعلی، ناچاری در شرایط حال حاضر اقتصاد است؛ زمانی که پایه‌های اقتصاد متزلزل و مبنای باثباتی برای تکیه فعالیت‌ها به آن وجود نداشته باشد، نمی‌توان برنامه‌های بلندمدت و مستحکم تدوین کرد. در چند روز اخیر، انتشار اخبار مثبت مربوط به روابط خارجی ایران، نه‌تنها نرخ ارز در بازار داخلی را کاهش داد، بلکه باعث شکل‌گیری پیش‌بینی‌های مثبت از اقتصاد ایران شد. این مسئله نشان می‌دهد تا چه میزان بخش‌های مختلف اقتصادی کشور اعم از تجارت، تولید، صنعت و...، تحت‌تاثیر روابط خارجی ایران هستند و باتوجه به این بخش می‌توان نتایج مثبت و کارآمدی را برای کشور رقم زد.

خسارات چهارشنبه‌سوری مجازی

سرهنگ داود معظمی، رئیس پلیس فتا تهران بزرگ درباره خریدوفروش و آموزش ساخت مواد محترقه در فضای مجازی هشدار داد و گفت: علاوه بر تهدیدات جانی این موضوع، کلاهبرداران نیز به‌بهانه فروش مواد محترقه در کمین هستند. وی درباره خرید و فروش و آموزش ساخت مواد محترقه در فضای مجازی گفت: براساس قانون، خرید، فروش و آموزش ساخت مواد محترقه و منفجره در فضای مجازی ممنوع است و پلیس با افراد متخلف قاطعانه برخورد می‌کند. به گزارش مهر، رئیس پلیس فتا تهران بزرگ با اشاره به اینکه فضای مجازی منشأ خسارات جبران‌ناپذیری است که در شب چهارشنبه‌سوری در کوچه و خیابان رخ می‌دهد، خاطرنشان کرد: این افراد شیاد برای‌شان مهم نیست که گروه هدف کودکان و نوجوانان هستند یا با فروش آنها جان انسانی را به خطر می‌اندازند و با ایجاد سایت‌ها و صفحاتی در زمینه خرید و فروش و آموزش نحوه تهیه و ساخت بمب و مواد محترقه فعالیت می‌کنند که متاسفانه بارها شاهد وقوع اتفاقات و حوادث ناگوار در این زمینه بوده‌ایم.

وی تاکید کرد: خانواده‌ها باید دقت داشته باشند کودکان آنها با استفاده از این سایت‌ها به‌دنبال خرید و ساخت مواد محترقه خطرناک نباشند و در دام کلاهبرداران و سودجویان گرفتار نشوند. معظمی با اشاره به اینکه مجرمان از هر بستری برای رسیدن به اهداف مجرمانه خود استفاده می‌کنند، ادامه داد: تاکنون تعداد زیادی از افرادی که در زمینه خرید، فروش و آموزش ساخت مواد محترقه در فضای مجازی فعالیت داشتند دستگیر شدند و طبق قانون با آنها برخورد شده، اما در این بین مجرمان اینترنتی فرصت‌طلب نیز بیکار نمی‌نشینند و با تبلیغات دروغین تحت عناوین مختلفی اقدام به کلاهبرداری می‌کنند.

به‌مناسبت چهارشنبه‌سوری بررسی شد

آتش‌بازی پرسود و زیان

برگ آخر تقویم همین روزها ورق می‌خورد و این موضوع نوید بهار ۱۴۰۲ را می‌دهد. ایرانیان در هفته آخر اسفند جشنی را برپا می‌کنند که گویی استقبال از بهارخانم است. چهارشنبه‌سوری یکی از جشن‌های اصیل ایرانیان است که در شب آخرین سه‌شنبه سال با آداب و رسوم خاصی برگزار می‌شود. این جشن در هر شهر یا منطقه با آداب و رسوم خاصی برپا می‌شود و حتی اسم خاصی دارد. این جشن در بین مردم گیلان باعنوان گول‌گوله چهارشنبه، در کردستان باعنوان چورشمه کوله، در اصفهان باعنوان چارشنبه‌سرخی و در قزوین باعنوان کوله‌چهارشنبه شناخته می‌شود. اما این سنت دیرینه در سال‌های اخیر شکل و شمایل جدیدی به خود گرفته و در برخی موارد اتفاقات عجیب و غریبی در برپایی آن رخ داده که یک از این دگرگونی‌ها آتش‌بازی و استفاده از مواد محترقه است. بر همین اساس بسیاری از دستفروشان در هفته پایانی سال اقدام به فروش وسایل آتش‌بازی می‌کنند تا نان بیشتری نصیب‌شان شود. چند روز مانده به آخرین شب چهارشنبه سال بازار لوازم این شب با تقاضای زیادی همراه است؛ بازاری که وسایل آن تنوع زیادی دارد و عمدتا به‌صورت قاچاق از چین می‌آید که گردش مالی چندمیلیاردی دارد و متقاضیان آن هم جوانان و نوجوانان هستند. صمت در این گزارش به‌مناسبت چهارشنبه‌سوری که مصادف است با ۲۳ اسفند به بررسی ابعاد مختلف این جشن کهن پرداخته است.

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

چهارشنبه‌سوری یکی از جشن‌های اصیل ایرانیان است که در آخرین سه‌شنبه سال با آداب و رسوم خاصی برگزار می‌شود

از چهارشنبه‌سوری‌های قدیم چه خبر؟

پای حرف بزرگان خانواده که بنشینید، خاطرات قشنگی از چهارشنبه‌سوری‌های قدیم می‌گویند. یکی از مراسم چهارشنبه‌سوری بوته‌افروزی است. در این سنت هر خانواده روی پشت‌بام یا فضای باز خانه خود، بوته‌های خشک یا گون را در چند کپه آماده می‌کند و با تاریک شدن هوا که همگی دور هم جمع می‌شوند، این کپه‌ها را آتش می‌زنند و از روی آن می‌پرند. یکی دیگر از سنت‌های این شب، قاشق‌زنی است که امروزه تقریبا فراموش شده اما در گذشته یکی از مهم‌ترین رسوم چهارشنبه‌سوری بوده است. در این رسم دختران و پسران جوان، چادری بر سر خود می‌کشیدند تا شناخته نشوند و قاشق و کاسه به‌دست، به در خانه دوستان و همسایگان‌شان می‌رفتند. صاحبخانه با شنیدن صدای قاشقی که به کاسه می‌خورد، به در خانه می‌آمد و داخل کاسه آنها آجیل چهارشنبه‌سوری، شیرینی، شکلات و نقل می‌ریخت. رسم دیگر کوزه‌شکنی بود که طی آن پس از پریدن از روی آتش، کوزه‌ها را می‌شکستند. این آیین ریشه در این باور دارد که بدیمنی به درون کوزه می‌رود و شکستن آن باعث از بین رفتن بدیمنی و بلاگردانی می‌شود. مدت‌هاست که سنت‌های قدیمی ما دستخوش تغییر شده و لاکچری‌بازی جای خود را به این رسم و رسوم زیبا داده است. مدتی است که جشن چهارشنبه‌سوری در تهران به‌شکل دیگری برگزار می‌شود؛ از مهمانی بگیر تا آتش‌بازی‌هایی که بیشتر شبیه جنگ است.

اکنون بخش مهم جشن چهارشنبه‌سوری افراد، گذاشتن چند استوری یک‌دقیقه‌ای در صفحه اینستاگرام است تا حسابی شیوه برگزاری چهارشنبه‌سوری خود را به رخ دیگران بکشند. برخی نیز به‌دنبال تفریح و نشاط هستند، اما نمی‌دانند چطور انرژی خود را تخلیه کنند و گاهی روش‌های اشتباهی را برای این کار انتخاب می‌کنند که از جمله آنها استفاده از لوازم آتش‌بازی و مواد محترقه است. به‌طور کلی لوازم چهارشنبه‌سوری را می‌توان به دو دسته کم‌خطر و پرخطر تقسیم کرد. بخش زیادی از وسایلی که دستفروشان عرضه می‌کنند وسایلی کم‌خطر و بی‌خطر مانند بالن، سیگارت، سوتی، کپسول، آبشار و منور است و البته در این بین وسایل پرخطر نیز خرید و فروش می‌شود؛ به‌گونه‌ای که با گذری در بازارهای خیابان مولوی با فروش آزادانه مواد محترقه به‌صورت عمده و خرده‌فروشی مواجه خواهید شد.

گشتی در بازار

خیابان ولیعصر، درست بعد از ایستگاه مترو «میدان جهاد» پیاده‌رو جای سوزن انداختن نیست و پر از دستفروشانی است که سیمی بلند بالای بساط آنها کشیده شده و به هر کدام لامپی آویزان است. برخی رگال لباس دارند و برخی کوهی از لباس مقابل خود درست کردند و هر چند دقیقه یک بار دو دست خود را به‌هم می‌زنند و با لحنی خاص می‌گویند: «بیا این ور بازار». هر کالایی که بخواهید از مانتوهای حراج‌شده تا ظرف‌های پذیرایی در این بساط‌ها وجود دارد. جلوی هر بساط افراد زیادی ایستاده‌اند و با وسواس به کالایی که در دست‌شان است نگاه می‌کنند. کمی جلوتر پسری جوان وسایل آتش‌بازی را روی یک کارتن بزرگ گذاشته و فریاد می‌زند: «بدو بیا ترقه، جرقه؛ بیا که چهارشنبه‌سوری غمگین نمونی». کمی که جلوتر می‌روم صدایش را بالاتر می‌برد: «خانم، خانم سیگارت می‌خوای؟ نارنجکم دارم. ارزون میدما». به وسایلی که می‌فروشد نگاهی می‌اندازم. غیر از چند مورد، باقی را نمی‌شناسم که اسم‌ها را از پسر جوان می‌پرسم و او با هیجان اسم، طرز کار و نرخ هر کدام را این گونه توضیح می‌دهد: «ببین خانم سیگارت بسته‌ای ۴۵ تومن؛ منور دونه‌ای ۴۰ تومن؛ مثلثی فقط صدا می‌ده دونه‌ای ۵ تومن؛ اینا از کپسولی قوی‌تر دونه‌ای ۱۵ تومن؛ لاکپشتی دونه‌ای ۳۵ تومن، از زنبوری قوی‌تره می‌ذاری زمین می‌چرخه نور میده؛ نارنجک دونه‌ای ۲۰ تومن؛ پیازی ۲۰ تومن، کبریت نمی‌خواد می‌زنی زمین می‌ترکه، توپی ۴ تا ۲۰ تومن. ببین اگه بخوام راستشو بهت بگم نارنجکام با کپسولی صداش خیلی فرق نداره.»

ترقه‌های اینترنتی

عده‌ای نیز در شبکه‌های مجازی و سایت‌های مختلف وسایل مخصوص چهارشنبه‌سوری را می‌فروشند. یعنی دیگر جوانان دغدغه به خیابان رفتن و خرید این وسایل محترقه را ندارند، بلکه با سفارشی از طریق تلفن همراه بسته وسایل آتش‌بازی را درب منزل تحویل می‌گیرند.

با جست‌وجو در یکی از سایت‌های خریدوفروش با آقایی ارتباط گرفتیم که وسایل آتش‌بازی را با نرخ خوبی می‌فروخت. آقای فروشنده پس از کمی هم‌صحبتی، لیستی بلند بالا با اسامی تخصصی از وسایل چهارشنبه‌سوری با ۲ جدول جداگانه برای قیمت‌های تک و عمده ارسال کرد. این لیست شامل سیگارت گرگی اصلی ۲سلفون بسته‌ای ۵۰ هزار تومان به نرخ خرده‌فروشی و باکسی ۴۵۰ هزار تومان به نرخ عمده، کپسول چینی سنگین هر عدد ۷ هزار تومان به نرخ خرده‌فروشی و باکسی ۱۸۰ هزار تومان به نرخ عمده، شیافی اصلی سنگین چینی هر عدد ۱۲ هزار تومان به نرخ خرده‌فروشی و باکسی ۲۰۰ هزار تومان به نرخ عمده، دینامیت خمیری هر عدد ۱۸ هزار تومان به نرخ خرده‌فروشی، منور ۱۵ شوت هر عدد ۴۵ هزار تومان به نرخ خرده‌فروشی و باکسی ۴۵۰ هزار تومان به نرخ عمده است.

اجاره ویلا برای چهارشنبه‌سوری

برخی از افراد چهارشنبه‌سوری خود را در خانه‌هایی خارج از شهر، به‌دور از سروصداهای ترسناک خیابان جشن می‌گیرند. برای این کار اجاره ویلاهای اطراف شهر که هر یک باتوجه به امکانات‌شان نرخ متفاوتی دارند، گزینه مناسبی به‌نظر می‌رسد. بسیاری از ویلاهای اطراف شهر برای مناسبت‌های مختلف قیمت‌های بالاتری را در نظر می‌گیرند. برای نمونه اجاره ویلا، دارای استخر آبگرم در رودهن با ۲۲۰ متر بنا، ۲ خواب که یکی مستر است، استخر سرپوشیده آبگرم با تصفیه ۲۴ساعته سیستم سرریز و وسایل آشپزخانه برای ۳۰ نفر تکمیل، رختخواب به تعداد ۱۵ نفر، جای پارک ۴ خودرو برای مناسبت‌های خاص شبی ۵ میلیون تومان است.

همچنین اجاره ویلا با استخر و جکوزی سرپوشیده در دماوند با ۱۲۰۰ متر باغ، ۴۶۰متر بنای تریبلکس، دوخوابه و دارای دو پذیرایی برای مناسبت‌های خاص شبی ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان است.

اجاره ویلا در سهیلیه با امکانات ۷۵۰ متر زمین و ۱۵۰ متر بنای تازه‌ساخت، استخر فعال‌شده آبگرم روباز، سالن ۸۰ متری بزرگ، آشپزخانه ۲۰ متری با کابینت شیک و به‌روز، سرویس مستر و بیرون برای مناسبت‌های خاص شبی ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان است.

ممنوعیت فروش مواد محترقه در واحدهای صنفی

علی توسطی، رئیس اتاق اصناف تهران ضمن تاکید بر ممنوعیت فروش مواد محترقه در واحدهای صنفی به صمت گفت: درباره فروش مواد محترقه بخشنامه‌ای به واحدهای صنفی ارسال می‌شود. اخیرا در خیابان مازندران به خاطر همین کالاهای محترقه ۴ نفر از یک خانواده کشته شدند. قطعا ما نمی‌خواهیم برای یک سرگرمی گذرا، سلامت و جان جامعه به خطر بیفتد. وی با بیان اینکه برای چهارشنبه‌سوری فقط کالاهایی که جنبه سرگرمی داشته باشند مجاز به فروش هستند، گفت: کالاهای محترقه، اشتعالزا و خطرناک، به‌هیچ‌وجه نباید در واحدهای صنفی به فروش برسد.

▣ مغازه‌ها اجازه فروش ندارند

توسطی افزود: بالغ بر ۹۸ درصد مواد محترقه ازسوی دستفروشان در کنار خیابان، در ترافیک یا حواشی بازار بزرگ به فروش می‌رسد، اما مغازه‌دارها اجازه فروش این مواد را ندارند. جامعه صنفی نباید به فروش مواد محترقه ورود پیدا کند. واحدهایی که در این زمینه تخلف کنند، طبق قانون جریمه خواهند شد.

بالغ بر ۹۸ درصد مواد محترقه ازسوی دستفروشان در کنار خیابان، در ترافیک یا حواشی بازار بزرگ به فروش می‌رسد

توصیه‌های مهم برای پیشگیری از چهارشنبه‌سوزی

نواب شمس‌پور، مدیرکل آموزش‌های همگانی جمعیت هلال احمر با طرح نکات ایمنی برای برگزاری مطلوب‌تر آیین شب چهارشنبه آخر سال گفت: برای پیشگیری از حادثه باید از اکنون نکات ایمنی را رعایت کرد تا مراسم چهارشنبه‌سوری بدون حادثه برگزار و تبدیل به چهارشنبه‌سوزی نشود.به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی جمعیت هلال احمر شمس‌پور گفت: در شب چهارشنبه‌سوری از روشن کردن آتش در کنار سیم‌های برق، خودروها، محیط‌های مسقف، پارکینگ‌ها و معابر کم‌عرض خودداری و بهتر است آتش را در سطوح هموار خاکی یا بتنی روشن کنید. اگر قصد روشن کردن آتش در کوچه را دارید برای خراب نشدن آسفالت قبل از افروختن آتش، مقداری خاک بریزید تا خاک بین آتش و آسفالت قرار بگیرد.

او افزود: برای افروختن آتش از موادی چون الکل یا بنزین استفاده نکنید و هنگام پریدن از روی آتش از مانتوی بلند، چادر، شال بلند، لباس خیلی گشاد و عینک استفاده نکنید.

▣ لاستیک خودرو را در آتش نیندازید

شمس‌پور ادامه داد: از پرتاب وسایل تحت فشار مثل اسپری، کپسول، حشره‌کش و همچنین وسایل شیشه‌ای مثل شیشه آمپول در آتش خودداری کنید و لاستیک خودرو را در آتش نیندازید. چون علاوه بر ایجاد آلودگی هوا، خطرات مختلفی را به همراه دارد.

مدیرکل آموزش‌های همگانی جمعیت هلال احمر توصیه کرد: در صورت امکان یک خاموش‌کننده متصل به آب را به نزدیکی محل آتش برسانید.

▣ دقایقی در کنار آتش خاموش شده بمانید

مدیر کل آموزش‌های همگانی هلال احمر گفت: بیش از همه مراقب افراد سالمند، کودکان، بیماران قلبی و زنان باردار باشید. خود و آنها را از افراد و گروه‌هایی که رفتار پرخطر و ناایمن دارند، دور کنید.

شمس‌پور در پایان گفت: پس از اتمام مراسم، دقایقی در کنار آتش خاموش شده بمانید و پس از خنک شدن باقیمانده‌ها، پسماند آن را در یک سطل آب ریخته و دفع کنید.

نگاهی به حوادث چهارشنبه‌سوری از ۹۶ تا ۱۴۰۰

آمار مصدومان سنت چهارشنبه آخر سال ۹۶، ۳ هزار و ۴۴۶ نفر بود که ۸۲۵ مصدوم دچار سوختگی درجه دو و سه شدند. در این سال ۵۲ قطع عضو و ۳۱۸ بستری انجام شده و هزار و ۱۱۳ نفر نیز از ناحیه چشم مصدوم شدند. همچنین ۴ نفر بر اثر حوادث چهارشنبه آخر سال جان خود را از دست دادند. تعداد کل مصدومان برنامه چهارشنبه آخر سال ۹۷، ۱۰۷۱ نفر، تعداد افراد بستری در بخش عادی ۳۸ نفر، تعداد افراد بستری در بخش ویژه یک نفر، تعداد درمان سرپایی ۲۱۸ نفر، تعداد بریدگی و خراشیدگی ۱۲۳ نفر، تعداد قطع عضو ۳۲ نفر، تعداد سوختگی درجه یک ۸۰ نفر، تعداد سوختگی درجه دو ۷۶ نفر، تعداد سوختگی درجه سه ۲۳ نفر، تعداد شکستگی ۵ نفر، تعداد افراد با سایر مصدومیت‌ها ۵۷ نفر بود و ۲ نفر نیز بر اثر حوادث چهارشنبه آخر سال جان خود را از دست دادند.

آخرین آمار مصدومان چهارشنبه آخر سال ۹۸، ۷۵۱ نفر بود که از این تعداد ۶۱۲ نفر مرد و ۱۳۹ نفر زن هستند. ۵۲۰ نفر از این افراد پس از درمان از مراکز درمانی مرخص شده‌اند. از این تعداد ۳۹ نفر دچار قطع عضو و ۲۲۰ نفر با مصدومیت چشمی مواجه شدند. تهران با ۱۹۰ مصدوم بیشترین تعداد مصدومان را دارد و آذربایجان غربی با ۹۳ و آذربایجان شرقی با ۸۲ مصدوم در رده‌های بعدی هستند.

آخرین آمار مصدومان چهارشنبه آخر سال ۹۹، هزار و ۸۹۴ نفر بود. در این سال ۵۲۷ نفر دچار آسیب چشمی، ۱۳۱ نفر دچار قطع عضو و ۵۴۶ نفر نیز دچار سوختگی متوسط تا شدید شدند. همچنین ۹ نفر در ارتباط با این حوادث جان خود را از دست داده‌اند.

آخرین آمار مصدومان چهارشنبه آخر سال ۱۴۰۰، ۲۰۳۸ نفر بود که از این تعداد ۱۶۸۷ نفر درمان و ترخیص شدند، ۱۱۱ نفر دچار قطع عضو و ۶۶۵ نفر دچار آسیب چشمی شدند. تعداد فوتی‌های ناشی از این حادثه نیز در این سال ۱۷ نفر بود.

سخن پایانی

متاسفانه چهارشنبه‌سوری همواره با نگرانی‌ها و اضطراب‌های زیادی از راه می‌رسد و همیشه بیمارستان‌های کشور در این شب میزبان تعداد زیادی از مجروحان و مصدومان خواهند بود، این در حالی است که در شب چهارشنبه‌سوری رسانه ملی لیستی از بهترین فیلم‌ها و کارتون‌ها را در برنامه پخش خود قرار می‌دهد تا شاید با این روش عده‌ای را در خانه نگه دارد. با این حال در سال‌های اخیر خوشبختانه کمی آمارهای وحشتناک کاسته شده است؛ گرچه بازار پرسودی برای فروش وسایل چهارشنبه‌سوری و جشن‌ها وجود دارد. اما چقدر خوب بود این آیین‌ها طبق روال سنتی‌شان برگزار می‌شدند.

گپ‌وگفت

ترکش دلار به تولیدکنندگان «چینی»

کیمیا ملکی: یکی از اصنافی که مشتری مستقیم آنها معمولا نوعروسان هستند صنف تولیدکنندگان بلور و چینی است.

این روزها کمتر صنفی است که از آسیب‌های افزایش نرخ دلار در امان مانده باشد و صنف تولیدکنندگان بلور و چینی هم از این قاعده مستثنا نیست.

در این شرایط نکته‌ای که حائزاهمیت است آن است که با افزایش قیمت‌ها افرادی که قصد تهیه جهیزیه دارند با مشکل روبه‌رو می‌شوند و به‌تبع آن فروشندگان هم درگیر مسائلی خواهند شد.

صمت برای بررسی بیشتر وضعیت صنف تولیدکنندگان بلور و چینی به گپ‌وگفت با غلامرضا صفرنژاد، رئیس اتحادیه تهیه و توزیع‌کنندگان بلور و چینی تهران پرداخت.

چندی است صمت در این ستون به بررسی مشکلات اصناف یا مردم می‌پردازد و درباره آن با اعضای اتحادیه مربوطه گفت‌وگوی کوتاهی دارد.

صفحه بازار و اصناف صمت آماده دریافت نظرات فعالان صنفی و انعکاس مشکلات شهروندان است.

◉ افزایش نرخ دلار بر وضعیت صنف شما تاثیری داشته است؟

با گران شدن دلار و تامین نشدن کالا از جانب تولیدکنندگان چینی صنف ما با مشکل روبه‌رو شد. تغییر نرخ ارز صنف توزیع‌کنندگان بلور و چینی را درگیر چالش فراوان کرده است.

◉ وضعیت تقاضا در سال ۱۴۰۱ به چه صورت بود؟

تقاضا در این بازار نسبت به گذشته کاهش داشته است. عمده محصولات صنف ما جهیزیه نوعروسان است که با قیمت‌های موجود، آنها هم به‌سختی کالای خود را فراهم می‌کنند.

◉ پیشنهادی برای خریداران دارید؟ مردم به چه نکاتی توجه کنند؟

ما از مردم تقاضا داریم کالای ایرانی را انتخاب کنند. در دهه اخیر تولیدکنندگان ایرانی بسیار زحمت کشیدند و کالاهای باکیفیت را تولید کردند.

بسیاری از جنس‌هایی که به‌نام خارجی در بازار موجود است، ساخت ایران است. از تولیدکنندگان هم خواهش داریم در عرضه جنس‌ها تقلب نکنند و با نام ایرانی جنس خود را به فروش برسانند.

متاسفانه وزارت صمت با اصناف همراه نیست. زمانی که وزارت صمت با اصناف همراه شود هم تولید ملی افزایش می‌یابد و هم بازار کنترل می‌شود.

◉ در سال ۱۴۰۱ با چه چالش‌هایی مواجه شدید؟

سالی که گذشت، سال بسیار سختی بود. بازار شیشه و بلور به‌دلیل تغییرات نرخ دلار و عدم واردات، وضعیت جالبی ندارد و امسال رونق خاصی نداشت، به همین دلیل می‌توان گفت این بازار در آستانه شکستن است. افزایش نرخ ارز موجب افزایش نرخ چشمگیر کالای چینی و بلور شده و این امر کاهش قدرت خرید مصرف‌کننده را به دنبال داشته است.

در ۲ سال اخیر به‌دلیل بی‌ثباتی نرخ ارز باتوجه به اینکه بخش زیادی از کالاها وارد نشده، صنف تولیدکنندگان چینی و بلور به قابلیت بالایی برای تولید دست یافتند.

◉ تحریم‌ها اثری روی صنف شما گذاشت؟

به برکت تحریم صنف تهیه و توزیع‌کنندگان بلور و چینی به‌سرعت رشد کرد. چینی و کریستال‌هایی در این زمان تولید شد که با استانداردهای بالای جهانی مطابقت دارد. ما به کالای ایرانی خود افتخار می‌کنیم و از تولیدکنندگان توقع همراهی داریم. تقاضا داریم مردم هم طلب جنس ایرانی از فروشندگان داشته باشند.

یادداشت

حراج آسمان

مهدیه قائم‌مقامی
کارشناس شهرسازی

شاید شما هم مانند من گاهی بیندیشید در آینده‌ای نه‌چندان دور، آسمان شهرم چگونه می‌شود؟

سال‌ها است که در محلات قدیمی و جدید شهر، شاهد کنده شدن ساختمان‌ها از زمین و عروج‌شان به آسمان هستیم. خانه‌های ویلایی جای‌شان را به آپارتمان‌های بدقواره داده‌اند.

در کوچه‌پس‌کوچه‌های شهر که قدم بزنیم، به ساختمان‌هایی به‌اصطلاح مدرن برمی‌خوریم که حاصل زحمات مهندسان فنی و مسلط بر مسائل شهری و معماری هستند و مهم‌تر از آن، نظارت دقیق شهرداری است که با بررسی تمام جوانب مسائل، اجازه ساخت را داده‌اند، اما نمی‌دانم چرا این‌گونه که قد برافراشته‌اند، نگاه‌شان به مردمان این شهر تحقیرآمیز است.

با اندیشه به این موضوعات درمی‌یابیم که تراکم‌فروشی دیگر چه صیغه‌ای است؟ به سال ۱۳۶۸ برمی‌گردیم؛ جایی که دولت تصمیم گرفت، شهرداری شهرهای بزرگ خودکفا شوند و از این‌رو برای کسب درآمد، به آنها اجازه فروش تراکم ساختمانی برمبنای طرح‌های جامع و تفضیلی تعیین‌شده را داد. به‌عبارت‌دیگر، دولت به‌دست خود، شهر را به ارزش مبادله تبدیل کرد.

شهرداری‌ها بدون برنامه‌ریزی برای درآمدهای پایدار خود، رو به تراکم‌فروشی آوردند و دلایلی که برای توجیه آن مطرح می‌کنند، بدین‌شرح است: به‌جای اینکه شهر و همه زمین و باغ‌ها را زیرساخت ببریم، همین ساخت‌وسازها را ارتفاع می‌دهیم و سایر فضاها، برای ارائه خدمات باقی خواهند ماند.

همچنین، قانونی جلوه دادن تراکم‌فروشی باعث شد که شهرداری به کار خود ادامه دهد، به‌طوری‌که در سال ۹۳ به‌ترتیب ۸۰ و ۷۰ درصد از درآمد شهرداری تهران و اصفهان، طبق گزارش‌ها از طریق تراکم‌فروشی تامین می‌شد.

کمی که عمیق‌تر به مسئله نگاه کنیم؛ ۲ سوال در ذهن نقش می‌بندد که آیا کسب درآمد از بلندمرتبه‌سازی ساختمان‌های مسکونی و تخریب مستمر خانه‌هایی، گاهی با عمر ۱۵ سال و کمتر، توجیه خوبی برای تامین بودجه یک نهاد عمومی مدیریتی و خدمات‌رسان شهری است؟ و دوم اینکه آیا شهرها با فروش تراکم اداره می‌شوند یا اخذ شارژ؟

باتوجه به آنکه تراکم جمعیتی و ساختمانی شهر در زمره مهم‌ترین شاخص‌های تاثیرگذار بر کالبد و روح شهر هستند، تعیین تراکم ضمن آنکه در ارتباط با مسائل اقتصادی، زیست‌محیطی و کالبدی شهر قرار می‌گیرد، از نظر اجتماعی نیز، دارای اهمیت قابل‌توجهی است؛ می‌توان از بین رفتن خط آسمان، اغتشاشات بصری، روابط غیرصمیمی افراد، معاشرت خشک مردم با یکدیگر، ایجاد سروصدا، نارسایی‌های روانی، گرانی نرخ زمین و اجاره خانه، از دست دادن حریم خصوصی زندگی و پوشیده از چشم دیگران، امکان بروز اختلاف بین جمعیت، بروز ناراحتی‌های عصبی، بزهکاری، جنایت، افزایش مخاطرات بهداشتی مانند ناراحتی‌های قلبی، سرطان و بروز بیماری‌های واگیر و امثال آنها را از مصادیق این موضوع دانست.

اما خشت اول از آنجا که کج نهاده شده، اصفهان نیز از این برنامه تصویب‌شده بی‌نصیب نمانده و در رقابت با شهرهای دیگر بعد از تهران، رتبه دوم را به‌دست آورده و نتیجه اصلی این رقابت، سلب آسایش شهروندان و آشفتگی سیمای شهر و آسیب رساندن به حس زیبایی‌شناسی مردم است.

این نکته شایان ذکر است که شهرها امروزه به‌دست سرمایه‌داران و به‌شکلی سودجویانه اداره می‌شوند.

شهرهای ما جای آزمون‌وخطا نیستند و باید کاملا تخصصی اداره شوند. از این‌رو، باید در برنامه‌های درازمدت تراکم‌فروشی را به حداقل ممکن رساند و از سوی دیگر باید، بین اخذ عوارض ساخت‌وساز و فروش تراکم، حدفاصلی تعیین کرد، زیرا این دو مطلب، کاملا با یکدیگر متفاوت هستند.

امضای تفاهمنامه جدید برای ساخت مسکن

سرپرست سازمان ملی زمین و مسکن از امضای تفاهمنامه دوجانبه همکاری در تولید و تامین مسکن میان این سازمان و سازمان شیلات ایران خبر داد.

به گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی، ارسلان مالکی گفت: این تفاهمنامه براساس قانون جهش تولید و با بهره‌گیری از ظرفیت و امکانات طرفین تفاهم برای تامین مسکن کارکنان سازمان شیلات منعقد شده است.

وی با بیان اینکه تعهدات طرفین در این تفاهمنامه با دقت و صراحت مشخص شده است، افزود: براساس تفاهمنامه منعقدشده، سازمان شیلات نسبت به معرفی اراضی تحت مالکیت خود به سازمان ملی زمین و مسکن اقدام خواهد کرد.

این مدیر ارشد بخش مسکن کشور در ادامه با بیان اینکه سازمان شیلات موظف به ارسال فهرست کارکنان و متقاضیان واجد شرایط در قالب شرکت تعاونی مسکن کارکنان سازمان شیلات است، اعلام کرد: این شرکت به‌عنوان مجری طرح از طرف سازمان شیلات به ما معرفی شده است.

مالکی در توضیح تعهدات سازمان ملی زمین و مسکن در این تفاهمنامه گفت: کنترل فهرست ارسالی سازمان شیلات و تسهیل و پیگیری یا تعیین اراضی تخصیص‌یافته برای اجرای این تفاهمنامه براساس قوانین و مقررات برعهده سازمان ملی زمین و مسکن است. سرپرست سازمان ملی زمین و مسکن همچنین درباره تامین زمین در شهرهایی که سازمان شیلات در آنها فاقد زمین است، گفت: تلاش می‌کنیم در این شهرها در صورتی که زمین برای ساخت مسکن داشته باشیم، براساس ضوابط و مقررات لازم اقدام کنیم و سازمان شیلات هم موظف است در شهرهایی که زمین مناسب برای ساخت مسکن دارد، اما متقاضی واجد شرایطی در آنها وجود ندارد، اراضی را به سازمان ملی زمین و مسکن تحویل دهد.

صمت دلایل تاخیر در اجرای پروژه‌های عمرانی را بررسی کرد

فرش قرمز برای مشکلات شهری!

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

تاخیر، کندی و عدم‌پیشرفت در پروژه‌های عمرانی سبب بروز مشکلات جدی برای ایجاد مدیریت شهری پایدار می‌شود. این موضوع منجر به بروز موانع و مشکلات ریشه‌ای در اجرای طرح‌های شهری می‌شود. از این منظر، توسعه شبکه راه‌ها در پروژه‌های عمرانی درون‌شهری مانند پیاده‌رو، پل و تونل باتوجه به ویژگی‌ها و محدودیت‌های خاص خود، بسیار حائزاهمیت است.

پروژه‌های عمرانی در نظام اقتصادی و بودجه‌بندی کشور از اهمیت بالایی برخوردار است و بخش عمده‌ای از بودجه کشور را نیز به خود اختصاص می‌دهد. رکود و عدم‌پیشرفت در اجرای پروژه‌های عمرانی که ضرر و زیان فراوانی به منافع ملی وارد می‌کند، حکایت از وجود موانع و مشکلات ریشه‌ای در اجرای طرح‌های سرمایه‌ای کشور دارد که بازسازی و توسعه اقتصادی کشور را به‌طورجدی در معرض تهدید قرار می‌دهد و از آن می‌توان به‌عنوان بحران پروژه‌های عمرانی نام برد. اگر بهره‌برداری از پروژه‌ها با تاخیر مواجه شود، ضمن اتلاف سرمایه‌های ملی، برخی از آنان توجیه فنی و اقتصادی خود را از دست خواهند داد. صمت در این گزارش علت عدم‌پیشرفت پروژه‌های عمرانی شهری را از نگاه کارشناسان بررسی کرده است.

عکس: صمت

در تمام شهرهای کشور به‌دلیل کمبود منابع مالی با مشکل انباشت پروژه‌های عمرانی و توسعه‌ای که ضامن توسعه کشور هستند، مواجهیم

مدیریت نامناسب در پروژه‌های شهرداری

فراهم نبودن زیرساخت‌های لازم از قبیل فقدان نیروی مجرب کارشناسی و سیستم اطلاعاتی منسجم و کارآمد، همچنین ضعف سیستم اجرایی و برنامه‌ریزی و عدم‌تعهد عملی لازم در اجرای برنامه‌های مناسب توسعه را می‌توان از موانع اساسی تاخیر در پروژه‌های شهرداری برشمرد.

هرچند عدم‌تخصیص بودجه کافی، علت اصلی افزایش مدت اجرای پروژه‌ها قلمداد می‌شود، اما عملکرد نامناسب مدیریت این پروژه‌ها که خود ناشی از شناخت نداشتن از نظام‌های فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی و برنامه‌ریزی و کنترل پروژه است نیز، باید به‌عنوان عامل مهم مدنظر قرار گیرد. پروژه‌های عمرانی جزئی از برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هستند،بنابراین از ضوابط حاکم بر این برنامه‌ها و تغییرات آنها تاثیر می‌پذیرند. همچنین، مهم‌ترین عامل در سطح کلان، نقش و جایگاه مدیریت کارآمد است که می‌تواند مشکلات را از میان بردارد. در کنار ضرورت وجود برنامه‌ریزی، نظارت بر اجرای پروژه‌ها از اهمیت زیادی برخوردار است.

رفع مشکلات شهرها به‌دلیل گستردگی مسائل و پیچیده‌تر شدن آنها دشوارتر شده است. امروزه دیگر نمی‌توان یک شهر را بدون توجه به تاثیر کنش‌ها و واکنش‌ها در سطح کلان‌تر و حتی خردتر، مدیریت کرد. شهرهای امروز به‌شدت تحت‌تاثیر مجموعه عواملی هستند که به‌شکل انحصاری مربوط به آنها نیست، اما بر روندهای شهری و کیفیت زندگی شهروندان موثر است. شناخت این عوامل و مدیریت آنها ضروری است تا بتوان برنامه‌ریزی متناسبی برای هر شهر داشت. مشکلات شهری ابعاد گسترده‌ای را شامل می‌شوند که در حوزه‌های بسیار تنگاتنگ و در سطوح مختلف مرتبط با یکدیگر هستند.

سوءمدیریت در اجرای پروژه‌های عمرانی

وحید شقاقی، کارشناس شهری در رابطه با علت تاخیر در اجرای پروژه‌های عمرانی به صمت گفت: رهاسازی پروژه‌های شهرداری اتفاقی است که هر فردی در زندگی خود بارها آن را مشاهده کرده است. از تاخیر در ساخت میدان‌های اصلی شهر گرفته تا بازسازی پیاده‌روها که شاید ماه‌ها و سال‌ها به طول بینجامد. این چالش‌ها می‌توانند شادابی شهرها را به‌کلی بر هم بزنند و در فصل بارندگی مشکلات زیادی را برای عابران ایجاد کنند.

این کارشناس افزود: همیشه از مشکلات مالی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین دلایل کندی و تاخیر در اجرای پروژه‌های عمرانی سطح شهر یاد شده،اما برای همگان واضح است که وقفه و تاخیر در اتمام یک پروژه برای کارفرماها و شهرداری‌ها هزینه‌بر و وقت‌گیر است،بنابراین در این شرایط درمی‌یابیم که سوءمدیریت در اجرای برخی پروژه‌های عمرانی می‌تواند دلیل اصلی این موضوع باشد.

ضرورت تعیین نظام مالی دقیق برای اجرای پروژه‌ها

شقاقی تاکید کرد: متاسفانه در کشور برای برخی پروژه‌های عمرانی، نظام تامین مالی مشخص نمی‌کنیم و بدون تعریف یک نقشه‌راه مشخص و بدون یک نظامنامه تامین مالی، پروژه‌ای را آغاز می‌کنیم، در نتیجه پس از آنکه پروژه موردنظر مقداری پیش رفت، مدت طولانی بدون تامین مالی باقی می‌ماند و در نهایت، از بین می‌رود.

سازمان بودجه و برنامه‌ریزی باید متولی پروژه‌ها باشد و بدون مجوز این سازمان که مبتنی بر نظام تامین مالی دقیق است، پروژه‌ای آغاز نشوند. اگر این شیوه را اجرا کردیم و باز هم پروژه‌های نیمه‌تمام باقی ماند، سازمان برنامه‌وبودجه باید پاسخگو باشد، زیرا پروژه‌های نیمه‌تمام به معنی از دست رفتن سرمایه‌های ملی هستند.

وی در ادامه افزود: تاخیر در اتمام پروژه‌ها را می‌توان این‌طور ارزیابی کرد که اگر برای بسیاری از پروژه‌ها ۱۰۰ واحد هزینه شود، اما به‌دلیل نیمه‌تمام ماندن، ۱۵۰ واحد برای جلوگیری از فرسودگی خرج آن شده است و به‌همین دلیل این پروژه‌ها دیگر کارآیی لازم را ندارند، همچنین باید برای پروژه‌هایی که در کشور شروع می‌شود، یک نقشه‌راه به‌همراه نظامنامه تامین مالی مشخص کنیم تا شروع و پایان آن تعیین شود.

در حال حاضر تعداد طرح‌هایی که در سال‌های قبل کلنگ‌زنی شده و نیمه‌کاره مانده‌اند، بسیار هستند، اما در کنار این موضوع، گاهی پروژه‌هایی نظیر کندن و آسفالت کردن‌های پی‌درپی پیاده‌روها و کوچه‌ها را شاهد هستیم که شاید از جهات مختلف برای شهروندان غیرقابل‌درک و آزاردهنده باشند، اما به‌دلیل فعالیت مشترک شهرداری‌ها با اداره آب، گاز، مخابرات و... ممکن است، نوعی ناهماهنگی سازمانی، علت این موضوع باشد که بارها هم شهرداری از این موضوع گله کرده است. از این‌رو، همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، برنامه‌ریزی مالی و سازمانی در اجرای هرچه بهتر و دقیق‌تر پروژه‌های شهری می‌تواند تاثیرگذار باشد و موانع پیش‌رو را سریع‌تر از سر راه بردارد.

> سازمان برنامه و بودجه باید متولی ارائه مجوز و تعیین پروژه‌ها باشد و بدون مجوز این سازمان که مبتنی بر نظام تامین مالی دقیق است، پروژه‌ای آغاز نشود

بودجه عمرانی کفاف طرح‌های توسعه‌ای را نمی‌دهد

مهدی هاشم‌زاده، کارشناس شهری در رابطه به صمت گفت: هرچقدر تعداد طرح‌های عمرانی بیشتر باشد، موجب ایجاد رقابت و اشتغالزایی می‌شود و از میزان تورم می‌کاهد، البته به‌شرط آنکه درآمدهای دولت به‌گونه‌ای باشد که در تامین مالی این پروژه‌ها دچار مشکل و این پروژه‌ها نیمه‌کاره رها نشود.

در کشور به‌دلیل کمبود منابع مالی با مشکل انباشت پروژه‌های عمرانی و توسعه‌ای که ضامن توسعه کشور هستند، مواجه شده‌ایم. اگر چالش تامین مالی پروژه‌ها برطرف نشود، وارد یک بحران می‌شویم و از آن‌رو که توسعه کشور، لازمه توسعه زیرساخت‌ها است، اقتصاد امکان بازترمیم و بازآفرینی خود را از دست می‌دهد.

وی در ادامه توضیح داد: در رابطه با مشکلات تامین مالی پروژه‌های عمرانی از طریق بودجه‌های عمرانی سنواتی و افزایش هزینه‌های جاری دولت باید گفت که حتی اگر کمبود بودجه هم اصلاح شود، باز هم نمی‌توانیم با مدل‌های سابق اقدام به تامین مالی پروژه‌های عمرانی کنیم.

نیمه‌تمام ماندن پروژه‌های شهرداری ضمن اینکه مردم را نسبت به بی‌برنامگی و سوءمدیریت دولت بدبین می‌کند، موجب ایجاد تورم کاذب در جامعه نیز می‌شود.

از آنجا که برای آغاز و اجرای پروژه‌های عمرانی نقدینگی بسیاری هزینه می‌شود، نیمه‌کاره رها شدن و به بهره‌برداری نرسیدن این طرح‌ها، تورم بسیاری را در جامعه ایجاد می‌کند که بهای آن را باید مردم بپردازند.

با تاخیر در اجرای پروژه‌های عمرانی حتی پیمانکاران نیز از نیمه‌تمام ماندن پروژه‌های عمرانی متضرر می‌شوند. به‌عنوان‌مثال، اگر یک پیمانکار ۱۰۰ میلیون تومان طلب خود از دولت را امسال دریافت کند، بسیار بهتر از این است که ۴ سال دیگر، ۴۰۰ میلیون تومان به وی پرداخت شود، زیرا ۴۰۰ میلیون تومان۴ سال دیگر، ارزشی معادل ۱۰۰ میلیون تومان امسال دارد. متاسفانه این دیدگاه در بین مردم وجود دارد که پس از کلنگ‌زنی یک پروژه، هیچ زمان مشخصی برای اتمام آن وجود ندارد و این موضوع موجب بدبینی مردم می‌شود. در سال‌های اخیر، ضعف مدیریت و بی‌برنامگی موجب آغاز پروژه‌های عمرانی بی‌حساب در شهرها شد. به جرات می‌توان گفت حدود یک‌سوم پروژه‌های عمرانی به‌علت سوءمدیریت و بی‌برنامگی‌ها آغاز شده و هم‌اکنون بلاتکلیف است.

این کارشناس بااشاره به مشکلات موجود در زمینه تامین مالی پروژه‌ها افزود: نکته مهم، مشکلات موجود در نظام تامین مالی کشور است که راهکارهای عادی تامین مالی را در کشور ما به بن‌بست رسانده است. استفاده از منابع مالی و خطوط اعتباری خارجی، به‌دنبال سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت در کشور ما است و بیشتر بخش‌های غیرکارآمد و خارج از اولویت کشور از این طریق تامین مالی می‌شود.

هاشم‌زاده در پایان گفت: نظام تامین مالی و بانکی کشور نیز به‌سمت اعطای اعتبارات به سایر بخش‌های اقتصادی با سوددهی بالا و در زمان کم رفته‌اند. بودجه دولتی و مالیات کفاف هزینه‌های پروژه‌های عمرانی را نمی‌دهد، نظام تامین مالی خارجی، به بخش‌هایی که خود تمایل داشته است و گاهی نیاز اصلی کشور نیست، پرداخت نمی‌شود.

از طرف دیگر، در بخش اعتبارات بانکی نیز انحراف بسیار بالایی وجود دارد و باید برای اصلاح این روند فعلی حتی از همین حالا نیز تلاش‌هایی انجام بگیرد که تا چندین سال طول خواهد کشید تا به نقطه مطلوب برسد و در حال حاضر نمی‌توان انتظار معجزه در بخش‌های عمرانی را داشت.

سخن پایانی

یکی از بزرگ‌ترین مشکلات پروژه‌های عمرانی نوسانات قیمتی و یکی از بزرگ‌ترین مشکلات این است که ثبات قیمتی در کشور وجود ندارد و شهرداری به‌عنوان کارفرما از این بخش متضرر می‌شود.

نوسان قیمتی باعث می‌شود کارفرما و پیمانکاران پروژه‌های عمرانی متضرر شوند، به‌طوری‌که افزایش یک‌باره نرخ به دوطرف آسیب می‌زند، اما افزایش نقطه‌به‌نقطه گریبان‌گیر شهرداری خواهد شد.

نقش سازمان‌ها، موسسات و بنگاه‌های اقتصادی در سیاست‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی دولت بسیار مهم و حیاتی است و پیامدهای مثبت و منفی آن تا سالیان طولانی باقی خواهد ماند، از این‌رو می‌طلبد که برنامه‌ریزی فعالیت‌های مختلف دولت با بررسی دقیق و پس از مطالعات کافی و تحقیقات وسیع انجام گیرد، اما عملیات احداث تعداد بی‌شماری از پروژه‌های عمرانی دولت، از سال‌های قبل شروع و به‌صورت نیمه‌تمام رها شده است، همچنین عملیات احداث برخی پروژه‌ها خاتمه یافته اما به‌صورت بلااستفاده رها شده که این چالش‌ها بیانگر این مسئله است که یا نیازی به احداث و اجرای این قبیل پروژه‌ها نبوده و بدون تحقیق و بررسی کارشناسانه در برنامه‌ریزی فعالیت‌های دولت لحاظ شده است یا اینکه استراتژی لازم برای تامین منابع مالی و پوشش هزینه‌های آن اتخاذ نشده که هر ۲ مورد ناشی از نداشتن برنامه‌ریزی صحیح و بررسی کارشناسانه است که در نتیجه سبب راکد ماندن مبالغ هنگفتی از سرمایه‌های عمومی می‌شود که می‌تواند در موارد دیگر راهگشای بسیاری از مشکلات اقتصادی جامعه باشد.

شناسایی و معرفی فناوری‌های توسعه‌یافته معدن

«سومین کنفرانس ملی فناوری‌های معدنکاری ایران» با مشارکت معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری ۱۲ و ۱۳ اردیبهشت سال ۱۴۰۲ برگزار می‌شود.

کنفرانس تکنولوژی در معدنکاری ۲۰۲۳، فرصت آشنایی و کسب اطلاع از جدیدترین فناوری‌ها و نوآوری‌ها در حوزه معدن و صنایع معدنی را برای مدیران، مشاوران، پیمانکاران و کارشناسان ایرانی فراهم می‌کند. این کنفرانس بر ورود آخرین فناوری‌های معدنکاری در سطح بین‌المللی تاکید دارد و همراه با آن، آخرین دستاوردها و تجربیات سرآمدان این صنعت را ارائه خواهد کرد.

در این کنفرانس، سخنرانانی از اقصی نقاط جهان حضور خواهند داشت که آخرین فناوری‌ها و تجربیات خود را برای شرکت‌های ایرانی معرفی می‌کنند. راهبردهای این رویداد شامل «شناسایی، معرفی و ترویج فناوری‌های معدنکاری توسعه‌یافته توسط شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور، پژوهشگران دانشگاهی و کارشناسان صنعتی و معدنی»، «شناسایی و پیگیری مسائل و چالش‌های موجود در واحدهای معدنی و انتقال آنها به شرکت‌های شناسایی‌شده» و «انتقال، توسعه و بومی‌سازی فناوری‌های معدنکاری در کشور» می‌شود. به گزارش معاونت علمی ریاست‌جمهوری، ایران کشوری است که همه ظرفیت‌های لازم برای توسعه بخش معدن و صنایع معدنی را دارد، اما این کار نیازمند شکل‌گیری ارتباط موثر و سالم بین دانشگاه‌ها، شرکت‌های سازنده تجهیزات و ارائه‌کننده خدمات مهندسی و واحدهای معدنی کشور است. برگزاری کنفرانس ملی فناوری‌های معدنکاری ایران نیز فرصتی است تا بازیگران صنعت معدن گرد هم جمع شوند و برای توانمندسازی این حوزه همفکری و هم‌افزایی کنند. همه دانش‌پژوهان، شرکت‌های فناور و دانش‌بنیان فعال در زمینه صنایع معدنی و وابسته و کارشناسان معدنی سراسر کشور دعوت هستند تا با مشارکت در این رویداد و ارائه مقالات، طرح‌ها و فناوری‌های خود به توسعه زیست‌بوم صنعت معدن کمک کنند.

در بررسی شرایط روز حوزه معدن و صنایع معدنی تاکید شد

توسعه اکتشاف در صدر برنامه‌ها قرار گیرد

گروه معدن
editor@smtnews.ir

تولید ناخالص داخلی ایران به ۴ گروه «کشاورزی، جنگلداری، ماهی‌گیری»، «نفت و گاز»، «صنایع و معادن» و «خدمات» طبقه‌بندی می‌شود. بررسی آمار ۱۰ ساله اخیر کشور (۱۴۰۰-۱۳۹۱) نشان داده است، به‌طورمتوسط ۵۶ درصد ارزش تولید ناخالص داخلی کشور مختص گروه خدمات، ۲۴ درصد سهم گروه صنایع و معادن، ۱۰.۳ درصد سهم گروه کشاورزی، جنگلداری، ماهی‌گیری و در نهایت ۹.۷ درصد سهم گروه نفت و گاز بوده است، بنابراین گروه صنایع و معادن بعد از گروه خدمات، بزرگ‌ترین و پرنقش‌ترین گروه اقتصادی کشور محسوب می‌شود. از بعد کلان‌تر نیز، بررسی داده‌های ۱۰ سال اخیر نشان داده، صنعت از کل اقتصاد ایران به‌طورمتوسط سهمی معادل با ۱۴.۵، استخراج معدن سهمی معادل با یک‌درصد و ساختمان نیز ۴.۳ درصد سهم داشته که این آمار گویای سهم ناچیز معدن و ساختمان در تولید ناخالص داخلی است. ناچیز بودن سهم معدن و میزان استخراج در اقتصاد کشوری مثل ایران که از معادن و ذخایر غنی خدادادی بهره‌مند است، بازگوکننده مسائل عدیده‌ای است که گریبانگیر آن شده است. صمت در این گزارش به بررسی شرایط روز بخش معدن و صنایع معدنی پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

ضمن هدف‌گذاری برای اکتشاف ذخایر عمیق و دستیابی به آنها باید برنامه‌ریزی برای اکتشاف و استحصال مواد معدنی از قبیل لیتیوم و ... انجام پذیرد

شرکت‌های معدنی باید متولی اکتشاف باشند

مجتبی حمیدیان ـ مدیرعامل شرکت سنگ آهن مرکزی ایران: ذخایر قابل استخراج سنگ‌آهن کشور ۲.۸ میلیارد تن و میزان استخراج و مصرف در معادن بزرگ ۵۰۰ میلیون تن است. این در حالی است که با فقر جدی در نیروی انسانی متخصص در بخش معدن کشور مواجهیم. اگر الگوی پزشکی در بخش معدن اجرایی شود، در این صورت ما نیروی متخصص در بخش معدن خواهیم داشت. باید دانشجویان معدنی همچون دانشجویان پزشکی در جریان کار عملی در هنگام آموزش آکادمیک قرار گیرند. در همین حال، سنگ‌آهن مرکزی ایران نیم قرن تجربه حفاری و اکتشاف دارد، آغاز اکتشاف این شرکت از اواخر دهه ۴۰ بوده است. اقدامات انجام‌شده توسط شرکت سنگ‌آهن مرکزی ایران در این حوزه، تدوین برنامه جامع معدنکاری، تاسیس شرکت تخصصی معدنکاری، برنامه‌ریزی برای خریداری ماشین‌آلات به‌روز و تجهیزات جدید اکتشاف معدنی، برنامه‌ریزی برای ۳۰۰ هزار متر حفاری اکتشافی طی یک‌دهه، توسعه اکتشاف عناصر راهبردی در معادن چغارت و سه‌چاهون و سایر معادن مستعد منطقه، برنامه‌ریزی اکتشاف و بهره‌برداری ذخایر عمیق است.

باید ساختار اکتشافی کشور تغییر کند

اردشیر سعدمحمدی ـ مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات: ایران مالک ۷ درصد منابع‌طبیعی و یک درصد از جمعیت جهان است، اما متاسفانه در بخش معدنی کشور ضعیف عمل می‌کنیم.

مشکلات اکتشاف از دیدگاه معدنکاران شامل زیرساخت، فرآوری، اکتشافات تکمیلی، نیروی انسانی، بازار، موانع اداری، تجهیزات معدنی و کمبود نقدینگی عنوان شده است. آموزش در بخش اکتشاف از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. سرفصل‌های آموزشی در دانشگاه‌های ما باید به‌طور قطع تغییر کند. تجهیزات نوین اکتشاف هوشمند باید به نیروی انسانی آموزش داده شود و سیستم‌های رباتیک را کامل بشناسیم. برای اینکه در بخش معدن حرفی برای گفتن داشته باشیم، باید ساختار اکتشافی کشور تغییر کند. در حال حاضر، نگاه اکتشافی ما هنوز نگاه روسی ۱۰۰ سال پیش است، در حالی که شیوه‌های نوین هزینه‌های اکتشافی را کاهش می‌دهد و می‌توانیم به ذخایر دقیقی برسیم. امروز هر کانساری از یک مدل ریاضی تبعیت می‌کند، اما ما هنوز در مدل‌های دهه‌های گذشته مانده‌ایم!

> باید دانشجویان معدنی همچون دانشجویان پزشکی در جریان کار عملی در هنگام آموزش آکادمیک قرار گیرند

۵ پیشنهاد به دولت برای توسعه بخش معدن

احد علیخانی ـ عضو هیات‌مدیره شرکت صنایع ملی مس ایران: ۷ درصد منابع معدنی دنیا در ایران قرار گرفته، در حالی که فقط یک درصد خشکی جهان و یک درصد جمعیت جهان را داریم و خداوند ۷ برابر بیشتر نعمت خود را شامل سرزمین ایران کرده، اما متاسفانه سهم معدن در تولید ناخالص داخلی زیر یک درصد است.

تمامی معادن فعلی، دارای سابقه اکتشافی و استخراجی باستانی بوده‌اند و امروزه با تکنیک‌ها و روش‌های نوین اکتشاف می‌توان معادن کاملا پوشیده و فاقد رخنمون را اکتشاف کرد، بنابراین اکتشافات و استخراج فراسرزمینی نیز باید با هدف افزایش سهم معدن در تولید ناخالص ملی در دستور کار شرکت‌های معدنی قرار گیرد.

در پایان، پیشنهادهایی نیز برای بهبود وضعیت اکتشافی کشور ارائه می‌شود:

- نهادهای حاکمیتی و سیاست‌گذاری برای تصمیم‌سازی‌های خود در زمینه‌های راهبردی، باید از مراکز علمی که تجربه دانش لازم را دارند، استفاده کنند و حتی‌المقدور از تصمیم‌گیری‌های سریع و کوتاه‌مدت و بدون مطالعه اجتناب کنند.

- برنامه اکتشافی کشور در چارچوب شناخت و ارائه راهبرد در زمینه فرصت‌ها و تهدیدهای موجود باید در ۳ فاز کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت، تدوین شود.

- برنامه‌ها باید واقع‌بینانه و منطبق با شرایط طبیعی، جغرافیای، سیاسی، اقتصادی و با ملاحظه زیرساخت‌های فرهنگی ـ اجتماعی هر منطقه از کشور عزیزمان ایران باشد. همچنین نقش نهادهای حاکمیتی، مشخص و در صورت لزوم، پیشنهادهای مربوط به بهبود وضعیت همکاری نهادهای ذی‌ربط معین باشد.

- بسترسازی قوانین از طریق نهادهای قانون‌گذاری همراه با تدوین آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های لازم برای تسهیل و تسریع اجرا شود.

- برنامه‌ریزی برای به‌روز کردن فناوری‌های سخت‌افزاری (از قبیل تجهیزات حفاری عمیق، تجهیزات و دستگاه‌های برداشت آنالیز پیشرفته) لازم برای اجرای پروژه‌های اکتشافی از دیگر پیشنهادات است.

- بازنگری روش‌های اجرایی فعالیت‌های اکتشافی از طریق جایگزین کردن پنل‌های اجرایی جدید نیز لازم است.

در آزادسازی پهنه‌های اکتشافی سازکار درستی نداریم

غلامرضا هاشمی ـ عضو هیات‌مدیره شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور: سامانه کاداستر از زمان راه‌اندازی بسیاری از مشکلات ثبت محدوده‌ها و رانت‌های احتمالی استانی را کاهش داد، اما همچنان در ۲ بخش دارای مشکلات عدیده است.

یک بخش مربوط به مشکلات نرم‌افزاری و ساختاری است که می‌توان به کندی سیستم، عدم‌لینک و اتصال به بانک داده‌های اکتشافی که توسط سازمان‌های حاکمیتی تهیه می‌شوند، ناقص بودن اطلاعات مربوط به محدوده‌ها، بروز نبودن داده‌های ثبتی و مشخص نبودن مناطق ممنوعه منابع‌طبیعی و گاهی محیط‌زیست اشاره کرد.

در بخش محتوایی هم، عدم‌همپوشانی اطلاعات پایه برای تصمیم‌گیری و کامل نبودن لایه‌های اطلاعاتی وجود دارد. مشکل عمده‌ای که در مزایده‌ها داریم، باوجود اعلام ۵ هزار محدوده توسط وزارت صمت، می‌بینیم که در عمل ۵ هزار محدوده نداریم و در بهترین حالت تعداد این محدوده‌ها به هزار هم نمی‌رسد، چرا که این محدوده‌های اعلامی یا فاقد هرگونه ماده معدنی هستند یا بیشتر مشکل مجوز منابع‌طبیعی دارند، متاسفانه این محدوده‌ها قبل از اعلام توسط وزارت صمت بررسی نمی‌شود که آیا آزاد هستند یا مشکل مجوزهای مربوطه را دارند؟ مشکل اصلی اینجا به‌وجود می‌آید که مزایده برگزار می‌شود و ضمانت بانکی به سازمان صمت استان ارائه، اما متاسفانه در نخستین مراجعه مشاهده می‌شود که امکان فعالیت وجود ندارد. اگر هم متقاضی انصراف دهد، ضمانتنامه‌اش ضبط می‌شود.

درباره آزادسازی پهنه‌های اکتشافی نیز سازکار درستی وجود ندارد. برای مثال، اعلام می‌شود که در فلان تاریخ رأس ساعت ۸ پهنه برای ثبت آزاد می‌شود و در عمل چند ثانیه بعد، هیچ محدوده‌ای در پهنه برای ثبت وجود ندارد. به‌طوردقیق مانند ثبت‌نام خودرو سایپا و ایران‌خودرو است که رقابت ثانیه‌ای و معلوم نیست برنده واقعی چه کسی است.

بنابراین پیشنهاد می‌شود در این بخش نیز مانند روند برگزاری مزایده‌ها عمل شود و فرصت کافی برای رقابت سالم وجود داشته باشد.

مشکل انرژی اتمی و اجبار به توافقات یک‌طرفه نیز از جمله مشکلات اصلی متقاضیان و مدتی است، رواج یافته و جالب اینکه این روند در هیچ کجای قانون معادن درج نشده است.

در بخش امتیازهایی هم که از طرف سازمان نظام مهندسی برای اشخاص حقیقی و حقوقی تخصیص یافته و یکی از الزامات شرکت در مزایده‌ها است، هنوز به سازکار مشخصی نرسیده‌ایم و به‌صورت آزمون و خطایی عمل می‌شود.

مشکل دیگری که وجود دارد، اعلام ممنوعیت فعالیت معدنی توسط منابع‌طبیعی در داخل پروانه‌های بعد از صدور و کاملا مغایر با قانون معادن است. در نهایت اینکه، راه برون‌رفت از این ممنوعیت‌ها رعایت کامل مفاد قانون معادن است.

سخن پایانی

دستیابی به ذخایر مواد معدنی به‌واسطه ارزش‌افزوده بالا و همچنین جایگاه ویژه در تولید ناخالص ملی از اهمیت بسزایی برخوردار است. بنابراین، بسیاری معتقدند اکتشاف به‌عنوان نخستین مرحله از چرخه معدنکاری نقش بسیار مهمی برای دستیابی به این ذخایر دارد.

به گفته فعالان و کارشناسان اقتصادی، امروز باید با یک نگاه ویژه، هدف‌گذاری مشخص برای اکتشاف مواد معدنی استراتژیک و کمیاب انجام پذیرد.

از سوی دیگر، ضمن هدف‌گذاری برای اکتشافات ذخایر عمیق و دستیابی به این ذخایر باید برنامه‌ریزی برای اکتشاف و استحصال مواد معدنی از قبیل لیتیوم و .... انجام پذیرد که توجه به نکات ذیل برای رسیدن به این اهداف مهم است:

الف) ارتقای دانش علمی و توان فنی متولیان بخش اکتشاف براساس دانش و روش‌های اکتشافی روز دنیا

ب) ارتقا و بروزرسانی تجهیزات اکتشافی از قبیل دستگاه‌های ژئوفیزیک برای کانی‌زایی‌های عمیق

ج) ارتقای توان حفاری اکتشافی کشور با بروزرسانی دستگاه‌های حفاری با توان حفاری‌های عمیق

د) ایجاد آزمایشگاه‌های آنالیز مواد معدنی براساس استانداردهای روز دنیا.

چهره

اکتشافات جدید در ایران‌مرکزی

به‌گفته معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت، سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی سیاست کاری خود را تغییر داده و مقیاس کار خود را عوض کرده، بر این اساس دقت کار نسبت به گذشته تا ۴ برابر بیشتر شده است. علیرضا شهیدی در گفت‌وگو با ایرنا افزود: در گذشته گفته می‌شد که شاید دیگر ماده معدنی در سطح نداشته باشیم، اما همین تغییر مقیاس‌ها سبب شده تا بدانیم هنوز مواد معدنی در سطح وجود دارد که قابل‌شناسایی است. رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی بیان کرد: به‌طورمثال، در طرح تحول زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی در خراسان‌جنوبی توانستیم برای نخستین‌بار ماده معدنی نیکل را در این استان پیدا کنیم که خبر بسیار خوبی است. شهیدی ادامه داد: همچنین در موضوع ذخایر پنهان، در خراسان‌جنوبی توانستیم ذخایری از مگنتیت پیدا کنیم. وی اظهار کرد: در ایران مرکزی، در ادامه اکتشافات سطحی و تکمیل فرآیند اکتشافات سطحی، توانستیم ذخایر آهن، همچنین پلی‌متال‌ها (از جمله مس، طلا و...) کشف کنیم که نشان‌دهنده آن است که باید عملیات اکتشافی کامل‌تر شود. معاون وزیر صمت تاکید کرد: هدف ما این است تا با دقت بیشتری به اکتشاف ذخایر پنهان بپردازیم. وی گفت: در ایران مرکزی، در مرحله شناسایی و پی‌جویی در حال کار کردن هستیم که توانستیم علائمی قطعی از آهن به‌دست آوریم، در عین حال باید عملیات اکتشافات تکمیلی انجام شود تا به ذخایر قابل توجهی برسیم. شهیدی افزود: در استان‌هایی مثل کردستان و قم، باتوجه به انجام عملیات ژئوفیزیک هوایی، یکسری مواد معدنی همچون آهن یافت شده است، هرچند آنها هم آنومالی‌های ژئوفیزیکی هستند و باید حفاری انجام شود تا به نتیجه قطعی برسیم که در این صورت اطلاع‌رسانی خواهد شد. وی یادآور شد: در گذشته عنوان می‌شد که در ایران ۶۸ نوع ماده معدنی وجود دارد، اما امروز با انجام اقدامات جدید و با دقت بالایی که دستگاه‌های جدید دارند و همچنین آنالیزهای به‌روزی که انجام می‌شود (در گذشته آنالیز ۴۰ عنصری انجام می‌گرفت و امروز آنالیز ۵۸ عنصری انجام می‌شود)، دقت کار افزایش یافته است و توانستیم عناصری جدیدی در کشور کشف کنیم، به‌طوری که تعداد عناصر موجود در کشور به ۸۱ عنصر رسیده است. در عین حال، رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی خاطرنشان کرد: هرچند شاید امروز استخراج برخی از این عناصر اقتصادی نباشد، اما امیدواریم با پیشرفت دانش در آینده به سطح اقتصادی برسند و بتوانیم از آنها استفاده کنیم. وی بیان کرد: تهیه مقیاس‌های دقیق‌تر وظیفه بخش خصوصی است و دلیلی ندارد که سازمان زمین‌شناسی در کار بخش خصوصی دخالت کند.

خبر

صادرات معدنی از ۱۱ میلیارد دلار گذشت

بررسی صادرات بخش معدن و صنایع معدنی در ۱۱ ماه نخست امسال، حاکی از صدور ۴۳ میلیون و ۷۹۱ هزار تن انواع محصولات به ارزش ۱۱ میلیارد و ۸۹ میلیون دلار است. به گزارش ایرنا، این میزان صادرات از نظر وزنی رشد ۴ درصدی و از نظر ارزشی افت ۵ درصدی در همسنجی با پارسال را نشان می‌دهد. بیشترین میزان صادرات در این مدت مربوط به زنجیره فولاد و محصولات فولادی مرتبط به‌میزان ۵ میلیارد و ۱۹۳ میلیون دلار بوده که سهم ۴۶.۸ درصدی از مجموع صادرات را به خود اختصاص داده است. پس از آن، مس و محصولات پایین‌دستی با یک میلیارد و ۴۲۹ میلیون دلار، «سایر معدن و صنایع معدنی» با ۹۵۱ میلیون دلار، زنجیره آلومینیوم و محصولات با ۹۳۷ میلیون دلار و سنگ‌آهن (گندله) با ۵۶۰ میلیون دلار در رتبه‌های دوم تا پنجم قرار گرفتند. همچنین در مدت یادشده، ۳۱۷ میلیون دلار محصولات زنجیره سیمان روانه بازارهای صادراتی شد. بیشترین رشد ارزش صادرات در این مدت مربوط به زغال‌سنگ و کک با ۸۷۴ درصد بوده است. بر پایه این گزارش، از ابتدای امسال تا پایان بهمن، ۴ میلیون و ۵۱ هزار و ۷۰۰ تن انواع محصولات بخش معدن و صنایع معدنی به ارزش ۴ میلیارد و ۴۷۴ میلیون دلار وارد کشور شد. زنجیره فولاد و محصولات فولادی مرتبط با یک میلیارد و ۴۴۵ میلیون دلاری، بیشترین میزان واردات در این حوزه را به خود اختصاص داده است.

یادداشت

ریشه‌های عقب‌ماندگی صنایع معدنی از توسعه

حسن حسینقلی
فعال صنعت سرب و روی

تنـوع ذخایـر معدنی یکـی از ظرفیت‌های اصلی کشور به‌شمار می‌رود؛ با این وجود در طول سال‌های گذشـته به بهره‌منـدی از ذخایر معدنی و توسـعه برداشـت از این ذخایر آن‌طور که باید توجه نشـده است. ایران از ذخایر قابل‌توجه سرب و روی برخوردار اسـت، اما در طول سـال‌های گذشـته، شناسـایی ذخایر جدید آنقدر که باید مورد توجه نبوده اسـت. متاسـفانه در طول سال‌های گذشته بودجه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافت به‌شدت کاهش یافته، این در حالی اسـت که سـازمان زمین‌شناسـی وظیفه کشـف اطلاعات پایه و فعالیت‌های اکتشـافی را بر عهـده دارد. ایـن عقب‌ماندگی مانع توسـعه بخش معـدن و اثرگـذاری مثبت آن بر شـرایط اقتصادی کشور می‌شود.

فعالیت‌های اکتشـافی عموما با ریسک بالا همراه هستند و هزینه قابل‌توجهی هم دارند، برهمین‌اساس انتظار می‌رود بخش عمده‌ای از این دست فعالیت‌ها را دولت بر عهده بگیرد. متاسـفانه هـر روز از توان مالـی بخـش خصوصی کاسـته می‌شـود و همین موضوع نیز عملا مانع جدی ورود معدنکاران به این حوزه اسـت؛ به‌ویژه آنکه در طول سال‌های گذشته مشـکلات و چالش‌های متعددی در مسـیر فعالیت معدنکاران ایجاد شده و در نتیجه این چالش‌ها سود فعالیت‌های معدنی به‌شـدت کاهش یافته است. در چنین شرایطی عملا امکان ورود بخش خصوصی به فعالیت‌های معدنی و اکتشافی وجود ندارد.

معدن مهدی‌آباد یکی از بزرگ‌ترین ذخایر سـرب و روی کشـور و حتی دنیا است. بهره‌برداری از این ذخیره معدنی برای ۲۵ سـال در اختیار دولت بود، اما هیچ نتیجه مثبتی حاصل نشـد. باتوجه به نبود پیشـرفت در مسـیر بهره‌بـرداری از ذخیره معدنی مهدی‌آبـاد، بهره‌مندی از این ذخیره سـرب و روی در طـول سـال‌های گذشـته به بخـش خصوصی واگذار شـد. در طول این سـال‌ها اقدامات متعددی برای اسـتخراج از این ذخیـره انجام و حتی خطوط واحدهای فرآوری نصب شـده اسـت. امید می‌رود بهره‌مندی از این ذخیره به‌زودی و طی ماه‌های آتی آغاز شود.

البته در فعالیت بخش خصوصی در این معدن نیز وقفه‌هایی ایجاد شـد، اما همین وقفه نیز از عملکرد دولت نشـأت می‌گیرد، چراکه تخصیص ارز و امکان ورود ماشین‌آلات موردنیاز به کشور به دشواری و با گذشـت زمان طولانی عملی شد. علاوه بر این سایر نهادهای دولتی نیز بحسـب اختیاراتی که داشتند، موانعی را در مسیر فعالیت این معدن ایجاد کردند.

تغییر مداوم قوانین و مقررات بزرگ‌ترین چالشی است که روند فعالیت صنایع را در بخش‌های مختلف تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد. به‌عنوان‌مثال مقررات حاکم بـر صادرات کنسـانتره سـرب در طول این سال‌ها دستخوش تغییرات گوناگونی شده است. در دوره‌ای صادرات این محصول منوط به عرضه آن در بورس کالا شـد، این در حالی است که میزان تولید کنسـانتره سرب کشور همان‌طور که پیش‌تر مفصل توصیف شد، به‌مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی است؛ بنابراین عرضه کنسانتره سرب در بورس کالا آن‌هم با نرخ تعیین‌شـده از سـوی دولت اشتباه و به ضرر صنایع اسـت. این دسـت اقدامات به ارزان‌فروشـی کنسانتره سرب منتهی می‌شود.

علاوه بر این در طول سـال‌های گذشته صادرات کنسـانتره سـرب خلاف قانـون مشـمول عوارض صادراتی شـده اسـت. این اقـدام خـلاف قانون با گنجاندن کنسـانتره سرب در لیست مواد خام انجام گرفته اسـت. البتـه از این محصول بـا عنوان ماده نیمه‌خام یاد شده است.

در تبصـره ۸ مـاده ۳۵ قانـون رفـع موانع تولید تاکید شـده مواد خام معدنی در صورت صادرات به خارج مشـمول معافیت مالیات صادرات نمی‌شوند. بااین‌وجـود در سـال‌های اخیر معافیـت صادراتی کنسانتره مواد معدنی نیز که جزو مواد خام نیستند حذف شـده، این در حالی اسـت که انتظار می‌رود میان محصول خام و نیمه‌خام تفاوتی وجود داشـته باشد. متاسفانه دولت با کمبود درآمد روبه‌رو شده و تمـام تلاش خود را به کار می‌بندد که کمبودهایش را با اتکا به توان بخش معدن و صنایع معدنی مرتفع کند.

گفتنی است عملکرد دولت منفعت صنایع را تحت تاثیـر منفی قرار می‌دهد. دولت هر آنچه توانسـته، کرده تا مسـیر فعالیت صنایع سرب و روی کشور را با چالش‌های جدی روبه‌رو کند. بسـیاری از قوانین و مقـررات حاکم بر این صنعت، از سیاسـت‌گذاری غلـط نشـأت می‌گیرد. متاسـفانه رفع این دسـت مشـکلات زمان‌بر است و عملکرد صنایع را به‌شدت تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد، این در حالی اسـت کـه اگر در فرآیند قانون‌گذاری یا تصویب مقررات از نظرات فعالان صنعتی بهره گرفته می‌شد بسیاری از مشکلات موردبحث پدید نمی‌آمد.

کامودیتی‌های فلزی از رشد تقاضای ۲۰۲۳ ناامید شدند

اقتصاد نامساعد جهانی، عامل سقوط فلزات

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

در هفته منتهی به جمعه دهم مارس روند قیمتی اغلب کامودیتی‌های فلزی کاهشـی بود. سـخنرانی جروم پاول رئیس بانک مرکزی امریکا در خصوص لزوم تداوم و افزایش اقدامات ضد تورمی توسـط فدرال رزرو، محرک اصلی رشد دلار و هم‌زمان افت بهای کامودیتی‌ها در بازارهای جهانی بود. در چنین موقعیتـی مجدداً احتمال بـروز رکود در ایالات‌متحده و تعمیم آن به سـایر اقتصادهای دنیا، زنده شـد. نتایج برآمده از نشست سالانه حزب کمونیست چین و هدف‌گذاری رشـد اقتصـادی کم‌تر از پیش‌بینی‌ها برای سـال جاری میلادی، افت ارزش انتشار اوراق قرضه در اقتصاد این کشور و افزایش میزان کسری بودجه در مقایسه با پیش‌بینی فعالان بازار، از مهم‌ترین دلایل منفی اثرگـذار بر عملکرد بازارهـای کالایی و فلزی در هفته گذشـته بود. درواقع بر اسـاس هدف‌گذاری‌های اقتصادی در نشسـت سـالانه حزب کمونیسـت چیـن می‌توان این‌طـور نتیجه گرفت که چالش‌های اقتصـادی چین بیش از برآوردهای سرمایه‌گذاران است.

بر اسـاس هدف‌گذاری‌های اقتصادی در نشسـت سالانه حزب کمونیسـت چین می‌تـوان این‌طـور نتیجه گرفت کـه چالش‌های اقتصادی چین بیش از برآوردهای سرمایه‌گذاران است

ریسک رکود در اقتصاد امریکا پررنگ می‌شود

هفته گذشـته جـروم پاول، رئیس فـدرال رزرو در دو کمیتـه بانـک‌داری و خدمات مالی کنگـره دیدگاه‌های بانک مرکزی امریکا درباره شـرایط اقتصادی این کشـور و راهکارهـای مهار تـورم را مطرح کرد. این سـخنرانی در شـرایطی بر عملکـرد بازارهای کالایی و سـرمایه‌ای اثرگـذار بود کـه فعالان اقتصادی نسـبت بـه فروکش کـردن سیاسـت‌های سـخت‌گیرانه ایالات‌متحـده در هفته‌های گذشته امیدوار شـده بودند. اما این امیدواری برای مدت‌زمـان طولانی ادامه نیافـت، چراکه اظهارات اخیر رئیس بانک مرکزی امریکا زمینه‌سـاز نگرانی میان سـرمایه‌گذاران شـد. در همین حال شاهد افت عملکرد بازارهای پرریسک نیز بودیم.

در هفته‌های اخیر این‌طور پیش‌بینی می‌شـد که نرخ بهره امریکا در سال ۲۰۲۳ حداکثر به ۵.۵ درصد افزایش خواهـد یافت. اما درحال‌حاضـر گمانه‌زنی‌هایی مبنی بر رشـد نرخ بهره بانکی در این کشور تا ۶ درصد نیز مطرح می‌شـود. در ادامه نیـز روند تورم حاکم بـر اقتصاد این کشـور سنجیده و بر اساس آن سـایر سیاست‌های مالی این کشور تعیین و تکلیف خواهد شد. در چنین موقعیتی ریسـک بروز رکـود در بزرگ‌ترین اقتصـاد دنیا افزایش می‌یابد. شاخص دلار رشد خواهد کرد و درنهایت به ضرر بازارهـای کالایی و کامودیتی‌های فلزی تمام می‌شـود. برهمین‌اسـاس نیـز بسـیاری از فعالان و کارشناسـان اقتصادی نسـبت به رشـد بیش‌ازاندازه نرخ بهره توسط فدرال رزرو نگران هستند. این اقتصاددانان خواستار ایجاد تعادل میان سیاسـت‌های کنترلی تورم و درک شـرایط منجر به رکود هستند.

پس از سـخنرانی جروم پاول در روز سه‌شـنبه هفتم مارس و اعلام ادامه سیاسـت‌های انقباضی و انتظار بازار کار قـوی، بازار روند نزولی به خـود گرفت. بدین ترتیب بهای فلزات در بورس‌هـای بین‌المللی کاهش یافت. این روند ریزشی نرخ تا پایان هفته گذشته ادامه یافت.

گفتنـی اسـت در روز جمعـه، نـرخ اوراق ۱۰ سـاله ایالات‌متحده کاهش پیدا کرده و به ۳.۷۴۳ درصد رسید. دلایـل متعددی را می‌توان بـرای توجیه کاهش بازدهی اوراق در این کشـور بیان کرد. در درجه نخسـت آنکه بر اساس گزارش اشـتغال ایالات‌متحده، فرصت‌های شغلی جدیـد (Nonfarm Payrolls) در مـاه فوریه، ۳۱۱ هزار نفر برآورد شـده است. این تعداد موقعیت شغلی در قیاس با ۵۱۷ هزار موقعیت شـغلی در ماه ژانویه کاهش پیدا کرده است. البته بازار انتظار ایجاد ۲۲۰ هزار فرصت شغلی را داشت.

در ادامه باید تاکید کرد که بر اسـاس گزارش اشتغال ایالات‌متحده، نرخ بیکاری سالانه در ماه فوریه ۳.۶ درصد اعلام‌شـده که بیش از نرخ ۳.۵ درصـدی ماه ژانویه بود اسـت. با توجه به اینکه بازار انتظـار کاهش نرخ بیکاری به ۳.۴ درصد را داشـت، افزایش این نرخ، انتظارات برای سیاست‌های انقباضی فدرال رزرو را کاهش داد.

> سخنرانی جروم پاول رئیس بانک مرکزی امریکا و اصرار به تداوم سیاست‌های انقباضی با هدف کنترل تورم، دیگر چالشی است که از دورنمای اقتصاد دنیا را در سال ۲۰۲۳، تاریک می‌کند

چین و جهت‌دهی به بازار فلزات

برنامه رشـد اقتصـادی چین در سـال ۲۰۲۳ یکی از مهم‌تریـن شـاخصه‌های اثرگـذار بر عملکـرد بازارهای فلزی و کالایی دنیا اسـت. نخسـت‌وزیر چین در نشست سـالانه حـزب کمونیسـت این کشـور، اهداف سـالانه اقتصادی این کشـور را اعلام کرد. بر اسـاس برنامه‌های اعلام‌شده در نشست سالانه حزب کمونیست چین، رشد اقتصادی ۵ درصدی در امسـال میلادی در این کشـور هدف‌گذاری شـده اسـت. رقم اختصاص‌یافته به رشـد اقتصادی چین در شـرایطی مطرح می‌شـود که بسیاری از اقتصاددانان و فعالان بازار رشـد حداقل ۵.۵ درصدی را برای امسـال در این کشـور پیش‌بینی کرده بودند. به اعتقاد فعالان اقتصادی، پایان سیاست‌های سخت‌گیرانه چین در مواجهـه با همه‌گیری ویروس کووید ۱۹ که در ماه‌های پایانی سال گذشـته آغاز شد، امیدها را به رشد بیشـتر اقتصادی چین در سـال ۲۰۲۳ تقویت کرد. اما درحال‌حاضر با هدف‌گـذاری اقتصادی چین، پایین‌تر از سـطح پیش‌بینی‌ها، انتظار می‌رود میزان سرمایه‌گذاری در حوزه‌هـای زیرسـاختی این کشـور کاهـش یابد. در چنین شرایطی از رونق بازار کامودیتی‌های فلزی کاسته می‌شـود. در ادامه باید تاکید کرد که در نشسـت سالانه حزب کمونیست چین میزان کسـری بودجه این کشور روی ۳ درصد تنظیم شـد. هدف‌گذاری یادشده بالاتر از انتظارات بـازار یعنی رقم ۲.۸ درصدی پیش‌بینی‌شـده اسـت. درحالی‌که پیش‌بینی می‌شـد در امسال میلادی ۴.۱۵ تریلیون یوان اوراق بدهی در سـال ۲۰۲۳ در این کشـور منتشر شـود، میزان انتشـار اوراق بدهی در این کشور به ۳.۸ تریلیون یوان رسید. همین افت نیز حکایت از کاهش سـرعت اجرای طرح‌های زیرسـاختی در این کشور دارد و بر عملکرد بازارهای مالی و کالایی دنیا تأثیر منفی خواهد داشت.

ایجاد اشـتغال برای ۱۲ میلیون نفر در نواحی شهری این کشـور، تـورم ۳ درصدی و همچنین نـرخ بیکاری ۵.۵ درصدی، دیگر هدف‌گذاری‌های مطرح‌شـده در این نشست هستند. میزان اشـتغال‌زایی مورد انتظار بازار ۱۱ میلیـون نفر بود. نرخ تورم و بیکاری نیز مطابق انتظارات بازار بود.

آلومینیوم زیر ذره‌بین

نـگاه کلی به رونـد قیمت‌گذاری شـمش آلومینیوم در بـورس فلزات لندن حکایـت از آن دارد که بهـای این فلز نقره‌ای‌رنگ نخستین ماه از امسال میلادی را با قدرت شروع کرد. اما روند رو به رشـد بهای آلومینیـوم در بورس فلزات لنـدن برای مدت‌زمـان طولانی تداوم نیافـت. آلومینیوم در نخسـتین روز از ماه مارس بـا بهای ۲۳۵۴ دلار به‌آرامی هر تن‌فـروش رفت. بهای فروش این فلز در نخسـتین روز از هفتـه دوم ماه مارس بـه ۲۳۲۱ دلار کاهش یافت. روند ریزشـی قیمت آلومینیوم در هفته دوم ماه مارس ادامه‌دار بود. تاجاییکه بهای فروش آن به کانال ۲۲۰۰ دلاری سقوط کرد. کم‌ترین قیمت ثبت‌شده برای آلومینیوم در روز پایانی هفته دوم ماه مارس و برابر ۲۲۴۹ دلار گزارش‌شـده است. تقویت انتظارات نرخ بهره‌ای در هفته گذشته محرک اصلی این روند نزولـی بود. با افزایش انتظار افزایش ۰.۵ درصدی نرخ بهره دلار امریکا، بـالا رفتن انتظارات تورمی و افزایش نرخ بیکاری در ایالات‌متحـده و همچنین تقویت ناامیدی نسـبت به بهبود قابل توجه شـرایط اقتصادی چین، روند قیمتـی آلومینیوم نیز نزولی شـد. پیرو این خبر شـاخص دلار تقویت شـد و به دنبال آن تقاضا و نرخ فلزاتی همچون آلومینیوم تحت تأثیر قرار گرفت.

پرو مانع سقوط حداکثری مس

ژانویه ۲۰۲۳ میلادی روزهای درخشان و پررونقی را برای فلز سـرخ رقم زد. اما این روند رو به رشد قیمتی در ماه فوریـه و مارس ادامه‌نیافت. در نخسـتین روز از ماه مـارس مس در کانال قیمتـی ۹۰۰۰ دلاری و بـا بهـای ۹۰۶۶ دلار به‌آرامی هر تن‌فـروش رفت. اما خریدوفروش این فلز سرخ‌رنگ تنها یک روز در کانال ۹۰۰۰ دلاری پایـدار بود. در ادامه شـاهد افت مداوم بهای مس در بـورس فلزات لندن بودیم. تاجاییکه در روز پایانی معاملات هفته دوم مارس یعنی روز جمعه دهـم این ماه، بهای فلز سـرخ به ۸۷۵۵ دلار به‌آرامی هر تن رسید.

باوجود روند ادامه‌دار سقوط بهای مس در بازارهای جهانـی، به اعتقاد بسـیاری از فعالان بـازار، این فلز سـرخ‌رنگ همچنان در مقابل ریزش و سقوط قیمتی مقاومـت می‌کند. درواقع در شـرایطی کـه داده‌های اقتصـادی از امریـکا و چین از افـت تقاضا و به دنبال آن کاهش قابل‌توجه بهـای مس در بازار جهانی خبر می‌دهنـد، اسـتمرار ناآرامی در پرو بـا محدودیت در عرضه مانع سقوط آزاد قیمتی فلز سرخ، شده است.

پرو در جایـگاه یکی از بزرگ‌تریـن تولیدکنندگان معدنـی مس دنیـا در هفته‌هـای اخیر شـاهد بروز ناآرامی‌های سیاسـی بوده اسـت. ایـن موضوع روند عرضه محصـولات معدنی از این کشـور را کند کرده اسـت. بااین‌وجـود دولـت پرو وعـده می‌دهـد تا با کاهـش اعتراضات خیابانـی در این کشـور وضعیت عرضه مـس و روی در روزهای آینده به روال طبیعی بازگردد.

اسـکار ورا، وزیـر انـرژی و معادن این کشـور که به‌تازگـی منصوب‌شـده در مصاحبـه‌ای از کاهـش اعتراضات در این کشـور و بازگشـایی کریدور حمل مـواد معدنـی خبـر داد و اضافه کرد ظـرف روزهای آینده برداشت مواد معدنی در این کشور از سر گرفته می‌شود. بازگشت پرو به تولید و عرضه فلز سرخ و فلز روی می‌تواند بخشـی از کمبود بازار جهانی از این فلز را مرتفع کنـد و بدین ترتیب روند افت بهای مس در بازار جهانی شدت می‌گیرد.

سخن پایانی

حـزب خلـق چیـن در جلسـه روز یکشـنبه پنجم ماه مارس تشـکیل جلسـه داد. در این نشسـت رشد ۵ درصدی در تولید ناخالص داخلی این کشور هدف‌گذاری شـد. این درحالی‌است که بسیاری از فعالان بازار منتظر هدف‌گذاری رشـد اقتصادی بالاتری توسط چین بودند. البته سیاسـت‌گذاران چینی از این جلسه بر حمایت از بخش ساخت‌وساز با محرک‌های دولتی تاکید کردند. اما سایر شـاخصه‌های اقتصادی تعیین‌شده در این نشست نیـز چندان امیدوارکننـده نبودند. در ادامه سـخنرانی جـروم پاول رئیس بانک مرکزی امریکا و اصرار به تداوم سیاست‌های انقباضی با هدف کنترل تورم، دیگر چالشی اسـت که از دورنمـای اقتصاد دنیا را در سـال ۲۰۲۳، تاریک می‌کند. در چنین شرایطی شاهد افت تقاضا برای اغلـب فلزات صنعتی اعم از فولادی و غیر آهنی در بازار جهانی بودیم که به کاهش قیمت این محصولات منتهی خواهد شد.

بازار سرمایه واسط رشد دارایی‌ها و خلق ثروت

معاملات شـمش طلا در بازارهای مالی و مشتقه بورس کالای ایران به‌طور رسـمی آغاز شد. محمد مخبر در این مراسم عنوان کرد بورس و بازار سرمایه باید واسط رشد دارایی‌ها و خلق ثروت برای مردم و کشـور قرار گیرد. به گزارش کالاخبر در این مراسم محمد مخبر با تاکید بر برنامه‌ریزی و زمان‌بندی دولت سیزدهم برای تمامی موضوعات و مسائل اقتصادی، رشد نقدینگی زیر ۳۰ درصد امروز کشـور را مورداشاره قرار داد و گفت: این دستاوردها بدون برنامه‌ریزی دقیق میسر نمی‌شود. تمام ناترازی‌های اقتصاد کشـور زیر ذره‌بیـن دولت قرار دارد اما بایـد بدانیم که حل این مسائل کاری سخت و زمان‌بر است. وی با اشاره به اقدامات دولت برای کنترل نوسـانات نـرخ ارز و به‌دنبـال آن تلاش‌های جدی دشـمنان برای ایجاد نابسـامانی در بازار ارز ایـران، تصریح کرد: هـر حرکـت و اقدامی که دولت برای کنترل نـرخ ارز انجام داد، دشـمنان بلافاصله اقـدام دیگری را برای بی‌تاثیـر کردن تدابیر دولـت در دسـتور کار خود قرار داده و تلاش کردند با فشـار بر کشـورها، تحریم بانک‌ها، افراد و شـرکت‌های ایرانی فضاسازی روانی در ایران انجام دهند و از این طریق اثرگذاری تدابیر دولت بـرای کنترل نرخ ارز را کاهش دهند. معاون اول رئیس‌جمهوری تصریح کرد: امروز مسـئله نوسان نرخ و نابسامانی‌های موجود در بازار ارز در دسـتور کار قرار دارد و دولت حل مسـائل ارزی را با جدیت دنبال می‌کند. مخبر با اشـاره به اینکه مردم گاهی برای حفظ سرمایه‌ها و دارایی‌های خود ناچارند به بازارهایی نظیر بازار ارز و طـلا ورود کنند، گفت: مـردم از تعقل، مدیریت و خلاقیت برخوردارند و اگر بستر مناسبی برای سرمایه‌گذاری جامعه فراهم شود، دارایی‌های مردم می‌تواند در بخش‌های مولد سرمایه‌گذاری شـود که به ثبات اقتصادی در کشـور منجر خواهد شـد. باید با ایجاد تنوع در حوزه‌های سـرمایه‌گذاری به مـردم برای هدایت سرمایه‌های‌شان به سمت بازارهای مولد کمک کنیم.

وی با یادآوری اینکه امروز در بخش نظامی به نقطه بازدارندگی رسیده‌ایم، افزود: امروز دیگر دشمنان ملت ایران جنگ نظامی با مـا را از تصور خود نیز خارج کرده‌اند و اگر بتوانیم شـاخص‌های کلان اقتصادی را به ثبات برسانیم، دشمنان آگاه خواهند شد که با ایجاد نوسـانات نمی‌توانند بازارهای کشـور را مختل کنند و از ایـن طریق در بخش اقتصادی نیز بـه نقطه بازدارندگی خواهیم رسید.

مخبـر با قدردانی از وزیر امور اقتصـادی و دارایی برای تلاش و پیگیـری اولویت‌های اقتصادی دولـت و همچنین آغاز به کار معاملات شمش طلا در بورس کالای ایران تصریح کرد: بورس و بازار سـرمایه باید واسط رشـد دارایی‌ها و خلق ثروت برای مردم و کشور قرار گیرد.

اجرای ۴۰۰ پروژه نانویی برای صنایع

دبیر ستاد توسعه فناوری نانو گفت: تاکنون شرکت‌های دانش‌بنیان با صنایع مختلفی پروژه مشترک تعریف کرده و براساس آمار حدود ۴۰۰ پروژه موفق را به کارفرماها و شرکای صنعتی خود تحویل داده‌اند.

دکتر عماد احمدوند در گفت‌وگو با مهر، درباره آخرین آمار تولید و فروش شرکت‌های نانویی گفت: براساس آمار انتهای بهمن، ۳۴۲ شرکت فناور در حوزه نانو توانسته‌اند هزار و ۴۲۸ محصول نانویی را وارد بازار کنند. دبیر ستاد توسعه فناوری نانو با بیان اینکه تا انتهای سال گذشته، این شرکت‌ها هزار و ۱۱۱ محصول را وارد بازار کرده بودند، گفت: از نظر کمیت رشد مطلوبی داشته‌ایم. به‌گفته احمدوند، مسئله کمک به ورود محصولات دانش‌بنیان به بازار از اهمیت بالایی برخوردار است که در ستاد به این موضوع توجه ویژه‌ای داریم و در قالب حمایت‌های توانمندسازی، کمک می‌کنیم تا شرکت‌ها از سطح اثبات فناوری فراتر بروند و به مرحله تولید و ورود به بازار برسند.

وی درباره یکی دیگر از اهداف ستاد توسعه فناوری نانو گفت: هدف ما تنها افزایش تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان حوزه نانو نیست، بلکه باید کمک کنیم که شرکت‌های موجود بزرگ‌تر و موثرتر شوند.

وی با تاکید بر اینکه در مواردی که یک شرکت، دارای یک فناوری پلتفرمی است و ظرفیت فنی برای افزایش تعداد محصولات مبتنی بر آن فناوری پایه را دارد، به توسعه سبد محصولاتش کمک می‌کنیم، گفت: همچنین کمک به ارتباط‌گیری شرکت‌های دانش‌بنیان با صنایع موجود کشور و تلاش برای شناخت و حل چالش‌های صنایع، از دیگر ماموریت‌ها و اهداف ما است. احمدوند گفت: با کمک سازکاری که تحت‌عنوان شبکه تبادل فناوری در ستاد نانو ایجاد شده، شرکت‌های دانش‌بنیان با صنایع مختلفی پروژه مشترک تعریف کرده و تاکنون حدود ۴۰۰ پروژه موفق را به کارفرماها و شرکای صنعتی خود تحویل داده‌اند.

توان فنی کشور در توسعه شبکه‌های اجتماعی بومی بررسی شد

نخبه‌های بی‌پشتوانه

بحث استفاده از پلتفرم‌های داخلی از زمانی چالش‌برانگیز شد که با گذشت چند ماه از فیلترینگ گسترده شبکه‌های مجازی، درصد زیادی از کاربران خرید فیلترشکن‌ها را به استفاده از این پلتفرم‌ها ترجیح دادند. با توجه به تداوم محدودیت و فیلترینگ شبکه‌های مجازی، بازار فروش فیلترشکن‌ها همچنان داغ است. به گفته کارشناسان، عدم استقبال از پلتفرم‌های داخلی به عوامل متعددی برمی‌گردد که مهم‌ترین آنها ضعف زیرساخت‌های فنی و نبود اطمینان نسبت به امنیت اطلاعات شخصی کاربران است. کارشناسان معتقدند، فارغ از تنش‌های اخیر، اگر مردم، نسبت به امنیت حفظ اطلاعات و پشتیبانی قانونی اطمینان داشته باشند، از شبکه‌ها و پلتفرم‌های داخلی استقبال می‌کنند. از سوی دیگر نبود توان و منابع کافی برای ایجاد و توسعه شبکه اجتماعی و پلتفرم مجازی مورد استفاده حجم بالای کاربران محل مناقشه است.

صمت در این گزارش درصدد پاسخگویی به این پرسش، به گفت‌وگو با کارشناسان پرداخته است.

صاحبان کسب‌وکارهای مجازی، قربانی اصلی محدودیت شدید اینترنت هستند

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

شمشیر دولبه فناوری

همواره فناوری مسیر خود را طی کرده و به استناد تاریخ، انسان خواه‌ناخواه با آن همسو شده، فرآیندی که تاب‌آوری بشر در مقابل مشکلات را افزایش داده است. بسیاری از کارشناسان معتقدند، حرکت در مسیر فناوری مانند راه رفتن روی یک شمشیر دو لبه است، اگر درست رفتار کنیم، می‌توانیم به بهترین نحو ممکن از آن بهره‌مند شویم و اگر آثار سوء آن را نادیده بگیریم، ناچار به پذیرفتن زیان و آسیب‌های این اغماض خواهیم شد. بنابراین پذیرش فناوری، مستلزم داشتن دیدی همه‌جانبه از تمام ابعاد آن در اقتصاد، اجتماع، خانواده و ... است. فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی که زاییده دستاوردهای فناورانه بشر در عصر حاضر به‌حساب می‌آیند هم، از این امر مستثنا نیستند. شاید اگر در یک دهه اخیر چنین نگرشی نسبت به استفاده از پلتفرم‌های شبکه اجتماعی داشتیم، بی‌شک این‌گونه از فناوری روز عقب نمی‌ماندیم و با معضلات کنونی دست و پنجه نرم نمی‌کردیم. به‌ویژه آنکه ایران دارای ظرفیت بالای نیروی انسانی کارآمد در این حوزه است.

ضرر در روزهای پایانی سال

علی کاظمی، مدیرعامل یک شرکت دانش‌بنیان در زمینه فناوری اطلاعات، ساخت اپ برای استفاده چند میلیون کاربر داخلی را خارج از توان زیرساختی فناوری اطلاعات کشور دانست. وی در گفت‌وگو با صمت درباره اهمیت فعالیت کسب‌وکارها در پلتفرم‌های داخلی گفت: واضح است که صاحبان کسب‌وکارهای مجازی، قربانی اصلی محدودیت شدید اینترنت هستند و مسئولان امر باید پیش از اجرای چنین دستوراتی به فکر ایجاد بستر جایگزین و امن برای کسب‌وکارها می‌افتادند؛ نه اینکه بعد از گذشت چند سال و فعالیت گسترده میلیون‌ها کاربر در این فضاها نظیر اینستاگرام، یک‌باره آن را محدود و صاحبان کسب‌وکارها با ضررهای بزرگ مواجه کنند.

این ضرر بیش از هر زمانی در روزهای پایانی سال نمایان است؛ بی‌شک کسب‌وکارهای مجازی شاهد فروش چندین برابری نسبت به امسال بودند.

وی افزود: حفظ حیات اقتصادی مردم اهمیت زیادی دارد؛ بنابراین خرید اپ‌های معادل از کشورهای دیگر و تبلیغ درست برای جلب اعتماد و استفاده حداکثری از آن تنها راه‌حلی است که می‌توان از آسیب‌های اقتصادی چنین تصمیماتی به‌ویژه در بازار مجازی پایان سال در امان بود.

▣ زیرساخت کافی برای کاربران میلیونی نداریم

وی افزود: ادامه فعالیت اهالی کسب‌وکارهای مجازی در بستر اینترنت ملی منوط به ساخت بستری جایگزین در راستای معرفی و عرضه کالا در فضای مجازی است، به‌شکلی که مردم هم از آن استقبال کنند. مشکل آنجاست که بسیاری از کاربران به‌دلیل نبود اعتماد، به‌سختی و اجبار از اپ‌های داخلی استفاده می‌کنند. بنابراین جدای از ایجاد زیرساخت‌های فنی استاندارد، جلب‌اعتماد کاربران نیز نیازمند طرح و برنامه جداگانه‌ای است. به‌اعتقاد من، اگر زیرساخت کافی وجود داشت، اصلا نمی‌گذاشتیم اینستاگرام تبدیل به بازار بزرگ مجازی برای کسب‌وکارهای داخلی شود.

به‌گفته کاظمی، از دلایلی که می‌توانیم با استناد به آن بگوییم توان کافی در توسعه اینترنت ملی نداریم، کیفیت پایین نرم‌افزاری در عرصه فناوری اطلاعات کشور است.

وی افزود: نبود آینده‌نگری در استفاده حداکثری کاربران از فضای مجازی، موجب بروز مشکلات عدیده برای فعالان این فضا شده و بسیاری از کسب‌وکارهای مجازی را است به ورشکستگی رساند. اگر امروز فکری به حال این آشفته‌بازار نشود، ممکن است درمورد فضای تعاملی متاورس هم مشابه چنین مشکلی به‌وجود می‌آید؛ چنانچه برای رمزارزها هم چالش‌های مشابهی به‌وجود آمد. به نظر می‌رسد گاهی مسئولانی که توانایی مدیریت فناوری و فضای مجازی را ندارند، روزبه‌روز با تصمیماتشان به مشکلات مردم اضافه می‌کنند؛ تصمیماتی که رنگی از آینده‌نگری ندارند.

کاظمی گفت: ۲ سال پاندمی کرونا به‌خوبی نشان داد، زیرساخت‌های فناوری اطلاعات کشور، توانایی ساخت و هدایت فضای مجازی برای استفاده همزمان حجم زیادی از کاربران را ندارد. اپلیکیشن «شاد» نمونه واضحی برای این ادعا است که پس از گذشت مدت زمانی، بیشتر مدارس از دیگر اپ‌ها برای آموزش از راه دور استفاده کردند. ابتدا باید بدانیم که توانایی ضعیفی در این زمینه داریم و بعد شجاعانه به این ضعف اعتراف و تلاش کنیم تا زیرساخت‌های کشور تقویت شوند.

▣ توان دفاعی در حملات سایبری نداریم

وی حملات متعدد سایبری را دیگر دلیل نبود زیرساخت فنی لازم دانست و گفت: حملات سایبری دلیل کافی است تا بگوییم برخی مسئولان، از دانش و کفایت کافی برخوردار نبوده و در تامین زیرساخت فنی استاندارد نیز ضعف جدی وجود دارد.

اینکه هر ۲ تا ۳ روز، یک سایت موردحمله سایبری قرار می‌گیرد، ناشی از نبود کارشناسان فنی و ضعف در زیرساخت استاندارد در کشور است.

وی گفت: مهاجرت نخبگان در این زمینه هم مزید بر علت شده است. به‌عبارت روشن‌تر، خروج هر کدنویس و فرد باتجربه، آسیب جدی به بدنه و زیرساخت‌های سایبری کشور می‌زند و کشور را از حضورافراد نخبه، خالی می‌کند. در کل، جای خالی مدیریت استاندارد در فضای مجازی به شدت احساس می‌شود.

جای خالی یک برنامه درست و حسابی

در ادامه و با نظری مخالف، داوود وحدت، کارشناس فناوری اطلاعات معتقد است: زیرساخت فنی کافی برای توسعه پلتفرم‌های داخلی وجود دارد و مشکل تنها نبود یک برنامه استراتژیک بلندمدت است.

وی در گفت‌وگو با صمت گفت: در بیشتر کشورها، پلتفرم‌ها با سرمایه‌گذاری عظیمی شکل گرفته و رشد کرده‌اند. برای مثال، شبکه‌های اجتماعی پرکاربر، نظیر فیس‌بوک، لینکدین و ... با سرمایه‌گذاری‌های میلیارد دلاری توسعه پیدا کرده‌اند؛ معمولا مدیران این شبکه‌ها از حمایت دولت‌ها برخوردار بوده و درعین حال با حفظ منافع کاربران، نظارت عالیه نیز وجود دارد.

وی بااشاره به روند حمایت‌های دولتی از پلتفرم‌های داخلی گفت: متاسفانه در کشور ما حمایت از پلتفرم‌های داخلی تنها به شناسایی شرکت‌های دانش‌بنیان ختم می‌شود و بعد به حال خودشان رها می‌شوند. تا زمانی که این نسخه تکراری تجویز و اجرا شود، موفقیتی در توسعه پلتفرم‌های داخلی نخواهیم داشت.

وحدت با تاکید بر وجود توانمندی علمی برای توسعه پلتفرم‌های بومی گفت: خوشبختانه برنامه‌نویسان ماهری در کشور فعال بوده و توانمندی توسعه پلتفرم‌های بومی وجود دارد. بنابراین از کشورهای پیشرو چیزی کم نداریم؛ اما متاسفانه نوع حمایت دولت از این نخبگان سلیقه‌ای است. همین امر موجب شده مردم به ندرت اعتماد کنند.

در اینجا ۲ مسئله وجود دارد؛ یکی اعتماد مردم و دیگری حمایت دولت از سازندگان پلتفرم‌هاست که متاسفانه تاکنون این حمایت‌ها کوتاه‌مدت و تزریقی بوده و نگاه بلندمدت و استراتژیک در آن وجود ندارد.

وی گفت: موفقیت در ایجاد و توسعه فناوری‌ها، صنایع نظامی و حتی بانکداری الکترونیک، مثال خوبی است که بگوییم اگر دولت حمایت بلندمدت و استراتژیک داشته باشد، می‌توانیم در تولید و توسعه پلتفرم‌های داخلی هم موفق باشیم. در واقع، اگر این فرآیند در حوزه پلتفرم‌های مجازی هم اتفاق می‌افتاد، با مشکلات امروز مواجه نمی‌شدیم. وقتی حمایت‌ها ضعیف باشد، برنامه‌نویسان یا مهاجرت می‌کنند یا حوزه فعالیت‌شان را تغییر می‌دهند.

وحدت افزود: این نوع بی‌مهری‌های ساختاری، کشور را از منابع انسانی نخبه محروم می‌کند. در واقع برنامه‌نویسان ایرانی با صرف کمترین زمان ممکن و با ارائه یک رزومه خلاصه، به‌راحتی جذب کشورهای مختلف می‌شوند و چند ده برابر هم حقوق می‌گیرند. در کل اگر نوع نگاه مسئولان به منابع انسانی سطح پایین باشد، متهم به از دست دادن نیروی کار باسواد و خبره می‌شویم.

این فعال فناوری اطلاعات افزود: مشکل اصلی کشور نبود حمایت استراتژیک و بلندمدت است. بیشتر پلتفرم‌هایی که کاربران زیادی از سراسر دنیا دارند، تحت چنین برنامه‌ریزی و حمایت همه‌جانبه‌ای هستند و تنها در ظاهر به‌صورت خصوصی اداره می‌شوند، در حالی که معمولا چتر حمایتی دولت را دارند. اعتماد مردم، اصلی‌ترین برگ برنده موفقیت پلتفرم‌های خارجی است که دولت و حاکمیت هم نسبت به آن توجه و حفاظت ویژه‌ای دارد.

به‌عبارت روشن‌تر، مردم می‌دانند اگر پلتفرمی به نشر غیرقانونی اطلاعات بپردازد، به‌طورقطع دولت با آن برخورد می‌کند، این در حالی است که در کشور ما چنین روندی وجود ندارد.

وحدت تاکید کرد: سناریوهای اعتمادسازی در جامعه باید تغییر کند. بهترین راهکار توسعه پلتفرم‌های بومی، علاوه بر وجود حمایت بلندمدت استراتژیک، ایجاد فرآیندهایی برای جلب اعتماد مردم است. به‌عبارت روشن‌تر، دولت باید خود عامل اعتمادسازی باشد و شرایطی را فراهم کند که اگر زمانی اطلاعات اشخاص منتشر شد، برخورد سختگیرانه‌ای داشته باشد. در این شرایط مردم از امن بودن اطلاعاتشان اطمینان پیدا می‌کنند و راه برای توسعه شبکه‌های اجتماعی بومی هموارتر می‌شود.

اگر زیرساخت کافی وجود داشت، اصلا نمی‌گذاشتیم اینستاگرام تبدیل به بازار بزرگ مجازی برای کسب‌وکارهای داخلی شود

سخن پایانی

به‌نظر می‌رسد با فیلترینگ‌های گسترده چند ماه گذشته، کاربران همچنان ترجیح می‌دهند از پلتفرم‌های خارجی استفاده کنند. تجربه‌های اعمال محدودیت و فیلترینگ نشان داده که ادامه این روند راه به جایی نمی‌برد و جز هدررفت منابع مالی نتیجه دیگری نخواهد داشت. حتی با آمارسازی یا تبلیغات گسترده برای استفاده از پیام‌رسان‌ها یا پلتفرم‌های داخلی، بازهم بکارگیری این فضا در اولویت انتخاب کاربران نخواهد بود. باتوجه به دسترسی آزاد به اطلاعات در جهان، پیش‌بینی اینکه فیلترینگ قرار است تا کجا ادامه پیدا کند، امری دشوار است. از طرفی هم، احتمال بازگشت به شرایط چند ماه گذشته بسیار ضعیف و ممکن است کسب‌وکارها به سطح رونق پیشین بازنگردند. در حقیقت، آینده کسب‌وکارهای اینترنتی در ابهام است و شاید استفاده از پلتفرم‌های داخلی نیز نتواند رونق گذشته را به بازار کسب‌وکاری مجازی بازگرداند.

یادداشت

فیلترشکن باری بر هزینه‌های اینترنت

سجاد عابدی
کارشناس فناوری اطلاعات

چند سالی می‌شود موضوع استفاده از پلتفرم‌ها و پیام‌رسان‌های داخلی در کشور از سوی مسئولان امر مطرح شده و اکنون با فیلتر شدن واتس‌اپ و اینستاگرام چنین بحث‌هایی، رونق تازه گرفته است. در حقیقت، در جریان حذف اپ‌های خارجی از مارکت‌های داخلی، اپ‌های داخلی هم از اصلی‌ترین مارکت‌های خارجی نظیر گوگل‌پلی و اپ‌استور حذف شدند. این حذف شدن‌ها حاکی از آن است که پیام‌رسان‌های پرمخاطب نظیر واتس‌اپ و اینستاگرام برای همیشه فیلتر خواهند شد، اما مردم اطمینان کافی از حفظ اطلاعات شخصی‌شان در پلتفرم‌های داخلی ندارند و این بی‌اعتمادی فرآیندی نبوده که اکنون به آن رسیده باشیم، در واقع از زمانی که بحث استفاده از پلتفرم‌های بومی مطرح شد، مردم ابراز بی‌اعتمادی کردند؛ حال اینکه این بی‌اعتمادی از کجا نشأت می‌گیرد، به دلایل گوناگونی برمی‌گردد.

فیلترینگ در ابتدای امر برای حمایت از اپ‌های داخلی ایجاد شد، اما با مرور زمان مشخص شد علاوه بر بی‌اعتمادی، نبود زیرساخت‌های کافی و نداشتن کارآیی مناسب از دیگر دلایلی است که کاربران ایرانی را از استفاده پیام‌رسان‌های داخلی منصرف می‌کند. ضعیف بودن زیرساخت‌های پلتفرم‌های داخلی برای مخاطبان، امری محسوس و آزاردهنده است. برای مثال، در پیام‌رسان‌هایی نظیر ایتا یا روبیکا، پیام‌های صوتی و تصویری به‌درستی ارسال نمی‌شوند و باگ‌های زیادی به‌لحاظ امنیتی دارند.

ضعف اصلی در سرویس‌دهی پیام‌رسان‌های داخلی، باز بودن منبع اطلاعاتی آنان است یا به‌عبارت‌دیگر، این اطلاعات «اپن‌سورس» هستند، به‌همین دلیل از امنیت بالایی برخوردار نیستند. باز بودن منبع اطلاعاتی این پیام‌رسان‌ها، باعث شده است، هر اطلاعاتی که در آن ذخیره می‌شود، قابل‌دسترس باشد، همچنین برای کدهای پلتفرم‌های داخلی از نمونه خارجی استفاده شده و این خود دلیل دیگری برای بی‌اعتمادی کاربران است. اگر جامعه ایران را بخش‌بندی کنیم، بیشتر اقشار مردم از جمله دانشگاهیان از پلتفرم‌های داخلی استفاده نمی‌کنند، شاید این پلتفرم‌ها تنها مورداستفاده درصد بسیار پایینی از کاربران قرار بگیرند که به فراخور الزامات شغلی مجبور به استفاده از این پلتفرم‌ها هستند.

بیش از ۹۰ درصد مردم به پلتفرم‌های ایرانی اعتماد ندارد و از آنجایی که مخاطبان از تامین امنیت حریم خصوصی‌شان مطمئن نیستند، ترجیح می‌دهند هزینه‌هایی را به‌صورت ماهانه یا سالانه برای فیلترشکن‌ها پرداخت کنند تا دوباره به فضای واتس‌اپ و اینستاگرام برگردند. نمونه این روند، ۲ تا ۳ سال پیش نیز با فیلتر تلگرام و معرفی گپ تجربه شد، همزمان با فیلتر تلگرام، پلتفرم گپ راهی بازار شد، اما هیچ استقبالی از آن نشد و مردم تلاش کردند با فیلترشکن، دوباره از فضای تلگرام استفاده کنند.

در حقیقت، استفاده از فیلترشکن و «وی.پی.ان» برای دور زدن هر نوع تحریم و محدودیتی رایج است؛ وقتی یک پلتفرم فیلتر می‌شود، به‌نوعی تحریم انجام گرفته است. براساس گزارش‌ها، ۷۱ درصد ایرانی‌ها از پلتفرم واتس‌اپ و ۵۱ درصد از اینستاگرام و ۴۰ درصد از تلگرام استفاده می‌کنند و میلیون‌ها ایرانی به سرویس‌های مختلف گوگل وابسته هستند. جالب است، بدانید اینستاگرام به‌تنهایی بانی راه‌اندازی بیش از ۳۰۰ هزار کسب‌وکار آنلاین در ایران است. همچنین باوجود گذشت حدود ۳ سال از فیلترینگ تلگرام، امروز درصد کاربران آن چندین برابر پیام‌رسان‌های مشابه داخلی است، برای مثال روبیکا تنها ۷ درصد دنبال‌کننده دارد، این آمار درباره پیام‌رسان‌های سروش، بله و آی‌گپ نیز صادق است.

در هفته نخست فیلترینگ، نزدیک به ۳ هزار میلیارد تومان ضرر مالی به کسب‌وکارهای مجازی وارد شد. باید واقع‌گرایانه به موضوع نگاه کنیم تا راه درست را در پیش بگیریم. باتوجه به دامنه کاربری اینستاگرام در حوزه کسب‌وکار و خریدوفروش؛ کدام پلتفرم داخلی می‌تواند از همان میزان کاربر و این حجم از تبادل اطلاعات پشتیبانی کند. در دنیای امروز، جامعه‌ای موفق است که به‌جای منع، محدودیت و فیلترینگ، مخاطبان رسانه‌ها را از طریق بالا بردن سواد رسانه‌ای، توانمند می‌کند و از توان بالای رسانه‌های جدید، به‌ویژه گوشی‌های هوشمند و پیام‌رسان‌هایی مثل تلگرام، در راستای رفع نیازهای توسعه‌ای بهره می‌برد. در این صورت است که جامعه به‌سمت مصونیت پیش می‌رود. راه برخورد علمی با پدیده‌های جدید، مسدودسازی نیست. بپذیریم که فناوری جدید، انسان را در برابر خود مجبور به تسلیم می‌کند. فناوری ارتباطی، ذات انکارناشدنی دارد و دائم در حال گسترش و لازم است،دست از تکرار اشتباهات گذشته برداریم.

یادداشت

بورس، مهجور بازارهای موازی

امرالله امینی
اقتصاددان

آنچه که تورم امسال بر سر اقتصاد ایران آورد، مانند انفجار چرنوبیل بر سفره معیشت و دارایی‌های افراد تاثیر گذاشت و قیمت‌ها را دچار تزلزل کرد و مردم برای تبدیل دارایی‌های‌شان با هدف حفظ ارزش، به بازارهای واسطه‌گری و رسمی هجوم بردند که همین افزایش تقاضا و کمبود عرضه به گران‌تر شدن کالاهای سرمایه‌ای دامن زد.

در شرایط فعلی بسیاری از بازارها رشد بسیار تند و سریعی را تجربه کرده‌اند و به‌اصطلاح اشباع شده‌اند و احتمال رشد چند باره آنها در مدت زمان کوتاه پایین است. اما در رابطه با سرمایه‌گذاری اشخاص گزینه‌های مختلفی وجود دارد. هر شخص بسته به میزان دارایی یا دانش و تجربه در سرمایه‌گذاری در بخش خاصی نظیر مسکن، سکه، دلار، بورس، بانک و خودرو سرمایه‌گذاری کرد، اما موردی که مهجور ماند بخش بورس بود، زیرا ریزش عمده شاخص‌ها در سال گذشته ریسک سرمایه‌گذاری در این بخش را بالا برد.

آمارها و شاخص‌های اقتصادی نشان می‌دهد، بازار سهام طی ۱۰ سال اخیر بیشترین بازدهی را نصیب سهامداران خود کرده است. بررسی آمارها نشان می‌دهد، در یک بازه زمانی ده‌ساله از آبان ۸۸ تا آبان ۹۸ میانگین بازدهی بازار بورس بیش از ۲۴۰۰ درصد بوده است؛ به‌عبارتی اگر فردی در سال ۸۸ یک میلیون تومان از سبدی از سهام‌های موجود بازار را خریداری کرده باشد، در طول ۱۰ سال ارزش سهام وی به ۲۴ میلیون تومان رسیده است.

این موضوع در هیچ کدام از بازارهای پولی و مالی مصداق نداشته، اما در پی نوسانات بورس طی ۲ سال گذشته و ریزش شدید شاخص‌ها، همچنین از آنجایی که سرمایه ترسو است، سرمایه‌های زیادی در سال جاری از بورس بیرون کشیده شد.

دیگر محل امن سرمایه‌گذاری بانک‌ها بودند که بنا بر سیاست‌های غلط بانک مرکزی در پی افزایش ناچیز سود بانکی، اقبال عمومی را خلاف سال‌های قبل از تورم از دست دادند؛ بنابراین در سالی که گذشت آمار سپرده‌های بانکی خلاف آمار سال‌های گذشته بورس کمی متفاوت است و باتوجه به پیشی گرفتن نرخ تورم از نرخ سودهای بانکی به‌نظر می‌رسد افرادی که سرمایه‌های خود را در بانک‌ها سپرده‌گذاری کرده‌اند باوجود دریافت سود تضمین‌شده ماهانه، در کل ارزش اندوخته‌های‌شان کاهش یافته است؛ در نتیجه همین افراد سرمایه‌ها را از بانک‌ها خارج کردند و به سمت بازارهای واسطه‌گری بردند. در اقتصادی که بیماری تورم در آن بیداد می‌کند، نسخه‌پیچی‌های غلط دولت سرمایه‌ها را از مکان‌های درست سرمایه‌گذاری نظیر بورس و بانک به سمت بازاری غیررسمی و دلالی هدایت کرد.

با تمامی این اوصاف کارنامه عملکرد بازارها در سالی که گذشت نشان می‌دهد، باوجود ریزش محسوس شاخص کل بازار سرمایه در سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱، این بازار همچنان سودمندترین بازار برای معامله‌گران حرفه‌ای است. در هر حال سرمایه‌گذاری در هر بازاری ملزومات و ویژگی‌هایی دارد که هنگام ورود باید به این ملزومات نیز توجه کرد. واضح و مبرهن است که اقتصاد مبتنی بر سرمایه‌گذاری در بازارهای موازی که برپایه دلالی و واسطه‌گری اداره می‌شوند، در غیاب سیاست‌های تنظیمی دولت محکوم به شکست است؛ بنابراین دولت‌ها باید تلاش کنند که بازارهای موازی غیررسمی را از میان ببرند؛ نه اینکه برای جبران کسری بودجه اقدام به فروش خودرو، دلار و سکه کنند.

سرمایه‌های سرگردان یا همان نقدینگی افسارگسیخته باید به بازارهای مالی نظیر بورس و بانک هدایت شود تا رشد اقتصادی پس از سال‌ها رکود در کشور تحقق یابد.

براساس آنچه گفته شد تا زمانی که بازارهای موازی بهینه‌سازی نشود و سرمایه‌ها با اقدامات غلط دولت به‌سوی بازار دلالی خودرو و دلار هدایت شود، رشد اقتصادی به هیچ وجه در کشور رخ نخواهد داد.

تغییر ساعات کاری «ساتنا» و «پایا» در پایان‌سال

ساعات کاری سامانه‌های «ساتنا» و «پایا» برای ایام پایانی سال تغییر یافت. محمدرضا مانی‌یکتا، مدیر اداره نظارت بر نظام‌های پرداخت بانک مرکزی در گفت‌وگو با ایبِنا از بازبینی ساعات کاری سامانه‌های «ساتنا» و «پایا» در روزهای پایانی سال خبر داد و افزود: سامانه‌های ساتنا و پایا سامانه‌های تسویه بین‌بانکی هستند که کاربرد اصلی آنها نقل و انتقالات و مبادلات مالی وجوهی از یک بانک به بانک دیگر است.

وی تصریح کرد: در سامانه پایا حداکثر مبلغ قابل‌انتقال، ۵۰ میلیون تومان به ازای هر دستور پرداخت است و مردم با استفاده از سامانه ساتنا می‌توانند از مبلغ ۵۰ میلیون تومان تا ۱۰۰ میلیون تومان به‌صورت غیرحضوری منتقل کنند. به‌گفته مانی‌یکتا برای انتقال وجه از ۱۰۰ تا ۲۰۰ میلیون تومان باید به شعبه مراجعه شود که نیاز به مستندات و مدارک خاصی ندارد، اما بیش از مبلغ ۲۰۰میلیون تومان هم باید به‌صورت حضوری باشد و هم مدارک و مستندات مربوطه ارائه شود. مدیر اداره نظارت بر نظام‌های پرداخت بانک مرکزی اظهار کرد: معمولا تقاضای انتقال وجوه بین‌بانکی در ایام پایانی سال بسیار افزایش پیدا می‌کند؛ هم تقاضایی که مردم برای مبادلات تجاری ایام پایانی سال دارند و هم تقاضای بخشی از دستگاه‌های دولتی برای اینکه وجوهات پرداختی به کارکنان دولت را تسهیل و عملیات تراز پرداختی خود را کامل کنند.مانی‌یکتا گفت: برای امسال نیز در تاریخ‌های ۲۷ و ۲۸ اسفند سامانه پایا مطابق روال عادی طی ۴ چرخه کامل فعالیت دارد. ساعت کاری سامانه ساتنا نیز برای پذیرش دستورپرداخت‌های بین مشتریان تا ساعت ۲۰ تمدید خواهد شد.

در بررسی صمت از بازدهی بازارهای سرمایه‌ای در سال ۱۴۰۱ نمایان شد

بانک‌ها، بازنده رقابت بازارهای موازی

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

در سالی که گذشت اقتصاد ایران به‌ویژه در نیمه دوم سال تلاطم‌های زیادی را تجربه کرد. در نیمه اول سال سرمایه‌های شکست‌خورده در بورس روانه سایر بازارهای مالی شد و تقاضا را برای خرید ارز و طلا بالا برد. پس از حذف ارز ترجیحی، شوک اقتصادی ناشی از آن بر بازارهای مالی سایه انداخت و عاملی شد که نقدینگی عمومی از ترس کاهش ارزش به پول داغ تبدیل شود. بر این اساس مردم دارایی‌های ریالی‌شان را از ترس کاهش بیشتر ارزش، در بازارهای موازی سرمایه‌گذاری کردند؛ عده‌ای به خرید دلار روی آوردند، بخشی از سرمایه به بازار مسکن سرازیر شد، عده‌ای به معامله‌گری طلا روی آورند و همچنین برخی خرید خودرو را برای جلوگیری از افت ارزش دارای‌های‌شان انتخاب کردند. در نظریه‌های اقتصادی وقتی تورم به اقتصاد هجوم می‌آورد، بانک‌های مرکزی نرخ سود را افزایش می‌دهند، اما در مدت اخیر بازار بانکی ایران به‌دلیل ناکارآمدی بانک مرکزی در افزایش نرخ سود نتوانست برای سرمایه‌گذاران جذاب باشد. سرمایه‌گذاری در جوامع مختلف به‌ویژه در کشوری مثل ایران که اوضاع اقتصادی در آن نابسامان است خیلی اهمیت دارد؛ بنابراین در پاییز امسال شاهد بروز موج تورمی در بیشتر بازارهای مالی بوده‌ایم. اتفاقاتی که فضای اجتماعی کشور در ۶ ماه گذشته به خود دید، به‌علاوه بحران‌هایی که بیش‌ازپیش اقتصاد کشور را تحت تاثیر قرار داد باعث به‌وجود آمدن افزایش قیمتی در بازارهای مالی مختلف شد. صمت در این گزارش میزان سودآوری بازارهای مالی ایران در سالی که گذشت را از نگاه کارشناسان بررسی می‌کند.

عکس: صمت

در سال ۱۴۰۱ به‌دلیل شوک یکباره تورمی به اقتصاد ارزش پول ملی افت کرد؛ بنابراین بیشتر مردم به تب‌وتاب افتادند تا دارایی‌های‌شان را به کالایی باارزش‌تر تبدیل کنند

افزایش نرخ سود سپرده‌های بانکی بسیار ناچیزتر از افزایش تورم بود؛ در نتیجه کسانی‌که در بانک‌ها سپرده‌گذاری کردند عملا متضرر شدند

حفظ ارزش سرمایه ضرورت است

شاهین شایان‌آرانی، تحلیلگر بازارهای مالی درباره پربازده‌ترین بازار مالی در سال ۱۴۰۱ به صمت گفت: در جوامعی که میزان تورم در آنها بالاست، نیاز به حفظ ارزش سرمایه بسیار مهم و جدی است. در کشوری مثل ایران اگر با میزان نرخ تورم ۵۰ درصد، سرمایه خود را به‌شکل پول در خانه یا بانک نگه دارید، شاید در همان سال بتوانید یک گوشی موبایل بالارده مثل اپل خریداری کنید، اما در سال آینده چنین امکانی را نخواهید داشت، چون ارزش پول شما در سال آینده باتوجه به تورم ۵۰ درصدی نصف می‌شود. پس در این حالت باید پول خود را ۲ برابر کنید تا بتوانید گوشی موبایل موردنظرتان را بخرید؛ بنابراین بهترین راه جلوگیری از افت ارزش پول تبدیل آن به کالایی با ارزش‌افزوده است.

مردم در تب‌وتاب خرید

وی افزود: در شرایط تورمی که اکنون ایران درگیر آن است، بهتر است مردم دارایی‌های‌شان را در بازارهای با سوددهی بیشتر از نرخ تورم سرمایه‌گذاری کنند.

در سال ۱۴۰۱ به‌دلیل شوک یکباره تورمی به اقتصاد ارزش پول ملی افت کرد؛ بنابراین بیشتر مردم به تب‌وتاب افتادند تا دارایی‌های‌شان را به کالایی باارزش‌تر تبدیل کنند.

شایان‌آرانی در تحلیل بازارهای مالی و موازی کشور در سال ۱۴۰۱ اظهار کرد: اقتصاد تورم زده ما در سالی که روبه پایان است و در شرایطی که دل از برجام و گشایش‌های اقتصادی بریده و همچنین بیم تحریم‌های جدید را متصور بود، در شکننده‌ترین حالت ممکن خود قرار گرفت. این شرایط منجر به وقوع موج‌های تورمی و البته افزایش بازدهی بازارهای مالی مختلف شده است؛ بنابراین برای اینکه بتوانیم پربازده‌ترین بازار در سه‌ماهه پایانی سال را تشخیص دهیم، کافی است این ماه‌های پرالتهاب را با سه‌ماهه اول سال مقایسه کنیم؛ در نتیجه این مقایسه پربازده‌ترین بازار سرمایه‌گذاری مشخص می‌شود.

طلا، پیشرو در ارزش افزوده

این تحلیلگر بازارهای مالی درباره میزان سرمایه‌گذاری در بخش طلا و سکه در سال ۱۴۰۱ بیان کرد: بازار سکه و طلا را باید پیشتازترین بازار در پاییز امسال قلمداد کرد، زیرا از تاریخ اول مهر تا ۳۰ آذر ۱۴۰۱ بازدهی ربع‌سکه ۸۱درصد بوده که بیشترین بازدهی را در تمامی بازارهای مالی به خود اختصاص داده است. در میان بازارهای خودرو، مسکن، بورس و صندوق‌های سرمایه‌گذاری پس از ربع‌سکه، نیم‌سکه با بازدهی ۵۱درصدی و تمام‌سکه با بازدهی ۳۱ درصدی در فصل پاییز بیشترین بازدهی را برای سرمایه‌گذاران داشته‌اند. همچنین طلای ۱۸عیار بازدهی ۳۴درصدی را نصیب سرمایه‌گذاران خود کرده است. علاوه بر آن در بورس نیز طلا پیشتاز شد و صندوق‌های سرمایه‌گذاری مبتنی بر طلا از بازدهی جا نماندند و دقیقا هم‌پای رشد سکه طلا بازدهی را نصیب سرمایه‌گذاران خود کردند.

خودرو پیشتاز در سوددهی

شایان‌آرانی بازار خودرو را دومین بازار پیشتاز در نیمه دوم سال ۱۴۰۱ دانست و گفت: در حقیقت سرمایه‌گذاری در حوزه خودرو در یک سال‌ونیم اخیر بیشترین بازدهی را نصیب سرمایه‌گذاران کرده است؛ تا جایی که طبق آمار موجود سرمایه‌گذاری در ۲۰۶ تیپ۲، ۱۴۴ درصد بازدهی را از تاریخ اول فروردین ۱۴۰۰ تا ۳۰ بهمن ۱۴۰۱ نصیب سرمایه‌گذاران خود کرده است. پس از آن پژو پارس از اول فروردین ۱۴۰۰ تا ۳۰ بهمن ۱۲۳ درصد رشد ارزش داشته است. دناپلاس با رشد ۱۲۲ درصدی از اول ۱۴۰۰ تاکنون سومین خودرو پرسود بازار بوده است. این خودرو توانسته از اول ۱۴۰۱ تا ۳۰ بهمن ۴۶ درصد بازدهی را نصیب خریداران کند و در نیمه دوم ۱۴۰۱ نیز یک رشد ۳۵ درصدی را نشان داده است.

۱۴۰۱ سال سقوط ارزش پول ملی

مرتضی عقیلی، تحلیلگر بازارهای پولی و مالی درباره پربازده‌ترین بازار در سال ۱۴۰۱ به صمت گفت: امسال سالی پرتنش برای سرمایه‌گذاران در کشور بود، زیرا علاوه بر معامله‌گران، مردم عادی نیز به بازارهای پولی و مالی ورود کردند. هرچند این ورود بی‌تجربه برای برخی افراد زیانده بود، اما در مجموع اکنون‌که به پایان سال نزدیک شده‌ایم تقریبا هیچ خریداری در تبدیل دارایی خود به کالای سرمایه‌ای بادوام متضرر نشده است.

رشد یکباره نرخ مسکن

وی درباره سوده‌ترین کالای سرمایه‌ای بادوام تشریح کرد: از آغاز سال ۱۴۰۱ بازار مسکن شروع به رشد کرد؛ تا جایی که در ماه‌های منتهی به آخر سال فروشنده مسکن کم شده بود. مسکن در نیمه دوم سال توانسته بازدهی ۱۳ درصدی را به ثبت برساند. در حقیقت متوسط نرخ هر مترمربع مسکن در تهران به رقم ۵۵میلیون تومان افزایش یافت. از ابتدای امسال تا پایان دی بازدهی بازار مسکن به ۴۰ درصد نیز رسیده است.

و اما دلار پرحاشیه

این تحلیلگر بازارهای پولی و مالی با اشاره به اینکه چند عامل باعث افزایش نرخ دلار در سال ۱۴۰۱ شده، توضیح داد: یکی از دلایلی که منجر به بالا رفتن نرخ دلار شده، چاپ پول است؛ در نتیجه چاپ پول منجر به افزایش حجم نقدینگی شده و تورم ۵۰ درصدی را به‌وجود آورده است.

وی ادامه داد: افزایش حجم نقدینگی و کم بودن نرخ سود بانکی منجر به به‌وجود آمدن تورم شده است. کسری بودجه و کسری تراز بانک‌ها از مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار بر نرخ تورم هستند، زیرا زمانی که نرخ سود بانکی پایین باشد مردم نقدینگی که در دست دارند را در بانک‌ها سپرده نمی‌کنند.

عقیلی با اشاره به اینکه در صورتی که این دو عامل مدیریت شود می‌توان به بهبود وضعیت امید داشت، اظهار کرد: اکنون‌که نرخ سود بانکی به اندازه کافی رشد نکرد، ماندگاری سپرده‌ها در بانک‌ها کاهش یافت؛ به همین دلیل مدیریت حجم نقدینگی و افزایش نرخ سود بانکی از عوامل کنترل‌کننده بازار ارز است.

این تحلیلگر بازارهای پولی و مالی درباره میزان سوددهی بازار دلار تصریح کرد: هیچ جای دنیا واسطه‌گری دلار عامل افزایش سرمایه نیست، اما در ایران به‌دلیل بی‌اعتمادی به اقتصاد و ارزان‌تر بودن هر برگ ارز شاخص نسبت به سایر کالاهای سرمایه‌ای این بازار نقدینگی زیادی را در ماه‌های منتهی به آخر سال به خود جذب کرد.

وی متذکر شد: در اسفند نرخ دلار به مرز ۶۰ هزار تومان هم رسید، اما روزنه‌های امید به شکل‌گیری برجام و همچنین اصلاح روابط با عربستان به بازگشت دلار به کانال ۴۰ هزار تومان انجامید؛ بنابراین کسانی که در اسفند اقدام به خرید دلار کردند متضرر شدند، اما معامله‌گران دلار یعنی کسانی که از آغاز سال ۱۴۰۱ اقدام به خرید دلار کردند اکنون از این بازار پرمخاطره نزدیک ۴۰ درصد سود کسب کرده‌اند.

این تحلیلگر بازارهای پولی و مالی در ادامه خاطرنشان کرد: از آنجایی که نرخ دلار بدون توجه به حرف‌درمانی راه خود را رفته و از زور و دستور پیروی نمی‌کند، این احتمال وجود دارد که اگر شرایط روابط بین‌المللی ایران بهبود نیابد دلار دوباره به کانال ۶۰ هزار تومان بازگردد.

بانک‌ها بازنده رقابت بازارهای موازی

وی میزان سوددهی سپرده‌های بانکی را بسیار ناچیز ارزیابی کرد و افزود: بانک‌ها در مقابل بازارهای پولی و مالی موازی شکست خوردند، زیرا افزایش نرخ سود سپرده‌های بانکی بسیار ناچیزتر از افزایش تورم بود؛ در نتیجه کسانی که در بانک‌ها سپرده‌گذاری کردند عملا متضرر شدند.

از سوی دیگر عده‌ای از کارشناسان بازار افزایش نرخ دلار در هفته‌های اخیر را سیاست نهاد پولی کشور می‌دانند. آنها می‌گویند بانک مرکزی به‌دنبال این بود که از طریق اوراق گواهی ۲۳ درصدی بانک‌ها بخشی از نقدینگی را فریز کند و به‌عبارتی پول را در بانک‌ها حبس کند تا از این طریق تقاضای ارز را کنترل کند، اما این مسئله نمی‌تواند بر کنترل نرخ ارز موثر باشد، چراکه رشد تورم بسیار بالاتر از سود سپرده‌هاست.

سخن پایانی

در سالی که گذشت نرخ تورم افزایش محسوسی یافته و بسیاری از مردم نگران کاهش قدرت خرید و حفظ سرمایه‌های خود بودند؛ بنابراین بهترین راه سرمایه‌گذاری در بازارهایی بوده که دست‌کم سپر تورمی داشته باشند؛ به‌عبارت‌دیگر ارزش سرمایه افراد را در برابر تورم حفظ کنند.

گرچه درباره تعداد و نوع بازارهای سرمایه‌گذاری یعنی بورس، مسکن، ارز، طلا و سپرده‌گذاری در بانک‌ها اختلافی وجود ندارد و همه همین بازارها را به‌عنوان هدف سرمایه‌گذاری به‌رسمیت می‌شناسند، اما درباره اینکه کدام بازار ضریب بازدهی بیشتری دارد و در شرایط کنونی سرمایه‌گذاری در کدام بازار بهتر است اختلاف‌ها بسیار است؛ آن‌هم در شرایط فعلی که بسیاری از بازارها رشد بسیار تند و سریعی را تجربه کرده‌اند و به‌اصطلاح اشباع شده‌اند و احتمال رشد چندباره آنها در مدت‌زمان کوتاه پایین است.

بنابراین باید منتظر ماند و دید باتوجه به احتمال حصول برجام و گشایش‌های سیاسی بازارهای هدف سرمایه‌گذاری چه چشم‌اندازی خواهند داشت.

افزایش فرسایش خاک در لرستان

سرپرست منابع طبیعی و آبخیزداری لرستان گفت: متاسفانه فرسایش خاک و رسوب در این استان نسبت به استان‌های دیگر بیشتر است.

به گزارش ایلنا، حسین میرزایی با بیان اینکه باید منابع طبیعی را مدیریت کنیم چراکه اثرگذار و اثرپذیر هستند، افزود: یکی از جنبه‌های حوزه‌های اداره کل منابع طبیعی مردمی‌سازی و اجتماعی‌هایی کارها و فعالیت‌های منابع طبیعی است.

سرپرست منابع طبیعی و آبخیزداری لرستان با اشاره به اینکه توسعه منابع طبیعی وجنگل کاری در حد توان تقویت شود، بیان کرد: در راستای طرح مردمی‌سازی کاشت نهال، با سازمان صمت، تفاهمنامه‌ای انجام شده تا ۱۵ میلیون اصله نهال تولید شود و منابع طبیعی استان توان تولید ۱۲ میلیون اصله نهال در سال را دارد.

وی درباره حوضه آبخیزداری با بیان اینکه لرستان به شدت نیازمند آبخیزداری و آبخوان داری دارد، بیان کرد: هم‌اکنون ۲۵ درصد لرستان شیب بالای ۴۰ درصد دارد و متاسفانه فرسایش خاک و رسوب در لرستان نسبت به استان‌های دیگر بیشتر است. سرپرست منابع طبیعی و آبخیزداری لرستان با تاکید بر اینکه فرسایش در کشور ۱۶.۷ تن در هکتار است، افزود: این در حالی است که این میزان فرسایش در لرستان ۲۵ تن در هکتار است.

میرزایی با بیان اینکه در ۱.۵ میلیون هکتار از عرصه‌های جنگلی و منابع طبیعی لرستان باید آبخیزداری انجام شود، گفت: تاکنون تنها ۶۲۰ هزار هکتار از عرصه‌های منابع طبیعی لرستان مورد آبخیزداری قرار گرفته و این امر به شدت نیاز به اعتبار دارد و البته مشارکت مردم را در اجرای طرح‌های آبخیزداری نیاز دارد.

وی بر حفظ وضع موجود منابع طبیعی و عرصه‌های جنگلی در استان تاکید کرد و افزود: در حوزه حفاظت باید حفاظت را هوشمندسازی کنیم چراکه نگاه سنتی کفایت نمی‌کند.

تالاب‌های پلدختر چشم به راه گردشگران

شهرستان پلدختر به لحاظ دارا بودن ظرفیت‌های مختلف گردشگری، آثار باستانی، موقعیت جغرافیایی، کوهستانی بودن، محل عبور رودخانه‌های فصلی با جاذبه‌ها و چشم اندازهای زیبای طبیعی از جمله شهرهای گردشگری استان لرستان محسوب می‌شود.

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

۱۳ تالاب شهرستان پلدختر، از جمله این جاذبه‌های گردشگری هستند، این تالاب‌ها ثبت شده در کنوانسیون رامسر هستند که ۵۰۰ هکتار از زمین‌های منطقه بکر و زیبای «چول»، دامنه شمالی ارتفاعات زاگرس واقع در «کبیرکوه» را به خود اختصاص داده و هر ساله محل بازدید گردشگران داخلی و خارجی هستند.

این تالاب‌ها که به تالاب‌های «ولیعصر» معروف هستند در ۷ کیلومتری جنوب شهر پلدختر واقع و از مهم‌ترین اکوسیستم آبی منطقه و لرستان به شمار می آیند که دارای نیزارهای بکر و زیبا بوده و جانوران آبزی و پرندگان متعددی را در خود جای داده‌اند.

تالاب‌ها در ایران با توجه به تنوع زیاد و قرار گرفتن کشور در مسیر مهاجرت پرندگان از نظر موقعیت جغرافیایی از اهمیت خاصی برخوردارند و در کنوانسیون رامسر این منابع خدادادی مکان‌هایی مانند مناطق پست باتلاقی، آب‌های طبیعی و لجنزارهای فصلی و دائمی را شامل می‌شوند که ممکن است به صورت راکد یا جاری باشند.

تالاب‌های پلدختر از آن دسته تالاب‌های «گودالی» با آب‌های راکد هستند که جریان آب آنها از بالا دست به سمت مرکز است و در منطقه خشکی واقع شده اند، مردم منطقه در گویش محلی خود به تالاب‌ها «گوری» می‌گویند.

از تعداد ۱۳ تالاب، دو تالاب پلدختر خشک شده و ۱۱ تالاب دیگر دارای آب راکد و فعال هستند که اطراف آنها را تنوع درختان، درختچه‌ها و نیزارها پر کرده و با محصور بودن در بین کوه‌ها چشم انداز بسیار زیبایی به خود گرفته اند.

از طرف دیگر شهرستان پلدختر در جنوبی‌ترین نقطه استان لرستان و هم مرز با استان خوزستان است که به ویژه در اواخر فصل زمستان و اوایل بهار با آب و هوای معتدل رنگ و بوی بهاری بسیار زیبا به خود می‌گیرد.

از جمله تالاب‌های پلدختر «تکانه» با عمق پنج متر و پوشیده از نی، «لفانه» با مساحت ۱۰ هکتار و شامل دو تالاب است، لفظ «لفانه» در گویش محلی لری به معنی دو قلو است که این دو تالاب به وسیله تپه‌ای از هم جدا می‌شوند و منبع تأمین آب آنها بارش‌های فصلی است.

تالاب «زردابه» با پوشش گیاهی سرخس آبزی و تالاب سیاه به عنوان کوچک‌ترین تالاب شهرستان با پوشش گیاهی نی زیستگاه پرندگان بومی مهاجر است.

تالاب «جمجمه» با نام محلی «گوری جمجمه» به معنای «جنبان» است و به دلیل متحرک بودن این نام را به خود گرفته و تالاب «کبود» با مساحت چهار هکتار زیستگاه پرندگان و پوشیده از نی است، تالاب «تاف» یک و دو با پنج هکتار وسعت زیستگاه پرندگان مهاجر و نیزارها و تالاب «گُلم سوزه» و تالاب «پیکه» از جمله تالاب‌های شهرستان پلدختر با زیستگاه پرندگان مهاجر و نیزارها هستند.

تالاب «بلمک» در هفت کیلومتری جنوب غربی پلدختر در جوار روستای «ولیعصر»، تالابی فصلی با مساحت ۱۴ هکتار بوده و بزرگ‌ترین تالاب این شهرستان محسوب می‌شود که سالانه بیش از ۱۵ گونه پرنده از پرندگان کمیاب به این تالاب و دیگر تالاب‌های شهرستان مهاجرت می‌کنند، اما متأسفانه بخش زیادی از مساحت این تالاب توسط مردم محل به زمین‌های کشاورزی تبدیل شده است.

زندگی ۴۳ گونه پرنده

علی الشتری نژاد رئیس اداره حفاظت محیط زیست پلدختر در گفت‌وگو با مهر، اظهار داشت: تالاب‌های این شهرستان بر بستر منطقه «چل» ناشی از زمین لغزش «کبیرکوه» در جنوب شهر پلدختر واقع شده اند که بر اثر لغزش «یال» شمالی «کبیر کوه» روی رودخانه «سیمره» با مسدود کردن آن ایجاد شده اند.

وی افزود: مسدود شدن رودخانه باعث نفوذ آب به شکاف‌های آب‌های زیرزمینی شده در نتیجه لایه آبدار سفره زیر زمینی در آن محدوده افزایش یافته و سطح ایستایی آب بالا رفته و به مرور زمان آب به سمت گودی‌های واقع در بستر «چل» هدایت و تالاب‌ها ایجاد شدند.

رئیس اداره حفاظت از محیط زیست پلدختر، افزود: این تالاب‌ها با تغذیه از منابع آبی دیگر تاکنون موقعیت خود را حفظ کرده و عوامل زمین شناختی موجب ایجاد این تالاب‌ها شده است.

الشتری نژاد، گفت: تالاب‌های پلدختر از سال ۱۳۷۲ به عنوان منطقه شکار و صید ممنوع معرفی و تعداد شش رسته، ۱۴ خانواده و ۴۳ گونه پرنده در این تالاب‌ها شناسایی و ثبت و به طور متوسط حدود پنج هزار فرد پرنده آبزی و کنار آبزی در آنها حضور دارند که گونه غالب آنها «چنگر» است.

گونه‌های گیاهی و جانوری پلدختر

وی افزود: پرندگان «کشیم» کوچک، «کشیم» بزرگ، «با کلان»، «حواصیل» خاکستری، «اگرت» بزرگ و کوچک، «گاوچرانک»، «حواصیل» شب، «حواصیل» زرد، «بوتیمار»، «گیلار»، «تنجه»، غاز خاکستری، اردک «اره ای»، اردک «سرسبز»، اردک «سرخابی»، اردک «تاجدار»، اردک «سیاه کاکل»، «چنگر نوک سرخ»، «چنگراور آسیایی»، «فیلوش»، «آنقوت»، «چوب پا»، «کاکایی»، «دیدومک» و «سلیم‌ها» از عمده پرندگان آبزی و کنار آبزی تالاب‌های پلدختر بوده که دارای اهمیت ملی و بین المللی هستند.

رئیس اداره حفاظت از محیط زیست پلدختر، یادآور شد: «نی»، «زنبق»، «سازو»، «بید»، «جگن اوریارسلام»، «سوروف»، «سرخس آبی»، «سه کوله خاص»، «شبدر آبی»، «علف هفت بند»، «گوشاب شناور» و گیاهان غوطه ور در آب شامل «سراتونیلوم»، «میریوفیلوم» و «جلبک سبز» از جمله گونه‌های علف تالاب‌های پلدختر هستند.

الشتری نژاد، افزود: درختان و گیاهان کنار آبزی تالاب‌های پلدختر ازجمله کنار، کنارک، بادام کوهی، بادامک، گون، یونجه، علف گندمی، علف بافی، ماشک و اپرس هستند.

وی گفت: نی یکی دیگر از پوشش‌های پیرامون این تالاب‌ها است که محلی برای استراحت پرندگان، لانه گزینی و زاد آوری و آشیانه آنها است و از لحاظ ایجاد امنیت و جذب و انباشت کربن جو نیز اهمیت دارند.

رئیس اداره حفاظت از محیط زیست پلدختر، افزود: گونه‌های جانوری دیگری مثل گرگ، شغال، روباه، کفتار، خرگوش، گراز، «خدنگ»، «خارپشت» ایرانی، «تشی»، خفاش لب کوتاه، «شنگ» و جوندگان مثل موش صحرایی خزندگان مثل انواع مارها، مارمولک، «آگاماها»، لاکپشت ها و «جکوها» و نیز دوزیستان مثل وزغ و قورباغه و آبزیانی نظیر کپور ماهی، مارماهی، «پلانکتون‌ها»، «فتیو پلانکتونها»، «بنتوزها»، در تالاب‌های پلدختر زیست کرده یا تحت تأثیر این زیستگاه و دارای ارتباط اکولوژیکی و رابطه متقابل هستند.

> تالاب‌های «ولیعصر» در هفت کیلومتری جنوب شهر پلدختر واقع شده‌اند و از مهم‌ترین اکوسیستم آبی منطقه و لرستان به شمار می‌آیند

تصرف اراضی ملی برای سودجویان هزینه‌بر شود

رئیس کل دادگستری استان مرکزی با تاکید بر اینکه تصرف اراضی ملی و منابع‌طبیعی این استان باید برای متصرفان و سودجویان هزینه‌بر شود، گفت: افراد هرگونه انتفاعی که از اراضی ملی و منابع‌طبیعی برده‌اند، باید توسط مسئولان محاسبه و به بیت‌المال بازگردانده شود و تنها نباید به رفع تصرف اراضی ملی اکتفا کرد.

به گزارش ایلنا، سید عبدالمهدی موسوی در جلسه شورای حفظ حقوق بیت‌المال استان مرکزی، افزود: استفاده از فناوری‌های جدید، امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری برای جلوگیری از تخریب و تصرف اراضی ملی و منابع‌طبیعی استان، امری ضروری است. وی ادامه به موضوع اجرای احکام در حوزه منابع طبیعی و آبخیزداری اشاره داشته و ادامه داد: نیاز است آسیب‌شناسی جدی بر احکامی که اجرایی نشده صورت گیرد تا مشخص شود مشکل اجرای این قوانین چه میزان به‌دست مدیران قابل حل‌وفصل است. رئیس کل دادگستری استان مرکزی اظهار کرد: ۱۲ هزار و ۶۰۰ مورد طرح آبخیزداری برای کنترل روان‌آب‌های سطحی و تغزیه سفره‌های زیرزمینی در استان مرکزی اجرایی شده است.

اما وجود برخی لایه‌های غیرقابل نفوذ در بعضی از این طرح‌ها، موجب کاهش میزان نفوذپذیری آب در آنها شده است. موسوی در این رابطه و با تاکید بر ضرورت اجرای طرح‌های منابع‌طبیعی و آبخیزداری برای حفظ حقوق بیت‌المال، تصریح کرد: نیاز است با انجام عملیات اجرایی و لایروبی طرح‌های آبخیزداری، زمینه افزایش نفوذپذیری و تغذیه سفره زیرزمینی در این طرح‌ها فراهم شود. وی درباره اجرای طرح کاداستر در اراضی ملی و کشاورزی، بیان کرد: اجرای طرح کاداستر در اراضی ملی و کشاورزی با هدف تثبیت مالکیت این اراضی در حال انجام است و با اجرای این طرح، از تجزیه بیشتر اراضی کشاورزی جلوگیری می‌شود. رئیس کل دادگستری استان مرکزی تأکید کرد: با توجه به بارندگی‌های اخیر و امکان کشت دیم در برخی از اراضی طبیعی و ملی استان مرکزی، نیاز است با انجام رصد و پایش مناسب، از تصرف و تخریب اراضی ملی و طبیعی استان جلوگیری کرد. موسوی بیان کرد: با توجه به بارندگی‌های سال آبی جاری و افزایش پوشش گیاهی اراضی ملی و طبیعی، اطفای حریق احتمالی این اراضی مسئله مهمی است و باید با انجام اقدامات فرهنگی، از بروز آتش‌سوزی در مراتع استان جلوگیری شود. مدیر کل منابع‌طبیعی و آبخیزداری استان مرکزی نیز در این جلسه گفت: تجربه نشان داده که آتش‌سوزی مراتع از اواخر اردیبهشت آغاز می‌شود و برای جلوگیری از این آسیب، مراتع مناطق حساس شناسایی و نقشه بحرانی اراضی طبیعی استان مرکزی تهیه شده است. عبدالحسین محمدی با بیان اینکه ۳۲ هزار همیار طبیعت در استان مرکزی وجود دارد که زمینه حضور آنان در مناطق حساس فراهم است، افزود: منابع‌طبیعی یک دستگاه حاکمیتی است، اما از نظر تجهیزات ضعیف بوده و ماشین آلات این اداره کل نیز از رده خارج است. وی به وضعیت و وسعت عرصه‌های منابع‌طبیعی استان مرکزی اشاره داشته و ادامه داد: استان مرکزی با ۲۹ هزار و ۵۳۰ کیلومتر مربع وسعت، ۱.۸۲ درصد از مساحت کشور را به خود اختصاص داده که ۷۰ درصد آن را عرصه‌های منابع‌طبیعی تشکیل می‌دهند.

راه‌اندازی پویش «نه به چهارشنبه‌سوری خطرناک»

سرپرست سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهرداری اراک گفت: با هدف پیشگیری از حوادث تلخ و ترویج فرهنگ شادابی در کانون گرم خانواده، پویش «نه به چهارشنبه‌سوری خطرناک» در اراک برای پنجمین سال متوالی راه‌اندازی شد و امید است همه مردم به این پویش بپیوندند.

به گزارش ایلنا، آتش‌پاد سوم محسن فضلی افزود: اجرای پویش «نه به چهارشنبه‌سوری خطرناک» توسط سازمان آتش‌نشانی و پیوستن شهروندان به این پویش، گامی برای حفظ سلامتی مردم است و امید است شهروندان اراکی نقش پررنگی در این پویش داشته باشند تا چهارشنبه پایان سال، با آرامش و بدون آتش‌بازی و موادمحترقه خطرناک سپری شود. وی ادامه داد: تجربه سال‌های گذشته نشان داده که راه‌اندازی این پویش کمک شایانی در راستای جلوگیری از رفتارهای حادثه‌ساز در شب چهارشنبه پایان سال دارد و این اقدام فرهنگی و آموزشی با رویکرد ترویجی، مسیری برای پاسداشت فرهنگ اصیل ایرانی و پرهیز از رفتارهای خطرساز است. سرپرست سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهرداری اراک اظهارکرد: در این پویش از شهروندان انتظار می‌رود تا در فضای مجازی پیمان ببندند تا از مواد محترقه خطرناک استفاده نکنند و شب چهارشنبه پایان سال را در کنار افراد خانواده باشند. آتش‌پاد سوم فضلی تصریح کرد: بر اساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته، هر ایستگاه آتش‌نشانی مدارس منطقه خود را تحت پوشش قرار می‌دهد و تمامی تلاش‌ها به کار گرفته شده تا با استفاده از ظرفیت فضای مجازی و نصب بنرهای هشدار دهنده در سطح شهر، آموزش‌های لازم و خاص به شهروندان ارائه شود و آگاهی بخشی مناسب صورت گیرد. وی بیان کرد: نقش والدین در کاهش حوادث و رفتارهای پرخطر فرزندان بسیار موثر است و باید والدین در روزهای پایان سال، مراقبت بیشتری نسبت به فرزندان خود داشته باشند و آنها را از خطرات استفاده از مواد آتش‌زا آگاه کنند. سرپرست سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهرداری اراک تأکید کرد: با فروکش کردن ویروس کرونا و بازگشایی مدارس، کارشناسان آموزشی این سازمان در امسال با حضور در مدارس، هشدارهای لازم در خصوص مخاطرات ناشی از حوادث شب چهارشنبه آخر سال را به دانش‌آموزان گوشزد می‌کنند. آتش‌پاد سوم فضلی ابرازکرد: نیروهای سازمان آتش‌نشانی اراک در شب چهارشنبه پایان سال از آماده‌باش کامل برخوردار خواهند بود. در این راستا بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده، علاوه بر آماده‌باش ۱۱ ایستگاه آتش‌نشانی در این شب، چند تیم ویژه با ۰۵۲ نفر از آتش‌نشانان و ۵۳ دستگاه خودروی سبک و سنگین آتش‌نشانی برای سه‌شنبه پایان سال، در نقاط مختلف حضور دارند.

وی اضافه کرد: برای تأمین ایمنی شهروندان و همیاری با آنان در شب چهارشنبه پایان سال، ناوگان خودرویی و آتش‌نشانان در نقاط مختلف سطح شهر اراک از ساعت ۵۱ روز سه‌شنبه ۳۲ اسفندماه تا پایان این آیین آماده خدمت‌رسانی است و مدیران عملیاتی آتش‌نشانی نیز با خودروهای سازمانی به صورت مستمر در خیابان‌ها و معابر، گشت‌زنی دارند.

سرپرست سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهرداری اراک همچنین گفت: متأسفانه ساخت ترقه‌های دست‌ساز توسط نوجوانان و جوانان، هرساله حادثه‌ساز بوده و در روزهای گذشته نیز در یک حادثه، بر اثر انفجار ترقه‌ای دست‌ساز، نوجوانی به همراه مادرش دچار مصدومیت و راهی بیمارستان شدند.

آتش‌پاد سوم فضلی افزود: برای جلوگیری از بروز حوادث چهارشنبه آخر، از یک ماه گذشته مکاتباتی با اتاق اصناف و اتحادیه‌های خاص مانند صنف رنگ‌فروشی صورت گرفته تا از فروش تجهیزات موردنیاز ساخت ترقه دست‌ساز، خودداری کنند.

وی ادامه داد: از عموم شهروندان خواسته می‌شود تا ضمن رعایت نکات ایمنی، در هنگام بروز هرگونه حادثه، با حفظ خونسردی خود، مراتب را به سامانه ۵۲۱ و یا نیروهای آتش‌نشانی مستقر در سطح شهر اطلاع دهند و در صورت مشاهده خودروهای آتش‌نشانی هنگام اعزام به مأموریت، مسیر را برای تردد این خودروها باز نگه دارند.

گزارش خبری

گردشگری گلستان در جا می‌زند

توقف طرح گردشگری آشوراده، باوجود حداکثر نرمش مدیران ارشد گلستان برابر برخی رویکردهای غلط در قبال این جزیره، مصداق کوتاهی در اجرای دستور رئیس‌جمهوری برای رونق گردشگری است.

ساحل نشینان گلستان سال‌ها است که چشم‌انتظار اجرای گردشگری در تنها جزیره ایرانی دریای خزر هستند تا بتوانند در کنار حضور گردشگران و مسافران به این جزیره، به کسب‌وکار خود در بخش‌های مختلف رونق دهند.

از سال ۱۳۹۵ اجرای طرح گردشگری در جزیره آشوراده در دستور کار مدیران گلستان قرار گرفت و بر اساس طرح اولیه قرار بود این موضوع در عرصه‌ای به مساحت ۳۸۰ هکتار اجرا شود اما دغدغه‌های محیط زیستی سبب شد تا عرصه منظور شده برای این طرح ابتدا به ۳۸ و در ادامه به ۲۲ هکتار کاهش یابد. باوجودآنکه از ابتدای طرح این موضوع، همگان بر رعایت ملزومات زیست‌محیطی این پروژه تاکید کردند اما بنا به دلایل نامعلومی این پروژه به سرانجام نرسیده است.

وعده‌های بی‌سرانجام

ظرفیت‌های بکر و چشم‌اندازهای بدیع جزیره آشوراده بر کسی پوشیده نیست و مخالفان و موافقان پروژه گردشگری آشوراده بر این موضوع اتفاق نظر دارند و هر دو طیف بر این باور هستند که راه‌اندازی بومگردی در این منطقه می تواند پیشرانی برای توسعه و پیشرفت شهرهای ساحلی و حتی کل استان گلستان باشد. مدیران اجرایی و نمایندگان ادوار مختلف مجلس شورای اسلامی، بارها و بارها پشت تریبون رفته‌اند و خبر از نهایی شدن طرح گردشگری آشوراده داده‌اند اما در گام اجرا و در دقیقه ۹۰ این پروژه متوقف شد، گاهی انقضای اعتبار مجوز مطرح می‌شود و گاهی همخوان نبودن مجوز صادره به عملیات اجرایی پیش‌بینی شده! این اتفاقات، بارها و بارها تکرار شد تا اینکه در شانزدهمین سفر استانی رئیس دولت سیزدهم در اسفندماه سال گذشته، وی پا در جزیره آشوراده نهاد و دوساعتی در این منطقه پای حرف مدیران و کارشناسان گردشگری، محیط‌زیست، راه و شهرسازی و نمایندگان مجلس و مدیران ارشد گلستان نشست. رئیس‌جمهوری در بازدید از آشوراده گفت: تا چه زمانی باید معطل بمانیم و در پیچ‌وخم دستگاه‌های اداری این نعمت الهی راکد و بلااستفاده بماند، باید هر چه سریع‌تر روی زمین شاهد اتفاقات اجرایی باشیم. آیت الله سید ابراهیم رئیسی ادامه داد: در چندساعتی که در جزیره آشوراده بودم، هیچ مطلبی که بتوان برای مخالفت با طرح گردشگری به آن استناد کرد شنیده نشد؛ حرف محیط‌زیست را هم گوش کردم محیط‌زیست حرفی ندارد، توقف این طرح دلیل می‌خواهد نمی‌توان این سرمایه بزرگ را متوقف کرد، گردشگری اشتغال و تولید از راهبردهای دولت است.

پروژه متوقف شد

اما مدیرکل حفاظت محیط‌زیست مازندران نیز در گفت‌وگو با مهر گفت: با توجه به اینکه مجریان پروژه گردشگری برای عملیات عمرانی در عرصه ۲۲ هکتاری هیچ‌گونه مجوزی را ارائه نداده‌اند این فعالیت‌ها توسط محیط‌زیست متوقف‌شده است.

عطاالله کاویان افزود: اجرای هرگونه پروژه عمرانی و گردشگری در مناطق چهارگانه محیط‌زیست مستلزم اخذ مجوزهای قانونی از سازمان حفاظت محیط‌زیست است و در خصوص پروژه بوم گردی جزیره آشوراده هم، این موضوع صدق می کند. نماینده مردم گرگان و آق قلا در مجلس شورای اسلامی هم به خبرنگاران گفت: باید نظام مسائل مشکلات حوزه گردشگری دسته‌بندی شود، برخی قوانین مزاحم و برخی کم اثر هستند، باید این دغدغه‌ها احصا و برای آن چاره‌جویی و علاج بخشی شود. غلامرضا منتظری افزود: ما منطقه‌ای به نام آشوراده داریم ولی هیچ استفاده‌ای از آن نمی‌شود. کل استان گلستان هیچ‌چیزی حتی کشاورزی نمی‌خواهد اگر تنها به صنعت گردشگری آن بپردازیم. استاندار گلستان نیز با تاکید بر حمایت از بوم گردی‌ها و سرمایه‌گذاران بخش گردشگری گفت: امروز صنعت گردشگری به‌عنوان یکی از منابع درآمدی کشورهای دنیا محسوب می‌شود و رونق اقتصادی در صنعت گردشگری بسیار چشمگیر و قابل توجه است. استاندار گلستان همچنین تاکید کرد: در اجرای طرح گردشگری در مناطق حساس زیست محیطی، حفظ و صیانت از ذخایر ارزشمند حیات وحش و زیستگاه بکر منطقه مورد تاکید است و نمی‌خواهیم برای دستیابی به توسعه، محیط‌زیست را فدا کنیم.

سه‌شنبه
۲۳ اسفند ۱۴۰۱- ۲۱ شعبان ۱۴۴۴ - ۱۴ مارس ۲۰۲۳- شماره ۲۲۸۷-پیاپی۳۶۰۵

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

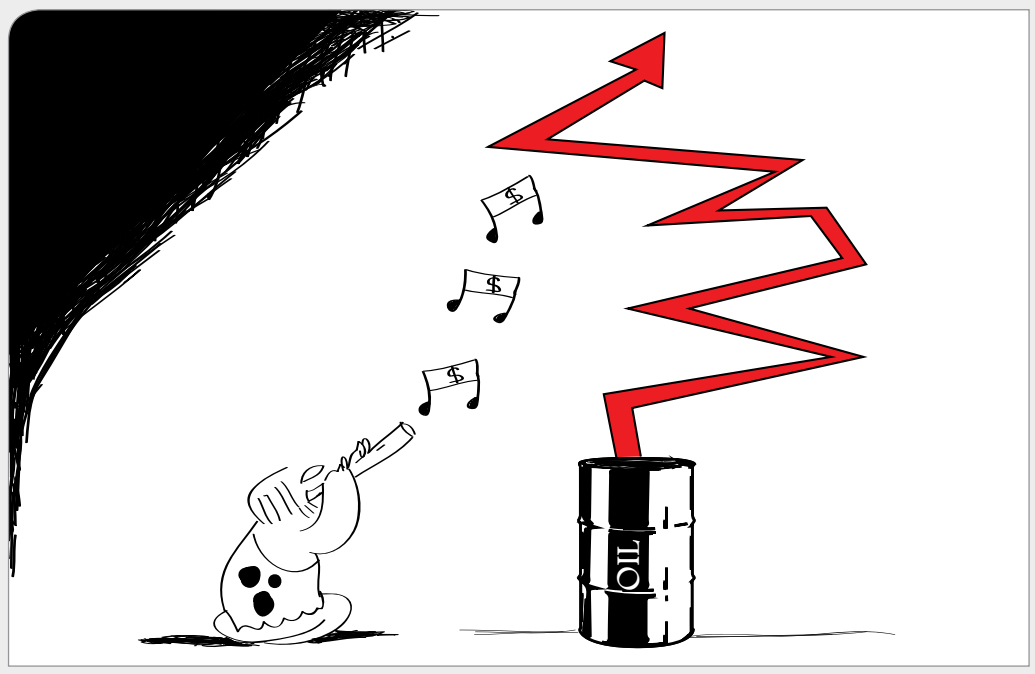
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام‌فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

خطر همه‌گیری دوباره بیماری با سفرهای نوروزی

جولان کرونا ادامه دارد

باوجود فروکش کردن التهاب کرونا در ماه‌های گذشته، همچنان خطر شیوع پیک‌های جدید این ویروس وجود دارد. این ویروس همچنان در دنیا نیز می‌تازد و قربانیان تازه‌ای می‌گیرد. با توجه به آنکه در آستانه سال جدید قرار داریم، خطر شیوع دوباره این ویروس در مسافرت‌های نوروزی بیش از قبل احساس می‌شود. بر همین اساس نیز از مسافران انتظار می‌رود ضمن توجه به نکات بهداشتی، به‌سلامتی خود و خانواده‌هایشان توجه کنند. بدون تردید برای جلوگیری از هر نوع مشکلی تکمیل واکسیناسیون و استفاده از ماسک جزو ضروریات است.

آمار جهانی کرونا

بنابر جدیدترین آمار جهانی کرونا، مجموع مبتلایان به بیماری کووید-۱۹ در دنیا تاکنون به ۶۸۱ میلیون و ۴۸۵ هزار و ۳۳۳ نفر رسیده و مرگ ۶ میلیون و ۸۱۱ هزار و ۷۲۹ بیمار نیز تأییدشده است. به گزارش ایسنا، بر اساس آمار رسمی ارائه‌شده در جدول جهانی "ورلدامتر"، طی شبانه‌روز گذشته کرونا در جهان جان ۳۱۷ بیمار را گرفته و ۶۶ هزار و ۵۱۰ ابتلای جدید نیز در همین بازه زمانی ثبت‌شده است. به‌علاوه ژاپن با ثبت ۱۱۸ فوتی، بیشترین تعداد مرگ‌های روزانه کرونایی و روسیه نیز با ثبت بیش از ۱۲ هزار ابتلای جدید، بالاترین رقم مبتلایان روزانه را در ۲۴ ساعت گذشته گزارش کرده‌اند.

تفاوت‌های آلرژی فصلی با کرونا

با شروع فصل بهار آلرژی نیز افزایش می‌یابد، چنانچه تفاوت میان آلرژی و کرونا به‌خوبی روشن شود، تأثیر بسزایی بر جلوگیری از همه‌گیری این ویروس دارد. سید علیرضا مهدویانی فوق تخصص آسم و آلرژی، آلرژی بهاره یا رینیت آلرژیک را یک بیماری التهابی شایع مخاط بینی عنوان کرد و افزود: این مسئله با عطسه‌های مکرر، خارش، آبریزش بینی و احتقان بینی مشخص می‌شود.

به گفته وی، اغلب از رینیت آلرژیک به‌عنوان یک مشکل فصلی یا آلرژی بهاره نام‌برده می‌شود اما این بیماری می‌تواند با التهاب پایدار مخاط بینی و التهاب عفونی نظیر سرماخوردگی یا سینوزیت همراه شود، بنابراین افراد دارای آلرژی بینی مشکلات بیشتری با سرماخوردگی ویروسی دارند. وی، رینیت آلرژیک را به دو نوع فصلی و سالپا طبقه‌بندی کرد و گفت: در آب‌وهوای معتدل، گرده گیاهان مسئول رینیت آلرژیک فصلی هستند. به گفته این فوق تخصص آسم و آلرژی، گرده درختان در فصل بهار، گرده چمن‌ها در ابتدای تابستان، گرده علف‌های هرز در انتهای تابستان و اوایل پاییز به‌عنوان آلرژن‌های خارج از محیط منزل مسئول ایجاد علایم آلرژی در این بیماران هستند.

مهدویانی خاطرنشان کرد: رینیت آلرژی سالپا اغلب در اثر آلرژن‌های داخل محیط منزل نظیر مایت، (هیره) پشم و پر حیوانات خانگی مثل سگ، گربه و سوسک ایجاد می‌شود.

وی تظاهرات کلینیکی این بیماری را شامل شکایاتی نظیر احتقان بینی، خارش، عطسه، آبریزش از بینی ذکر کرد که گاهی با خارش و اشک ریزش چشم همراه می‌شود و هنگامی که فرد در معرض آلرژن‌های مسئول قرار گیرد، این شکایات افزایش می‌یابد. این بیماری با سایر بیماری‌های التهابی غشای مخاط تنفسی مانند آسم، سینوزیت، اوتیت مدیا (عفونت گوش میانی) ارتباط تنگاتنگی دارد. وی درمان آلرژی بینی را بر ۳ اصل پیشگیری از تماس با آلرژن‌ها، درمان دارویی (فارماکوتراپی) و در نظر قرار دادن حساسیت‌زدایی (ایمونو تراپی، واکسن‌های آلرژی) استوار دانست. این فوق تخصص آسم و آلرژی اقدامات اختصاصی در راستای تماس کمتر با آلرژن‌های خارج و داخل محیط خانه را باعث کاهش ریسک حساسیت و علایم آلرژیک در فرد برشمرد.

به گفته وی، تنها اقدام مؤثر برای اجتناب از آلرژن‌های حیوانات (سگ و گربه) دور کردن آنها از خانه است. اجتناب از گرده گیاهان و قارچ‌ها نیز با قرار گرفتن در محیط‌های دارای دستگاه‌های تهویه هوا امکان‌پذیر است. مهدویانی استفاده از پوشش‌های ضد آلرژی بر روی بالش‌ها را باعث کاهش تماس با مایت‌ها دانست و تاکید کرد که ملحفه تشک و پوشش بستر خواب فرد مبتلا به آلرژی نیز باید هر هفته با آب داغ شسته شود.

وی در بخش دیگری از سخنان خود، اظهار کرد: در بیماری کرونا یا COVID-۱۹ علاوه بر تب، سرفه، بدن درد و ضعف عمومی، شاهد بروز علایمی نظیر آبریزش بینی، گرفتی و احتقان بینی و گلودرد در بیمار هستیم. بنابراین با توجه به پاندمی فعلی بیماری کرونا و ملاحظات اپیدمیولوژیک، وجود این علایم درحال‌حاضر در هر فردی بیماری کرونا تلقی می‌شود.

به گفته وی، حداقل کار در مورد این بیماران (البته در موارد خفیف) رعایت موارد توصیه‌شده نظیر درمان علامتی، استراحت، تغذیه مناسب، مصرف مایعات و رعایت اصل جداسازی حداقل به مدت دو هفته است. وی، سابقه وجود آلرژی بهاره در فرد مبتلا را یکی از عوامل افتراق آن از کرونا برشمرد و گفت: در آلرژی بهاره یا رینیت آلرژیک نیز علایم آبریزش از بینی، احتقان بینی و گاها سرفه و سردرد وجود دارد، افراد مبتلا به آلرژی بهاره اغلب دارای سابقه این علائم در سال‌های گذشته یا حداقل ماه‌های گذشته بوده‌اند؛ درحالی‌که در بیماری کرونا این علائم به‌صورت ناگهانی اتفاق می‌افتد و دارای سابقه این علایم در سال‌های قبل نبوده‌اند.

وی افزود: علاوه بر این در آلرژی بهاره یا رینیت آلرژیک معمولاً تب، بدن درد، ضعف و بی‌اشتهایی وجود ندارد؛ درحالی‌که کرونا اغلب همراه با این علایم و بعضاً همراه با کاهش یا فقدان حس بویایی است.

این فوق تخصص آسم و آلرژی؛ وجود درگیری چشمی به‌صورت خارش، اشک ریزش و قرمزی ملتحمه را ویژه بیماری آلرژی بهاره دانست که در بیماری کرونا این موارد کمتر دیده می‌شود. وجود تب و سرفه جزو شایع‌ترین شکایات در بیماری کرونا است که در آلرژی فصلی وجود نداشته یا کمتر وجود دارد؛ درحالی‌که خارش بینی و چشم از شکایات کلیدی برای تشخیص رینیت آلرژیک و افتراق آن از بیماری کرونا است.

مقابله با بیماری‌های تنفسی ضروری است

معاون فنی مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت ضمن تشریح مهم‌ترین نکات برای داشتن یک سفر ایمن در نوروز ۱۴۰۲، تاکید کرد: در صورت سفر با وسایل نقلیه عمومی، مقابله با بیماری‌های تنفسی و کرونا ضروری است و در این راستا تکمیل واکسیناسیون و استفاده از ماسک جزو ضروریات است. محسن فرهادی با تاکید بر لزوم رعایت نکات بهداشتی و ایمنی در سفرهای نوروزی، گفت: افراد یا با وسیله نقلیه عمومی و یا با وسیله نقلیه شخصی اقدام به سفر می‌کنند. اگر افراد قصد سفر با وسایل نقلیه عمومی را دارند، رعایت بهداشت به‌ویژه مقابله با بیماری‌های تنفسی و کرونا ضروری است. در این راستا تکمیل واکسیناسیون و استفاده از ماسک در وسایل نقلیه عمومی جزو ضروریات است. وی با اشاره به اینکه هنگام مصرف غذا هنگام سفر باید دقت کافی صورت گیرد، اظهار کرد: باید از تهیه غذا از رستوران‌های بین‌راهی بدون نام و نشان پرهیز کرد. اگر قرار است غذایی بخورید به سراغ رستوران‌های شناخته‌شده که دارای پروانه کسب هم هستند، بروید. وی افزود: درصورتی‌که قرار است از غذایی که خودتان طبخ کرده‌اید، استفاده کنید با توجه به گرم شدن هوا، غذا را به مدت زیاد به شکل پخته در فضای باز نگهداری نکنید، اگر فکر می‌کنید فاصله طبخ غذا تا زمان مصرف آن بیش از دو ساعت است، حتماً آن را در دمای یخچال نگهداری کنید و هنگام مصرف آن را به‌خوبی گرم‌کنید تا با افزایش بار میکروبی غذا، بیماری رخ ندهد.

معاون فنی مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت ادامه داد: از آب شبکه آب‌رسانی که تحت کنترل شرکت آب و فاضلاب شهری و روستایی است، استفاده کنید و در غیر این صورت اگر از سلامت آب مطمئن نیستید حتماً از آب بسته‌بندی‌شده استفاده کنید. وی با تاکید بر لزوم مصرف یخ بهداشتی، تصریح کرد: با گرم شدن هوا اگر قصد مصرف یخ داشتید، حتماً دقت کنید که یخ به روش بهداشتی تهیه‌شده باشد. هیچ‌کدام از یخ‌های قالبی که در دکه‌های بین‌راهی فروخته می‌شود، قابلیت آشامیدن ندارند و باید به شکل غیرمستقیم استفاده شوند؛ به این صورت که بطری آب یا سایر نوشیدنی‌ها را کنار این یخ‌ها قرار دهید تا خنک شوند. اگر قرار است یخ را مستقیم مصرف کنید باید یخی تهیه کنید که از آب شرب تهیه‌شده باشد.

سخن پایانی

حالا چند توصیه برای جلوگیری از بروز مشکلات بیشتر؛

زمانی که تصمیم به گذران اوقات فراغت در تفرجگاه‌ها و فضاهای سبز می‌گیرید به‌هیچ‌عنوان زباله‌های خود را در فضای باز رها نکنید؛ پراکندگی زباله یعنی ازدیاد حشرات و جوندگان که می‌تواند سبب ایجاد و انتقال بیماری‌های واگیردار شود. رعایت بهداشت فردی از جمله شست‌وشوی دست از تاکیدات ویژه است که از این طریق بتوان از بروزی بیماری‌های احتمالی جلوگیری کرد. درصورتی‌که آب در دسترس نبود استفاده از مواد ضدعفونی‌کننده بر پایه الکل می‌تواند نیاز فوری را برطرف کند، اما بعدا در نخستین فرصت باید اقدام به شست‌وشوی دست‌ها کنید.

تحلیل روز

قابل‌توجه کشاورزان

فعالان حوزه کشاورزی استحضار داشته باشند که رشد بخش کشاورزی از منفی ۳ درصد در تابستان، به منفی ۷.۹ درصد در پاییز رسیده است.

رشد بخش کشاورزی از ابتدای امسال روندی نزولی داشته، به‌طوری‌که در ۹ ماه ابتدای سال ۱۴۰۱، درمجموع با رشد منفی ۴.۳ درصدی روبه‌رو شده است.

از طرفی آمارها نشان می‌دهد که علاوه بر کاهش رشد، سهم این بخش از تولید ناخالص داخلی نیز کاهش‌یافته و از ۸.۲ در پاییز ۱۴۰۰ به ۷.۴ در پاییز امسال رسیده است. برای سرمایه‌گذاری در این بخش آمار فوق برای هر فعال اقتصادی در این حوزه آمار گران‌بهایی است.

سیمانی‌ها بخوانند

تولیدکنندگان سیمان کشور به فضای بهبود روابط سیاسی و به‌تبع آن روابط تجاری با عربستان به‌عنوان یک فرصت استثنایی بنگرند.

سیمان از دسته کالاهایی است که به دلیل اختلاف نرخ فراوان و از سویی پروژه‌های عمرانی بسیار گسترده در عربستان می‌تواند از حاشیه سود بسیار بالایی برخوردار باشد.

عربستان پرمصرف‌ترین همسایه سیمانی ایران است و رشد مصرف این محصول تا سال ۲۰۳۰ بیش از دو برابر خواهد شد. بنابراین از تولیدکنندگان و تجار محصولات سیمانی انتظار می‌رود این بازار را جدی بگیرند.

قابل‌توجه فعالان بازار خودرو

یکی دیگر از خبرهای نسبتاً مهم مرتبط با سفر رئیس‌جمهوری به چین مرتبط با بازار خودرو است. از قرار معلوم گشایش‌هایی در خصوص منابع ارزی ایران در چین رخداده و بانک مرکزی علاوه بر استفاده از منابع ارزی خود در عراق، استفاده از منابع ارزی در چین را نیز آغاز کرده و موافقت شده است که بخشی از تأمین ارز واردات خودرو از این طریق انجام شود.

واردات خودرو مطابق قانون بودجه سال آینده حداقل به یک میلیارد یورو ارز نیاز دارد که مطابق این توافق در دست اقدام است و می‌تواند موضوع واردات خودرو در سال آینده را محقق کند.

فعالان بازار خودرو لازم است این متغیر مهم را در کنار حداقل ۱۰ متغیر دیگر تاثیرگذار بر نرخ و نوع خودروهای سال آینده در نظر بگیرند و آن‌را جدی بگیرند.

زمان درمان بیماری ارزی است

شرایط به وجود آمده در نرخ ارز در کشور اقتضا می‌کند دولت به‌سرعت دست بکار شده و سیاست‌گذاری بیمار ارزی به‌خصوص درزمینه چند نرخی را درمان کند.

این رویه می‌تواند آینده بازار را برای فعالان اقتصادی با ثبات و قابل پیش‌بینی کند تا از شدت نوسانات غیرمنتظره و پاندولی شاخص ارزی بکاهد.

هرچند هزاران هزار میلیارد تومان رانت در همین چند نرخی بودن است، بااین‌وجود سود چند نرخی به‌مراتب اولویت بیشتری نسبت به درمان بیماری ارزی در کشور دارد.

هوشمندانه تجارت کنیم.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

هشدار

چشم‌هایی که سال نو را نمی‌بینند

مراسم چهارشنبه‌سوری گاهی با حوادثی همراه است و دراین‌بین، بیشترین آسیب‌ها به سمت چشم‌ها نشانه می‌رود و باعث می‌شود برخی از هم‌وطنان؛ نتوانند آمدن بهار و سال نو را ببینند.

به گزارش مهر یکی از شایع‌ترین آسیب‌های حوادث چهارشنبه‌سوری، آسیب چشم است. زیرا، انفجار مواد محترقه خطرناک و خرده‌های اکلیل و سرنج، سلامت چشم‌ها را تهدید می‌کند. در همین حال، آسیب‌های چشمی با خطر نابینا شدن همراه است.

مهدیه عظیمی‌زاده جراح چشم و فوق تخصص شبکیه گفت: در حوادث چهارشنبه‌سوری، همه قسمت‌های چشم درگیر می‌شود، اما یکی از قسمت‌های برگشت‌ناپذیر؛ آسیب‌های شبکیه است.

وی با اشاره به خطرات ناشی از انفجار مواد محترقه که باعث تخریب عصب چشم می‌شود، افزود: بعضاً شدت ضربه به چشم باعث می‌شود فیبرهای عصبی را از دست بدهیم و دید فرد برگشت‌ناپذیر شود. این فوق تخصص شبکیه تاکید کرد: وقتی شبکیه دچار آسیب می‌شود، حتی بعد از جراحی هم دید اولیه فرد بازنمی‌گردد از همین رو، باید مراقب چشم‌های خود باشیم.

عظیمی‌زاده ادامه داد: میزان برگشت دید فرد بعد از آسیب شبکیه، بستگی به میزان آسیب متفاوت است؛ اما در بهترین شرایط هم بیشتر از ۶۰ تا ۷۰ درصد دید فرد بازنمی‌گردد. وی تاکید کرد: حتی اگر پیوند هم انجام شود، دید کامل بازنخواهد گشت.

عظیمی‌زاده، از شبکیه به‌عنوان موتورخانه چشم نام برد و گفت: اگر شبکیه آسیب ببیند، مثل این است که مرکز فرماندهی بینایی از بین می‌رود. این جراح چشم افزود: آسیب شبکیه در کودکان با عارضه‌های بیشتری نسبت به افراد بالغ همراه است، چون بافت‌های چشم هنوز از استحکام لازم برخوردار نشده‌اند.

وی در خصوص روش‌های درمان آسیب شبکیه نیز گفت: اگر پارگی شبکیه به‌صورت جزئی باشد، می‌توان با لیزرهای محدودکننده جلوی آسیب را گرفت. اما در مواقعی که عصب چشم به‌طورکلی از بین برود، جراحی هم هیچ تأثیری نخواهد داشت.

در همین حال، محمود جبارونده فوق تخصص قرنیه و رئیس انجمن چشم‌پزشکی ایران اظهار کرد: بیشتر افرادی که در حوادث چهارشنبه‌سوری مصدوم می‌شوند، تماشاچیان و عابران پیاده هستند.

وی با توصیه اکید به هم‌وطنان برای اینکه از ترددهای غیرضروری در چهارشنبه آخر سال خودداری کنند، تصریح کرد: بهتر است در شب چهارشنبه آخر سال در خانه بمانیم و اگر در خودرو هستیم، حتماً شیشه‌ها را ببندیم.

رئیس بیمارستان فوق تخصصی چشم آفتاب، در ادامه به افرادی که از ناحیه چشم آسیب می‌بینند، توصیه کرد از شستن چشم‌ها خودداری کرده و هرگز از قطره چشمی استفاده نکنند و در اسرع وقت به مرکز چشم‌پزشکی مراجعه کنند. جبارونده ادامه داد: اقدامات خودسرانه مثل قطره ریختن و مالیدن چشم‌ها باعث سوراخ شدن قرنیه شده و محتویات داخل چشم بیرون بریزد و درمان را بدتر کند.

وی با اشاره به آسیب قرنیه در مصدومیت‌های چشمی، گفت: گاهی پارگی قرنیه را می‌توان بخیه زد که البته باعث ایجاد آستیگمات در اطراف قرنیه می‌شود.

این فوق تخصص قرنیه ادامه داد: گاهی اوقات پارگی قرنیه ممکن است به عنبیه، لنز داخل چشمی و حتی شبکیه آسیب بزند و بینایی فرد را تحت‌الشعاع قرار دهد. وی افزود: بهترین عمل جراحی بر روی قرنیه آسیب‌دیده نیز، ۴۰ تا ۵۰ درصد افت بینایی به دنبال دارد. جبارونده گفت: درمان آسیب‌های چشمی نیازمند جراحی است و بعضاً تا ۴ عمل ممکن است انجام شود.

سهیلا میرزاپور مترون بیمارستان فوق تخصصی چشم اظهار کرد: بیشتر مصدومیت‌های حوادث چهارشنبه‌سوری، چشمی و سوختگی و گاهاً قطع عضو است. وی افزود: بیشترین گروه آسیب‌پذیر رهگذران و جوانانی هستند که از مواد محترقه و آتش‌زای خطرناک استفاده می‌کنند.

میرزاپور ادامه داد: هم‌وطنان باید بدانند بهترین کمک به مصدومان حوادث چهارشنبه‌سوری، تماس با ۱۱۵ تماس است.

مترون بیمارستان چشم‌پزشکی افزود: اگر چشم مصدوم دچار آلودگی با دود شده باشد تا ۱۵ دقیقه با آب ساده از سمت داخل به خارج از چشم شستشو دهند و درصورتی‌که جسم خارجی در چشم وجود داشته باشد از خارج کردن آن اجتناب کنند و با ۱۱۵ تماس بگیرند یا خودشان سریعاً به مرکز چشم‌پزشکی مراجعه کنند.

وی گفت: یادمان باشد پیشگیری همیشه بهتر از درمان است و در شب چهارشنبه آخر سال که باید جشن و شادی داشته باشیم آن را به شبی تلخ و ناگوار تبدیل نکنیم.

دریچه

برنامه تقویت کسب‌وکار مرزنشینان به کجا رسید؟

دومین جلسه کمیته ملی برنامه تقویت کسب‌وکار و معیشت مرزنشینان و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق مرزی در وزارت کار برگزار شد.

به گزارش ایلنا کریمی بیرانوند معاون اشتغال وزارت کار در ابتدای این نشست گفت: این مصوبه نتیجه بررسی طرحی با عنوان طرح ساماندهی معابر مرزی در سال ۹۷ در مجلس است. این طرح سه سال در مجلس بود و درنهایت قرار شد مصوبه‌ای در این خصوص در هیات دولت به تصویب برسد.

وی ادامه داد: هیات دولت بهمن ۱۴۰۰ برنامه تقویت کسب‌وکار مرزنشینان را تصویب کرد. کلیات و سازوکار اجرایی این طرح کمی بعد از آن در نخستین جلسه کمیته ملی تصویب شد. درنهایت در اردیبهشت ۱۴۰۱ به ۱۲ دستگاه ذی‌ربط و استانداران ۱۶ استان مرزی جهت اخذ برنامه عملیاتی ارسال شد.

بیرانوند گفت: از مهم‌ترین مواد این مصوبه، تشکیل کمیته ملی توسعه ذیل شورای عالی اشتغال است. همچنین ۱۶ استان مرزی که با ۱۵ کشور، مرزِ زمینی و آبی دارند موضوع این مصوبه هستند.

وی گفت: برای دستگاه‌ها شرح وظایفی در نظر گرفته‌شده است. یکی از نکات مصوبه این است که استانداران باید با استان‌های هم‌جوار در کشورهای مرزی تفاهمنامه اقتصادی ببندند.

بیرانوند در خصوص سازوکار اجرایی این مصوبه گفت: یک کارگروه تلفیق ذیل کمیته ملی تشکیل می‌شود. دو کمیته اصلی داریم و همچنین سه کمیته ذیل استانداری‌ها باید شکل بگیرد.

در ادامه، صولت مرتضوی وزیر کار نیز درباره این مصوبه گفت: قانون، محوریت مسئله کسب‌وکار و معیشت مرزنشینان را به عهده وزارت تعاون گذاشته است. هیات وزیران برای دستگاه‌های مختلف وظایفی مشخص کرده که غفلت در انجام این وظایف پیگیری دستگاه‌های نظارتی را فراهم می‌کند.

مرتضوی با تاکید بر اینکه مبادلات مرزی برای هر دو کشور هم مرز دارای اهمیت است گفت: توجه به این مراکز به ایجاد اشتغال پایدار کمک می‌کند. همچنین ایجاد اشتغال پایدار در مناطق مرزی سبب ماندگاری مردم و پیشگیری از مهاجرت و ایجاد ارزش‌افزوده خواهد شد.